

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 10 (1777) 1984 KOVAS-MARCH 8

• ŠV. KAZIMIERO METAI •

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA •

Tel. (416) 275-4672

Šventės ir darbai

Dabarties žmogus Vakarų pasaulyje nėra darbo vergas — šalia darbo dienų jam reikia ne tik įprastinio poilsio, bet ir iškilių momentų, išvedančių jį iš kasdienybės. Įprastinis, duoninis darbas pririša žmogų prie žemės, prie mašinos, prie kasdieninės rutinos ir tuo būdu jį sukasdienina, jo horizontą susiaurina, jo žvilgsnį nukreipia tik į medžiagines buitines poreikius. Šventės iškelia žmogų iš kasdienybės ir parodo platesnius gyvenimo horizontus, atpalaiduoja, bent trumpam, nuo kasdieninės rutinos. Tokia yra visų švenčių prasmė — ir religinių, ir tautinių, ir kultūrinių. Kiekvienas sekmdienis teikia žmogui progą išlįsti iš kasdienybės, pažvelgti į aukštesnį pasaulį ir vėl grįžti kasdienybėn su atgaivintu nusiteikimu. Kiekviena didesnė religinė šventė dar stipriau padidina žmogų, atskleidžia vieną ar kitą pasaulio misteriją, kurios šviesa parodo, kad virš kasdienybės yra kitas pasaulis, darantis žmogų žmoniškesniu. Toje šviesoje žmogus pamato, kad šventės prasmė nėra vien ilgas miegas, žuavimas, sportavimas, svečiavimas, bet ir pakilimas į dvasingesnę būseną dalyvavimu pamaldose, paskaitose, pasiskaitymu taurinančių raštų, klausymu kilninančios muzikos, žiūrėjimu turiningo filmo, teikimu pagalbos kitiems ir pan. Visa tai padeda iškovoti iš alinančios rutinos ir pasijusti žmogui.

Jei RELIGINĖS šventės atskleidžia žmogui misterinę gyvenimo dimensiją, tai tautinės šventės įgalina jį pasijusti gyvu tautos nariu, atkelia jam vartus į vieną ar kitą tautos gyvenimo epizodą, suaktualina praeities įvykius, atnaujina jo dalyvavimą tautos kultūroje. Tai matyti visose tautinio pobūdžio šventėse, bet ryškiausiai šis aspektas išsilyja Vasario 16 iškilmėse. Jose visi pasijuntame pagauti savosios tautos dvasios, jungiančios mus neregimu būdu. Visi jaučiame, kad Vasario 16-ji yra diena, kurioje prabyla tautos dvasia, šaukiant visus į bendrą žygį, pradėtą prieš šimtus metų ir vis dar nebaigtą. Ta pati tautos dvasia prabyla dainų ir tautinių šokių šventėse. Ji prabyla daina iš daugelio šimtų choristų krūtinų, ji prabyla tautinių šokių, išreikštu tūkstantinio kolektyvu. Tokios šventės keltė iškelia žmogų iš įkyrios kasdienybės ir pastato ant žymiai aukštesnės pakylės, nuo kurios daug ryškiau matyti tautinės-kultūrinis horizontas. Dar daugiau — tokios šventės įgalina pereivinti tautos dvasios piazdepiną, pajusti jos pulsą ir nejučiomis įstijungti į jos ritmą. Šis momentas yra ypač svarbus jaunimui, kuriam Lietuva tėra geografinis kraštas, nekalbantis jo širdį. Kol žmogus nepajunta savo širdyje tautos dvasios, tol jam visas tautinis gyvenimas bei tautos kultūra yra gerokai svetimas dalykas.

Taip, šventės tiek religinės, tiek tautinės yra reikšmingos mūsų gyvenime, bet jos neatsiranda savaime. Pati kalendorinė data, nors ir didelės šventės, dar nėra šventė. Jai paruošti reikia nekomercinio darbo. Be jo ir didžiausia šventė bus tikti tušti rėmai. Net ir nusistovėjusios religinės šventės reikalingos atitinkamo paruošimo. Dar didesnio paruošimo reikalauja tautinės šventės. Kur tokio paruošimo nėra, menki būna ir rezultatai — įprastinė rutina, kartojama kasmet beveik mechaniškai, nepakelia žmogaus nuotaikos, nesujudina jo širdies. Pvz. Vasario 16 minėjimai ten, kur nesigailama pastangų pajieškoti naujų formų, padvelkia tikrai šventine nuotaika. Sakysime, šiais metais iškylus buvo Vasario 16 minėjimas Toronte, nes specialie rengėjų komisija ilgai planavo ir dirbo, kol surado tinkamą turinį. Tautinių šokių ir dainų šventės veikia uždegant, bet tiksliai įdėjus nepaprastai daug, ir tai neduoninio, pasiaukojančio darbo. Gaivinančiai veikia tie kultūriniai mūsų renginiai, kurių rengėjai ryžtasi stipriai padirbėti bei duoti gerą turinį. Visos iškilišios šventės yra tarytum uolaus darbo derlius. Juo visi džiaugiasi. Ir kol turėsime tokių žmonių, kurie nebijo prakaito renginių bei švenčių srityje, galėsime atsišaukti dvasiškai, jausti gyvą tautos pulsą ir tuo teikti džiaugsmo rengėjams, kurie laukia ne atlyginimo, o dvasinio atpildo.

KANADOS ĮVYKIAI

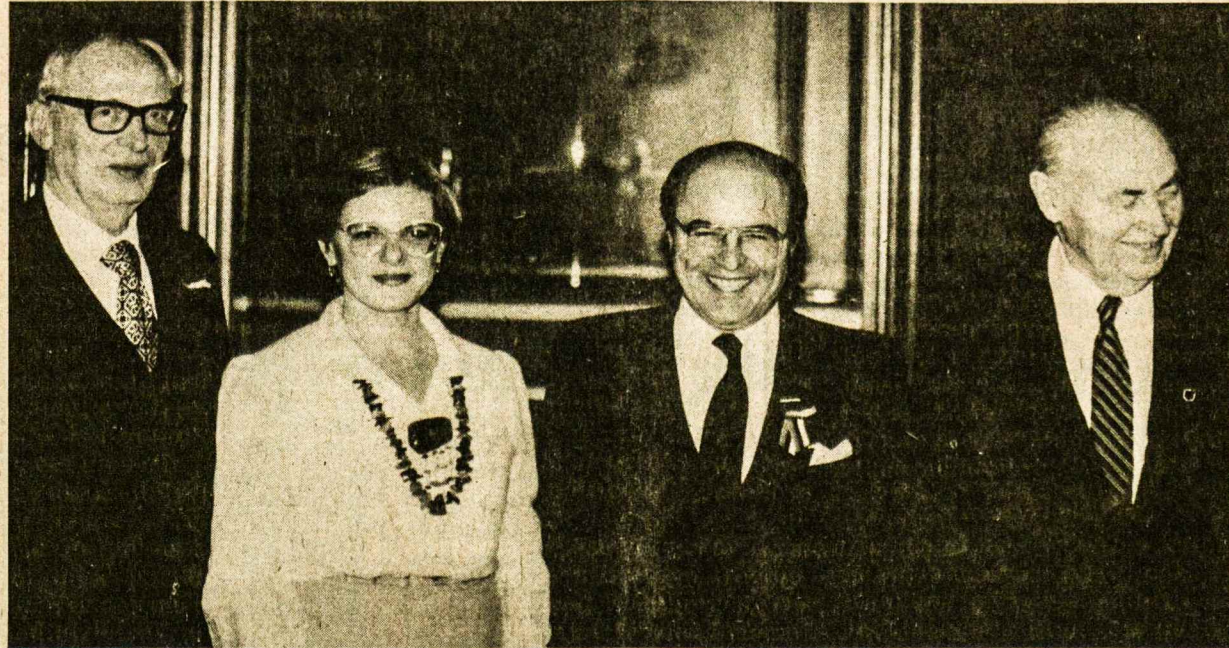
Naujo vado belaukiant

Vasario 29-ji Kanadai atnešė staigmeną — ministerio pirm. P. E. Trudeau paskelbtą pasitraukimą iš liberalų vado pareigų. Pranešimui buvo pasirašytas ne parlamentas, turintis savaitę atostogų, ne specialios spaudos konferencija, bet atsistatydinimo raštas liberalų partijos pirmininkei I. Campagnolo. Ji to rašto kopijas parūpino spaudos, radijo ir televizijos atstovams. Pats P. E. Trudeau net ir tada atsisakė spaudos konferencijos, nors žurnalistų buvo užklyptas prie savo raštinės durų. Į jų klausimus teatsakė humoristiniiais išsiskubėjimais. Apie atsistatydinimą buvo pa informuoti tik keli ministeriui pirm. P. E. Trudeau artimiausi liberalų parlamentarai. Kiti sužinojo tik iš radijo ar televizijos pranešimų. Beveik visi parlamento nariai atostoginės savaitės proga buvo išvykę į sa-

vo gyvenvietes, rinkimines apylinkes, šiltesnius kraštus. Ši svarbi žinia konservatorių vadą B. Mulronį ir socialistų vadą E. Broadbentą pasiekė Floridoje. Savo rašte P. E. Trudeau pabrėžia, kad liberalų vado pareigas jis eis iki naujo vado išrinkimo. Rinkimai įvyks birželio 14-17 d.d. Otavoje.

Spaudoje jau prasidėjo spėliojimai dėl būsimų kandidatų. Spėliotojų akys labiausiai krypta į buvusį finansų ministrą J. Turnerį. Jis 1975 m. rugšėjo 11 d. pasitraukė iš ministerių kabineto ir politikos, matyt, dėl nesutarimų su P. E. Trudeau ekonominiuose klausimuose. Savo sprendimą J. Turneris pažadėjo pranešti kovo 16 d. Kiti kandidatai — energijos išteklų ministeris J. Chretienas, darbo min. J. Roberts, teisingumo min. M. Mac-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Kanados baltiečių federacijos surengtame Baltiečių vakare parlamento rūmuose Otavoje 1984.II.22. Iš kairės: vienas iš rengėjų inž. J. V. DANYS, KLB krašto valdybos vicepirmininkė adv. JOANA KURAITĖ-LASIENĖ, gynybos ministeris JEAN-JACQUES BLAIS, gen. Lietuvos konsulas dr. J. ŽMUIDZINAS. Nuotr. S. Hudeckio

Baltiečių vakaras parlamento rūmuose

Dvyliktasis vakaras, kuriame pagrindinę kalbą pasakė Kanados gynybos ministeris Jean-Jacques Blais, studijų metais gyvenęs lietuvių šeimoje Toronte

"Tėviškės žiburių" bendradarbio pranešimas iš Otavos

Baltiečių vakaras Kanados parlamento rūmuose įvyko vasario 22 d. Po susipažinimo ir atsisveikinimo valandėlės priėmimų kambary visi rinkosi prie iškilmingos vakarienės stalų. Vakara pradėjo Baltiečių renginio globos komiteto kopirmininkas senatorius dr. S. Haidasz, pakviesdamas visus atsistoti ir sugiedoti Kanados himną. Vakariui pritaktą invokaciją anglų ir prancūzų kalbomis paskaitė kun. dr. V. Skilandžiūnas, o taurę už karaliene visus pakelti pakvietė KLB krašto valdybos pirm. Algis Pacevičius. Sen. Haidasz tada tarė žodį ir pristatė Estijos konsulą I. Heinsoo, Latvijos — dr. E. Upenieks, Lietuvos — dr. J. Žmuidziną ir žymesnius į tą vakarą atsilankiusius valdžios atstovus — gynybos ministrą Jean-Jacques Blais, žemės ūkio — Eugene Whelan, veteranų reikalų — W. B. Campbell, daugia kultūrinių reikalų — D. Collette, jaunimo ir sporto C. Hervieux-Payette, vidaus reikalų — R. P. Kaplan, smulkaus verslo bei turizmo — D. Smith.

Vakaro dalyvių sveikinimo ir žodį tarė antrasis Baltiečių vakaro globos komiteto kopirmininkas parlamento narys M. H. Wilson, prisimindamas seniai mirusį didelį baltiečių bičiulį, buvusį parlamento oficialiosios opozicijos vadovą Walter Baker. Jis pareiškė, kad žmonės už geležinės uždangos esą bejėgiai ir Kanados parlamentarai turį atsakomybę jų nepamiršti. Vakaro dalyviams jis pristatė Kanados baltiečių bendruomenių pirmininkus: estų — Laas Leivat, latvių — T. E. Kronbergs ir lietuvių — Algį Pacevičių. Visus pakelti taurę už baltiečius pakvietė Baltiečių vakaro globėjų komiteto narys parlamentaras L. Lewycky.

Visai tolimesnei programai vadovauti buvo pakviesta buvusi Kanados baltiečių federacijos pirmininkė adv. Joana Kuraitė-Lasienė. Ji pristatė JAV ir V. Vokietijos ambasado atstovus, Kanados užsienio reikalų ministerijos Rytų Europos skyriaus vadovus.

Latvio kalba

Po vakarienos buvo tęsiama tolimesnė vakaro programa. Pirmąją meninės programos dalį atliko latvis pianistas Peteris Zarinš, paskambinęs J. Vitos "Bangų dainą" ir F.F. Chopino etudus. Baltiečių vardu kalbą pasakė T. E. Kronbergs. Jo pagrindinė

tema buvo "Tvoros ir gynyba" (Fences and Defences).

Pasak Kronbergo, visi žmonės mėgsta savo kiemus prie namų aptverti tvoromis. Vienai jas tveria iš nepasitikėjimo savo kaimynais, o kiti — kad netyčiomis patys į kaimynų kiemą nepradėtų eiti ir savų kiemų padaryti. Taigi vienos tvoros būtinos apsaugai, o kitos — savų kaimynų pagarbai. Valstybių santykiuose tvoros irgi reikalingos. Apsisaugojimui nuo nepatikimų kaimynų esą reikalingi ginklai. Jei neapsiginkluos — žūsi. Baltiečiai nenori karo, tačiau žino, kad vien raštiškų sutarčių tarp kaimynų neužtenka, nes tokios sutartys jau kartą juos apvylė. Kanada todėl turinti labai gerai pagaltuoti, kai ji kalba apie nusiginklavimą.

Sovietai juk visur raštuose ir kalbose pripažino, kad kiekviena tauta turi teisę laisvai apsispręsti, bet porevoliuciniame laikotarpyje iš sovietų letenos išsigelbėjo tik tos tautos, kurios galėjo apsiginti, o kitos, kaip Ukraina, buvo tuojau įjungtos "plačiojo tėvynės".

Neseniai susirinkę vadovaujantys baltiečių asmenys Stockholme išreiškė savo susirūpinimą sovietų karo pajėgų telkimu Baltijos kraštuose — aiškino Kronbergas. Tos karinės pajėgos tikrai negali būti sutrauktos ten gynybai, nes argi Norvegija, Švedija, Danija, V. Vokietija galėtų pulsti Sov. Sąjungą? Vienintelė išvada lieka, kad Sov. Sąjunga pati pasiruošusi karo nors pulti.

Ministerio kalba

Pagrindinę vakaro kalbą iš parlamentarių pusės pasakė Kanados gynybos ministeris Jean-Jacques Blais. Jis paaiškino, kad jau studentavimo metais turėjęs progos susipažinti su baltiečių problemomis, nes studijuodamas Toronte gyvenęs lietuvių šeimoje. Savo kalboje jis nurodė, kad

(Nukelta į 3-čią psl.)

Kanados baltiečių vakaro parodoje parlamento rūmuose Otavoje 1984.II.22. Iš kairės: KLB krašto valdybos pirm. adv. ALGIS PACEVIČIUS, jaunimo ir sporto reikalų ministrė C. HERVIEUX-PAYETTE, KLB krašto valdybos vicepirmininkė adv. JOANA KURAITĖ-LASIENĖ. Priekyje — dail. P. Baltuonio medžio šaknų skulptūra "Krepšinio žaidėjas" Ntr. J.V.Danio

Pasaulio įvykiai

IŠ KOMUNIZMO REPLIŲ BANDO IŠSIVERŽTI NE TIK EILINIAI piliečiai, bet ir kompartijos vadų artimi giminės. Prieš dvi savaites politinės globos V. Vokietijos ambasadoje Prahoje pasiprašė R. Vokietijos premjero W. Stopho brolio Kurto dukra Ingrida Berg, ambasadon atvažiavusi su dviem mažais vaikais, savo vyrą Hansu ir jo motina Olga. Abiem Vokietijom, siekiančiom geresnių tarpusavio ryšių, tai buvo labai nemalonus ir komplikotas įvykis. V. Vokietija netgi sustabdė bet kokias žinias apie šį incidentą. Dabar paaiškėjo, kad ta Ingrida Berg su visa šeima grįžo R. Berlynan, gavusi garantiją, kad jai bus duota oficiali išvažiavimo viza. Atrodo, į šios šeimos išlaisvinimą buvo įveltas Lenkijoje gimęs advokatas W. Vogelis, gyvenantis R. Berlyne, turintis artimus ryšius su kompartijos vadu E. Honeckeriu. Save jis laiko humanistu, bet iš tikrųjų verčiasi prekyba žmonėmis. Jo tarpininkavimo dėka iš sovietinio kalėjimo buvo išleistas amerikietis lakūnas G. Powers, su parašytu iššokęs iš priešlėktuvinių raketų sunaikinto žvalgybinio "U-2" lėktuvo. W. Vogelius atlieka nuo 1962 m. Dažnai atveja, ypač derybose su V. Vokietija, būna įvelti išpirkimo pinigai, kurių dalis tenka pačiam W. Vogelium, o pagrindinė suma nukeliauja į R. Vokietijos iždą, stokojantį užsienio valiutos. Prieš kelias savaites JAV ambasadoje ir Berlyne politinės globos ir išvykimo V. Vokietijon pasiprašė šeši vokiečiai. Oficialios išvykimo vizos jiems taip pat buvo parūpintos, pasinaudojant W. Vogelio tarpininkavimu.

Rasistinė knyga

Įtampa tarp Prancūzijos komunistų ir Maskvos atnešė sovietų "Progreso" leidyklos užsienio kalbomis išleista knyga "Pasaulio gyventojai", palietusi Prancūzijos gyventojų sudėtį. Oficialų protestą sovietų kompartijos centro komitetui parašė Prancūzijos komunistų vadas G. Marchais, ir jį viešai paskelbė kompartijos oficiozas "L'Humanite". Pasak G. Marchais, Prancūzijos gyventojų negalima skirstyti tautybėmis, nes jie visi yra prancūzai, turintys lygias teises. Toks padalinimas dvelkia rasizmu, sudarydamas klaidingą įspūdį, kad yra tikrų ir netikrų prancūzų, turinčių mažesnes teises. Atrodo, Prancūzijos komunistus labiausiai suerzino Alzasos gyventojų įtraukimas į vokiečių eiles. Šis protestas liudija pastarajame dešimtmetyje didėjančią įtampą tarp Paryžiaus ir Maskvos komunistų. Prancūzų kompartijos vadas G. Marchais dalyvavo J. Andropovo laido tuvėse, bet neturėjo oficialaus susitikimo su K. Černenka, kuris priėmė visus žymiuosius svečius.

Bausmė už laišką

Vakarų pasaulio spauda dabar pilna spėliojimų apie naująją sovietų kompartijos vadą K. Černenką, galimus pasikeitimus politikoje. Iš tikrųjų jokių pasikeitimų nesimato. Aukščiausiojo sovietų rinkimams skirtoje kalboje K. Černenka pakartojo jau daug kartų girdėtą J. Andropovo reikalavimą, kad Ženevoje nutrauktas vidutinio nuotolio branduolinių ginklų derybas tegalės atnaujinti naujųjų JAV ginklų išsivežimas iš V. Europos. Nematyti pasikeitimų ir vidaus politikoje. Praėjusią savaitę pasiekė pranešimas iš Maskvos, kad psichiatrinėje ligoninėje buvo uždaryti du maskviečiai — Nikolajus ir Nadežda Pankovai, pasiuntę laišką K. Černenkai. Tame laiške jie priminė jam, kad jiedu jau daug metų prašo leidyti išvykti užsienį ir kad tas prašymas visada būna atmetamas. Už šį laišką jie buvo suimti, nugabenti milicijos nuvadon ir iš ten nuvežti psichiatrinėje ligoninėje. Tokia taktika buvo pradėta dar L. Brežnevo laikais. Jos nesustabdė J. Andropovas, neatsisakė ir K. Černenka.

Šiame numeryje:

Šventės ir darbai

Šventės išveda iš kasdienybės, jei gerai paruošiamas turinys
Baltiečių vakaras parlamento rūmuose
Pranešimas apie renginį, kuriame dalyvavo ministeriai, parlamentariai
Lietuvis — Baltųjų rūmų pareigūnas
Linus Kojelis — ryšininkas tautinėm ir tikybėn grupėm
Lenkijos ultimatumas Lietuvai
Prisimenant kai kuriuos neskelbiamus praeities užkulisius
Siūlėsi įkaltais vietoj suimtųjų
Trijų lietuvių prašymas išlaisvinti suimtuosius kunigus
Ponai, ponios ir kitos svetimybės
Norinti apvalyti kalbą, reikėtų pakeisti dar daug žodžių
"Vilniaus" karalaitės rinkimai Toronte
Septynių lietuvių atsakymai į pateiktus klausimus
Svarniausias vardas — vėliava
Pogrindžio spaudos balsai apie kun. A. Svarinsko suėmimą
Baltiečių paminėjimo Kanados parlamentas
Dviejų parlamento narių pareiškimai baltiečių klausimu
Lietuvos žydų veikla
Jų organizacijos bei jų darbai Izraelyje ir kituose kraštuose
Avangardinė Leono Lėto poezija
Barėnas apie modernistinį poezijos rinkinį, išleista JAV-se

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10, rėmėjo — \$25
(Amerikoj — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Kristaus veidas

SESUO M. PALMIRA

Gavėnios metu gal daugiau negu betkada dera kreipti žvilgsnį į Kristaus veidą ant kryžiaus. Visi mes turime savus kryžius, ir kasdien jie slepia mūsų pečius. Mūsų pasaulis — kaip ištisas kryžių kalnas. Vieni baigia savo kelionę, ir jų paliktas kelias liudija vienokią ar kitokią kančią, kurią užbaigė ir tarsi "įsmeigė savo kryžių" su paskutine šio gyvenimo diena. Ateina nauji keliautojai ir taip kryžių kelias ne tuštėja, bet vis papildoma naujais.

Ir kaip šį kryžių kelią pašventinti, iš kur semtis jėgų, kad mums praėjus tą kelią neliktų tuštuma, bet išaugtų brandūs dvasiniai žiedai, kurie lengvintų ateinančių žingsnius? Yra priemonių, ir tai labai sėkmingų, būtent malda, sakramentai, atgaila, pagalba kitiems. Tai srovės, kuriomis atiteka į mūsų sielas naujos jėgos, gaivi šviesa, kuri išryškina kančios prasmę. Šitomis priemonėmis naudojasi tikintieji, pakrikštytieji; gali suvokti ir bent iš dalies pasinaudoti ir nekrikštyti. Dievas niekam nepagailejo SĄŽINĖS BALSO. Kas jo klausia, ras kelius į Viešpatį.

Šalia minėtų dvasinių priemonių, yra dar viena, kurią norėčiau išryškinti, būtent gilus žvilgsnis į Kristaus veidą ant kryžiaus.

Mes gyvename ypatingą laikotarpį, kurį reikėtų išnaudoti kiek galint pilniau ir geriau. Turiu galvoje kančias mūsų tikinčių tautiečių, kurių gyvenimai paženklinoti dideliais ir labai sunkiais kryžiais. Ar mes paliksime tame kelyje juos vienus? Kristų kryžiaus kelyje paguodė Simono, kad ir priversto, paslauga, Veronika, padavusi skarelę nušluostyti kraują aptekusiam veidui. Koks žavus kelias būtų Veronikomis ir Simonais! Bet jis labai nelengvas. Reikia ryžto paimiti sunkių kryžių nuo kito pečių ir kartu tempti savąjį. Reikia ir tam tikros rizikos, nes ne visada aišku, ar paduodama artimui skarelė bus priimta, ar galima bus prieiti ir paimiti kryžių nuo kito pečių. Kas mus prileis pvz. prie kenčiančių mūsų tautiečių? Nei

Mirus

A+A

GRACIJONUI JASEVIČIUI

buvusiām Hamiltono Vyskupo M. Valančiaus lituanistinės mokyklos tėvų komiteto pirmininkui ir rėmėjui, jo žmoną ELENA, sūnų RONALDĄ, dukras — RASĄ ir mūsų moksleivę GVINĄ bei artimuosius gilioje skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokykla

Mobawyk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Po Lietuvos nepriklausomybės metinių minėjimo Palm Beach apskrityje, Floridoje. Iš kairės: LB apylinkės valdybos pirm. Br. Aušrotas, pianistė D. Terry, pagrindinė kalbėtoja A. Karnienė iš St. Petersburgo, Mrs. T. Lewis, sol. O. Šalčiūnienė, I. Manomaitienė, V. Urbonienė, kongreso narys T. Lewis, P. Baniienė, E. Mikšienė, D. Valodkienė. Jos ir jie prisidėjo prie šventės programos paruošimo bei atlikimo

Nuotr. J. Garlos

Lietuvis - Baltųjų rūmų pareigūnas

Mūsų bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

Praėjusį rudenį teko dalyvauti vestuvių pokilyje Oxon Hills priemiestyje, buvusiam dvare. To buvusio prabangaus dvaro ištaigingos salės dabar nuomojamos įvairiems baliams bei pobūviams. Vestuvinių pokylį savo šokiais pajavirino Vašingtono "Gabijs" grupės tautinių šokių šokėjai, nes abu jaunavedžiai kaip tik kurį laiką šoko toje grupėje, nors jis lietuvis, o ji — ne.

Tuos "Gabijs" šokius dideliame būryje svečių atidžiai sekė ir sutuoktinių apeigas atlikęs vietos airių parapijos klebonas. Kai jam prasitariau, kad šokėjų tarpe yra ir aukštų Baltųjų rūmų pareigūnas, airis klebonas nustebo. Netrukus ji ir supažindinau su aukštu, lieknū, gražiai nuaukusiu Baltųjų rūmų pareigūnu Linu Kojeliu. Tą akimirka airis klebonas jau patikėjo, kad aš jam teisybė sakiau, ir abu su Linu, po to prisijungus ir rašyt. K. Almenui, ilgiau pasikalbėjo.

Prieš praėjusias Kalėdas vienoje parapijos salėje sėdintis priemiestyje Bethesdae Lietuvių jaunimo sąjungos Vašingtono skyrius surengė pobūvį su programa. Stebėjomės, kai jaunasis Baltųjų rūmų pareigūnas Linas Kojelis, švarką nusivilkęs, paėmė šokdino beveik kiekvieną pobūvyje dalyvavusią lietuvaite merginą. Mano žmona, kaip ir kiti, kalbant apie Liną Kojelį, vis pabrėžia, kad jis, nors ir aukštąs pareigas eidamas, yra labai paprastas, kuklus, niekad nesididžiuoja.

Vieną vakarą buvau Liną Kojelį pasikvietęs pas save pokalbio. Nors esame kaimynai ir pasitaiko nemažai progų gatvėje ar šiaip kur susitikti, tačiau šį kartą jį pasikviečiau plačiau pasikalbėti.

L. Kojelis yra Baltųjų rūmų santykiams su visuomene įstaigos direktoriaus pavaduotojas. Įstaigoje dirba 60 tarnautojų. Tad ir paklausiau Liną, kuris į tarnybą vyksta ankštų rytą, kokia yra jo darbo dienos darbotvarkė. Linas atsakė, kad pirmiausia, nuvykus į tarnybą prezidentūros įstaigų rūmuose (Executive Office House), reikia perskaityti spaudą, kiek tai liečia jo pareigas bendradarbiaujant su įvairiomis etninėmis grupėmis. Po to 8.30 v.r. kiekvieną darbo dieną Baltuosiuose rūmuose vyksta aukštųjų pareigūnų posėdžiai. Iš L. Kojelio įstaigos posėdžiuose dalyvauja 10 aukštesniųjų pareigūnų. Po to, sugrįžus į savo įstaigą, būna susitikimai su įvairių tautinių grupių atstovais. Dažnai jų priėmimai vyksta Baltuosiuose rūmuose, dalyvaujant pačiam prezidentui Reaganui. L. Kojelio beveik tradicinė pareiga tautinių grupių atstovus atidaromuoju žodžiu pristatyti pačiam prezidentui. Be to, prisideda nuolatiniams kontaktams su šalies apsaugos (National Security) tarnybos nariais, su valstybės departamento pareigūnais. Kasdien tenka atsakyti apie 40 ar daugiau telefoninių skambinimų. Žinoma, ne pačiam, bet sekretorės pakviestam.

Priešpiečius L. Kojelis dažnai valgo pigiausiame McDonald restorane. Besilanką svečiai kartais išsiveda ir į žymias prabangesnes vietas. Svečiai iš tautinių grupių bendruomenių, norėdami paslaugos, buvo pasidarę per daug įkyrūs, anksčiau rytai skambino į namus, neleidžiami pailsėti. Todėl dabar L. Kojelio privatus telefono namuose numeris mažai kam žinomas.

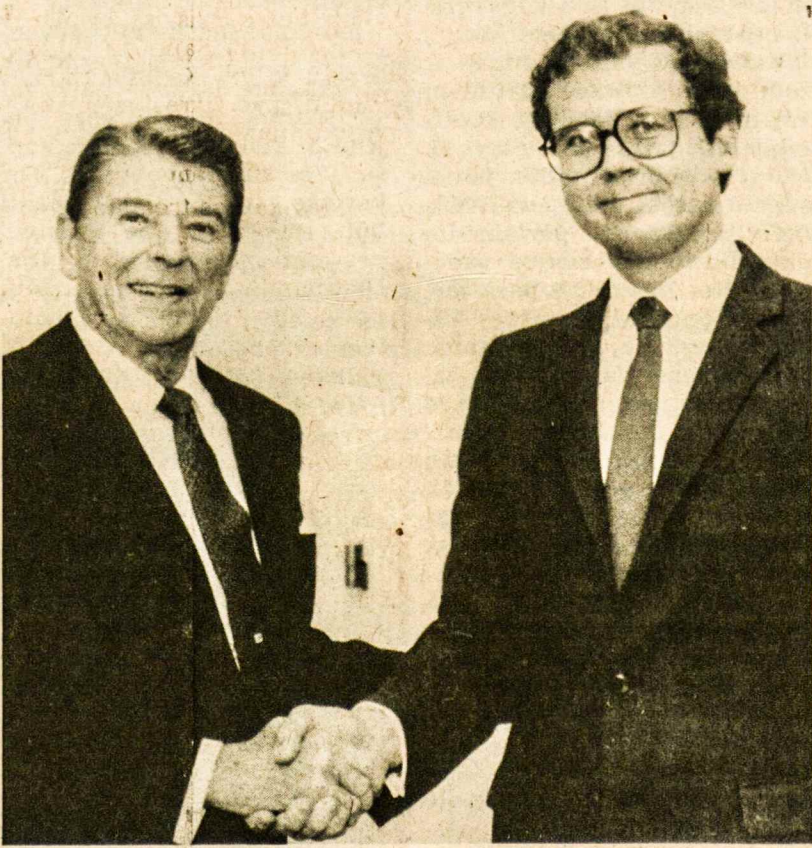
Kelionės L. Kojeliui taip pat įprastinė rutina. Visur po susitikimų su kitų tautinių grupių nariais jis visada bando surasti laiko susitikti ir su lietuviu, nors jis, kaip aukštąs valdžios pareigūnas, vieno dienos tarnauja visoms grupėms.

Rašant šiuos žodžius vasario 4 d., Linas nesenai buvo sugrįžęs iš Los Angeles, kur kalbėjo indiečiams, vokiečiams, vengrams ir lietuviams. Šiandien vakare ir rytoj jis turi būti Detroito ir ten kalbėti italams, lietuviams ir kitoms grupėms. Tik ką grįžusi mano žmona sakė, kad Liną sutikusi gatvėje grįžtantį iš valkylos su drabužiais. Jis labai skubėjęs, nes po trečiojo valandų jau turįs būti Detroito už kelių šimtų mylių. Tokiais atvejais valdžios limuzinas su privačiu šoferiu jo nevežioja. Reikia pačiam pasiekti orauostį.

Skubėjimas Linui Kojeliui, kaip ir daugeliui JAV valdžios įstaigų pareigūnų, dirbančių raktinėse pareigavietėse, yra įprastas kasdieninės rutinos reiškinys. Štai gruodžio 12 d. prezidentas Reaganas skrido į Niujorką pasakyti kalbos. Paskutinėmis valandomis patarėjai nusprendė, kad prezidentui būtų gera proga ten su-

sitikti ir su etninių grupių atstovais. Tad Linui teko paskubomis atrinkti tautinių grupių atstovus, juos sukviesti į viešbutį ir sudaryti jų susitikimo su prezidentu Reaganu planą. Todėl ir jis tą dieną kartu su kitais štabo nariais į Niujorką buvo nuskraidintas prezidento lėktuvu "Air Force — 1". Kažin ar kada nors istorijoje kuriam kitam lietuviui teko skristi JAV "Air Force — 1" lėktuvu? Tik į Andrews karinės aviacijos bazę prie Vašingtono, kur stovi "Air Force — 1" lėktuvas, pats prezidentas su pačiais aukštaisiais štabo nariais buvo nuskraidinti malūnsparniu, o žemesnio rango pareigūnai, jų tarpe ir L. Kojelis, nuvežti autobusais.

Apie jauno mūsų tautiečio pareigas Baltųjų rūmų štabe būtų galima dar daug ką pasakyti, bet nevisada viską dera spaudoje skelbti. Kai kas gal paklaus, o kaip tas jaunas lietuvis pateko į tokias pareigas? Atsakymas būtų tas, kad šios jo pareigos jau nebe pirmos. Kurį laiką jis dirbo buv. JAV senatoriaus iš Pensilvanijos valstijos Schweikerio štabe, po to Pentagono. Iš Pentagono jis ir buvo pasirinktas Baltųjų rūmų santykių su visuomene įstaigos direktoriaus pavaduotoju. L. Kojeliui kartais tenka parašyti ir kai kuriuos prezidento perduodamus sveikinimus tautinėms grupėms. Kai kurių svarbesnių prezidento kalbų projektus iš anksto pamato apie 150 prezidento patarėjų ir aukštesniųjų Baltųjų rūmų pareigūnų. Kai kurias jų pamato ir L. Kojelis. Visiems jiems leidžiama pareikšti savo sugestijas, kuriois kartais prezidentas pasinaudoja.

JAV prezidentas RONALD REAGAN su Baltųjų rūmų pareigūnu LINU KOJELIU, kurio pareiga — ryšiai su tautinėmis grupėmis

A+A
JUOZUI BARYSUI

mirus,

jo žmonai BIRUTEI, sūnui ir dukrai liūdesio valandoje reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

S. ir T. Ignotai

Netikėtai ir staigiai mirus mielam

a. a. JUOZUI BARYSUI,

nuoširdžiai užjaučiame skausmo ir liūdesio prislėgtą jo žmoną BIRUTĘ, sūnų VIKTORĄ, dukrą ALDONĄ, gimines ir artimuosius —

Irena, Steponas ir dukra Audra Varankos

A+A
JULIUI PUODŽIUKUI

mirus,

jo žmonai, dukterims, sūnums ir kitiems artimiesiems giliausią užuojautą reiškia —

Raudžiai

A+A
JULIUI PUODŽIUKUI

mirus,

jo žmoną, dukras ir sūnus, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Kazys ir Adelė Ivanauskai

Staiga mirus mylimam vyrui ir choro nariui
GRACIJUI JASEVIČIUI,

jo žmoną ir šeimos narius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras

A+A
GRACIJUI JASEVIČIUI

mirus,

skausmo valandoje giliai užjaučiame jo žmoną ELIUTĘ, visą jos brangią šeimą, gimines bei artimuosius ir kartu liūdime —

Marija Izokaitienė su šeima

A+A
GRACIJONUI JASEVIČIUI

mirus,

žmoną ELENA, sūnų ROLANDĄ su šeima, dukras — RASĄ su vyru, GVINĄ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Valė ir Mečys Šniuoliai
Aleksandra ir Ramūnas Šniuoliai

Brangiam vyrui ir tėvui

A+A
GRACIJONUI JASEVIČIUI

netikėtai į amžiną poilsį išskeljavus,

žmoną ELENUTĘ, sūnų ROLANDĄ su šeima, dukrą RASĄ su šeima, dukrą GVINDALINĄ, brolius — POVILĄ ir PETRĄ Lietuvoje, uošvius — VYTAUTĄ ir ANTOSE JANUŠKAS, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Gureckų šeima
Olė ir Jonas Leščiai
Aldona ir Anselmas Galliai
Jonė ir Teodoras Falkauskai
Pranė ir Petras Lukošiai
Stella ir Bill Kowbell
Stasė ir Povilas Kanopos
Pranė ir Stasys Dalius

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Jungtinių Amerikos Valstybių konsulas DONALD R. TREMBLAY su savo žmona LILI GRIŠKEVIČIŪTĖ Vasario 16 šventėje 1984.II.19 Anapilio salėje Toronte-Mississaugoje

Nuotr. O. Burzdžius

Lenkijos ultimatumas Lietuvai

Prisimenant kai kuriuos neskelbiamus užkuliusius

STEPAS VARANKA

Tauta, valstybė ar šeima be praeities — kaip šulinys be vandens. Nėra tautos, nei šeimos, kurių istorija būtų išklotą vien laimėjimais ir džiaugsmo dienomis. Tautos, kaip ir žmonės, vienos yra turtingesnės ir kultūringesnės, kitos — mažiau. Vienos valstybės turi gerus, draugiškus kaimynus, kitos — labai nepalankius. Lietuvai likimo buvo lemta turėti nedraugiškus kaimynus. Vis dėlto lietuvių tauta sugebėjo kai kuriuos savo istorijos lapus rašyti ir aukso raidėmis, nors netrūko ir skaudžių momentų. Vienas tokių yra Lenkijos ultimatumas Lietuvai.

Lenkiškoji versija

1938.III.11 Lenkijos spaudos agentūra PAT paskelbė trumpą pranešimą, kuris sujaudino ne tik lenkus, bet ir sukėlė nerimą Europos valstybių tarpe.

Naktį iš kovo 10 į 11 d., 5.40 v.r. prie Marcinkonių, netoli kaimo Wierszw-Radowka, buvo nušautas Lietuvos pusėje, 3 metrai nuo demarkacijos linijos lenkų pasienio apsaugos korpuso kareivis Stanisław Serafin. Esą pastarasis, eidamas su kitu kareiviu, pastebėjo du įtartinus asmenis, kurie nelegaliai peržengė Lenkijos-Lietuvos demarkacijos liniją. Kai buvo duotas įsakymas bėgantiems sustoti, jie pagreitino bėgimą ir išsiskyrė. Vienas pasileido Lietuvos pusėn, kitas — Lenkijos. Serafin vijosi bėgantį Lietuvos pusėn, prieblandoje paklydo ir peržengė demarkacijos liniją Lietuvos pusėje. Ten jis laukiančios lietuvių policijos buvo apšaudytas, sužeistas ir nuo žaizdų mirė. Esantieji lenkų sargybos būstinėje kareiviai, išgirdę šaudymą, išbėgo ir pradėjo ruožo tikrinimą. Krūmuose rado antrą pasislėpusį asmenį, kurį suėmė. Suimtas prisipažino esąs lietuvių policijos tarnyboje, permestas į Lenkiją su misija. Esą iš to aiškėja, kad tai buvo lietuvių suplanuotas dalykas. Lenkijos vyriausybė pasiliekanči sau teisę padaryti atitinkamas išvadas.

Toks buvo lenkų spaudos agentūros pranešimas. Iš jo jau galima buvo spręsti, kad šis įvykis bus panaudotas tarptautinėje politikoje prieš Lietuvos vyriausybę.

Varšuvos sprendimas

Incidentu metu Lenkijos užsienio reikalų min. plk. J. Bekas buvo Italijoje. Kas tomis dienomis vyko Lenkijoje, rašo dabartinės Lietuvos isto-

rikė R. Žepkaitė veikale "Diplomatija imperializmo tarnyboje — Lietuvos ir Lenkijos santykiai 1919-1939 m."

"Kovo 12 d. pasienio incidento byla atsidūrė Užsienio reikalų ministerijoje, čia parengtas komunikatas apie įvykį ir suderintas su vyriausiojo kariuomenės inspektorium E. Ridz-Smiglu. J. Bekas tuo metu buvo Italijoje. Viceministeris J. Sembekas teigė, kad pirmomis dienomis vyriausybė nebuvo aiškiai nusistačiusi, kaip pasiegti. E. Ridz-Smiglas netgi prieštaravo komunikato pabaigoje įrašyti formuluočiai, jog vyriausybė pasilieka teisę užimti atitinkamą padėtį".

Estijos pasiuntinio pranešimai iš Varšuvos betgi aiškiai rodo, kad Lenkijos valdžia jau pirmomis dienomis po incidento ruošėsi Lietuvai taikyti griežtas priemones.

Kovo 12 d. vyriausio kariuomenės vado Rydz-Smigly ir premjero F. Slawoj-Skladkowskio reikalavimu, užsienio reikalų viceministeris J. Szembekas telefonu apie įvykį pranešė Bekui. Szembeko užrašuose yra pažymėta, kad Bekas Lietuvos atžvilgiu turėjo jau konkretų planą, kurį įvykdys grįžęs iš kelionės.

Kovo 16 d., grįžus užsienio reikalų ministeriui Bekui iš Romos, vakare įvyko vyriausybės posėdis. Buvo nuspręsta pasiųsti Lietuvai ultimatumą per Lenkijos pasiuntinį Estijoje W. Przesmyckį su reikalavimu, kad iki kovo 31 d. būtų užmegzti diplomatiniai Lietuvos-Lenkijos santykiai. Atsakymas turi būti duotas per 48 valandas nuo ultimatumo įteikimo. Jeigu ultimatumas bus atmestas, Lenkija imsis karinių priemonių.

Ultimatumas, parašytas lenkiškai ir pasirašytas įgalioto Lenkijos ministerio Estijoje Przesmyckio, buvo įteiktas Lietuvos pasiuntiniui Taline Broniui Dailidei kovo 17 d., 22 v., Estijos laiku.

Keista tik, kad lenkai iš anksto žinojo, jog Lietuva ultimatumą priims. Lenkų istorikas J. Ochmanskis knygoje "Historia Litwy" 286 psl. rašo: "Lenkijos vyriausybė ultimatumo išsiuntimo momentu jau žinojo, kad jis bus Lietuvos priimtas. Tai užtikrino Varšuvon Lietuvos atsiųstas K. Narutavičius, kalbėdamas su Beku ir susipažinęs su galutiniu tekstu ultimatumo, kuriame nebuvo minimas Vilnius."

Primesta "meile"

1938 m. kovo 19 d., 10 v., Lietuvos užsienio reikalų min. Juozas Urbšys telefonu pranešė B. Dailidei Taline, kad

skubiai išsirūpintų pasimatymą pas įgaliotą Lenkijos ministrą Przesmyckį, parašytą notą, kaip pasiūlyta Lenkijos vyriausybės, ją pasirašytų ir įteiktų Lenkijos įgaliotiniui. Atsakomoji Lietuvos vyriausybės nota buvo įteikta Taline 12 v., Kauno laiku — 11 v. Lietuva įjieskojo užtarimo ne tik Vakarų valstybių tarpe, bet ir Sovietų Sąjungoje, kad ultimatumas būtų sustabdytas, bet, deja, pritarimo nerado.

Kaimyniniai geri santykiai yra gyvenimo realybė bet jėga ir grąsinimu primesta "draugystė" nėra miela.

Praeities archyviniai duomenys rodo, kad lietuvių-lenkų pasienio susikirtimai buvo tvarkomi be ultimatumų. Nuo 1920 iki 1938 m. pasitaikydavo mažesnių ir didesnių pasienio incidentų tarp Lietuvos ir Lenkijos. Nuo 1927 iki 1936 m. buvo nušauti 7 lietuvių pasienio policijos tarnautojai, sužeista 13 policijos pareigūnų. Nuo 1927 iki 1937 m. įvyko 78 susišaudymai. Taip skelbia Lietuvos pasienio policijos dokumentai. Dėl tų visų įvykių nebuvo imtasi drastiškų priemonių.

Nei ultimatumas, nei Lenkijos valstybės žlugimas neįsprendė abiejų kaimyninių tautų ginčų, kurių pasekmės yra jaučiamos iki šių dienų.

Jau laikas baigti tuos kaimyninius nevaisingus, energiją eikvojančius ginčus ir blaiviai, realiai siekti bendro tikslo atgauti savo pavergtą tautom pilną laisvę bei nepriklausomybę, paremtą teisingumo principu.

Pianino technikas

A. BRIČKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.

Skambinti 762-6128 Toronte.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įrašo knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvius. Telefonas 625-2412

P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Siūlėsi įkaitais vietoj suimtųjų

Trys lietuvaitės pasisiūlė atlikti 20 metų lagerio ir tremties bausmę vietoj kun. A. Svarinsko ir kun. S. Tamkevičiaus. Jų prašymą paskelbė "LKB Kronika" 61 numeryje

TSRS generaliniam prokurorui
Nuorašas: LTSR vyriausiam prokurorui
ŠUKYTĖS Aldonos, Povilo, gyv. Biržai, Vytauto 16-8, VALAITYTĖS Bronislavos, Jeronimo, gyv. Kapsuko raj. Sasnava, JUDIKEVIČIŪTĖS Janinos, Jurgio, gyv. Kapsukas, Sporto 14-6.

PAREIŠKIMAS

Vilniuje, vykstant kun. Sigito TAMKEVIČIAUS teismui, mes, nespėjusios prieiti prie LTSR Aukščiausiojo teismo rūmų, vien už tai, kad norėjome dalyvauti teisiamojo kunigo byloje, buvome sulaikytos ir gavome: 1983.XI.30 — Aldona ŠUKYTĖ 5 paras arešto, 1983. XII.1 — Bronislava VALAITYTĖ ir Janina JUDIKEVIČIŪTĖ po 10 parų arešto. Toks Saugumo darbuotojų elgesys yra aiškus įrodymas, kad teisišiamas nekaltas žmogus, nes teisingumas nebijo viešumos.

Būdamos uždarytos kameroje be jokios kaltės, kaip ir nuteistieji kunigai, pasiryžome pakeisti taip labai reikalingą Lietuvai kunigus: Alfonso SVARINSKĄ ir Sigitą TAMKEVIČIŪ, ir užimti jų vietas lageryje. Kiekviena iš mūsų sutvarkė atlikti abiejų

kunigų bausmę kartu, t.y. 13 metų griežto režimo lagerio ir 7 metus tremties.

Generalinis prokuroras, gražinkite Lietuvai kunigus, kurie nepadarė jokio nusikaltimo. Jeigu jums reikia krikščionių kraujo, tai leiskite mums pakeisti taip reikalingus mūsų tautai kunigus ir atlikti už juos visą bausmės laiką.

1983.XII.15

1983 m. gruodžio 15 d. Aldona ŠUKYTĖ, Bronislava VALAITYTĖ ir Janina JUDIKEVIČIŪTĖ išsiuntė dar vieną pareiškimą generaliniam prokurorui, kuriame protestuoja prieš Saugumo darbuotojų sufabrikuotą melą. Pareiškimė rašoma: "Vykstant kun. Sigito TAMKEVIČIAUS teismui 1983. XI.29 — 1983.XII.2 d.d., mes buvome sulaikytos net nepasiekus Aukščiausiojo teismo rūmų ir nuvežtos į miliciją, kur teismas nuteisė areštu, jokio nusikaltimo nepadarius. Išvykstant paklausėm, už ką atlikom bausmę. Buvo paaiškinta, kad stumdėm milicininkus ir jėga veržėmės į teismo rūmus. Kadangi nieko panašaus nebuvo, prieš tokį begėdišką melą reiškiamė griežčiausią protestą".

Baltiečių vakaras parlamento rūmuose

(Atkelta iš 1-mo psl.)

anksčiau sovietų įtaka buvusi jaučiama tik Rytų Europoje ir Azijoje, bet tai ilgai nei pasikeitė ir 1972 m. Gromyka jau galėjęs viešai pareikšti, jog dabar jau visas pasaulis turis skaitytis su Sov. Sąjungos įtaka.

Yra manančių, kad sovietai baigia pasisotinti turimu grobiu ir daugiau plėstis nebe nori, tačiau patirtis moko, jog juo daugiau kas turi, juo daugiau nori.

Pasak kalbėtojo, 5 milijonai žmonių dirba vien tik sovietinių ginklų gamyboje, o karo pramonė Sov. Sąjungoje nesant kokia nors bendrosios pramonės dalis, bet pagrindinis ir svarbiausias veiksnys, apie kurį visa kita pramonė sukasi.

Sunku esą nustatyti ginklavimui išleidžiamų pinigų sumas Sov. Sąjungoje, nes tos sumos neskelbiamos, o jei viena kita suma paskelbiama, tai jos duomenys nepatikimi. Aišku esą tik tai, kad sovietai per praėjusį dešimtmetį išleido žymiai daugiau pinigų ginklavimui nei amerikiečiai. O kai amerikiečiai dabar pradėjo didinti savo ginklų gamybą, tai sovietai savo ginklavimui dar daugiau pinigų skirs.

Todėl Kanada dabar stengiasi santykius lyginti tarp šių dviejų didelių kraštų, skatinama juos į pokalbį, o iš kitos pusės rūpinasi savo apsiginklavimu bei savais įsipareigojimais Atlanto Sąjungai. Šiuo dvišakiu ėjimu Kanada tikisi prisidėti prie tikrosios taikos įgyvendinimo pasaulyje.

Baigiant

Po šios kalbos trečiąją koncerto dalį atliko estas pianistas Armas Maiste, paskambindamas Juhan Aavik kūrinių "Kryžkelė" ir F. Liszto vengriškos VI rapsodijos džiažinę variaciją.

Programai pasibaigus, baltiečiai iškėė dovanas trijų baltiečiams nusipelnusių

JAV prezidentūros štabo narys LINAS KOJELIS (kairėje) skaito paskaitą "Istorijos ratas sukasi" politinių studijų savaitgalyje Los Angeles mieste, sėdi — pirmininkaujantis LEONARDAS VALIUKAS

Nuotr. L. Kanto

Hamiltono miesto burmistras BOB MURROW tarp dviejų lietuvių. Vasario 16 šventėje

Nuotr. M. Borusienės

Diskusinės mintys bei nuomonės

Ponios, ponai, panelės ir kitos svetimybės

AURELIJA BALASAITIENĖ

Retkarčiais mūsų spaudoje pasirodo originalių pasakymų tokiais klausimais, kurie ne vien sukelia norą atsiiepti, bet ir sužadina mums re-tai tenubundantį humoro jausmą. "Draugo" 1983.XII 27 laidoje A. Valiūsis labai kritiškai pasisakė apie žodžių "ponas, ponija, panelė" vartojimą mūsų kalboje, pasiremdamas jau gerojai nūdevėtu argumentu, kad tie žodžiai yra pasiskolinti iš lenkų. Be to, tai esančios svetimybės, sukeliančios nemalonių asociacijų. Atrodo, autoriui žodis "ponas" teturi neigiamą prasmę, primenančią nelaimingiausius mūsų istorijos dienas, blogą kai kurių (ar tikrai visų?) "ponų" elgesį baudžiavos laikais.

Kyla nenoromis mintis, kodėl amerikiečiai, iš britų pasisavinę kalbą, nemeta kreipinių "mister", "mistress" ar "miss", kurie yra taip pat gaudžiai susiję su Amerikos vergijos istorija. Nebando vokiečiai šalinti iš savo kalbos "Herr", nei prancūzai "monsieur" ar "madame". Galima būtų tik pripažinti, kad tie žodžiai jų kalbose nėra svetimybės, tačiau turi tas pačias istorines asociacijas, kaip ir mūsų "ponai".

Turiu prisipažinti, kad baudžiavos laikai, tuo metu natūrali socialinė santvarka visoje Europoje, man nesudaro nei mūsų istorijos visumos, nei jos esmės. Tai palyginti trumpas, tamsus ir nereikšmingas istorijos laikotarpis, kuriuo nei didžiutis, nei iškraipyti nevertėtų. Juk mūsų istorija nebuvo ištisai baudžiavos tamsa ir dėl to neturėtų užgožti mūsų žvilgsnio į praeitį ir kalbos istoriją. Ne visi lietuviai buvo baudžiauninkai...

Manau, reikia sutikti, jog kalbos istorija yra susijusi su tautos istorija. Technikos pažanga atneša naujadarus: iš svetimų kraštų įvežti gaminiai, įrankiai ir kultūrinės vertybės kuria naujus žodžius bei sąvokas (žodžio "elektra" neatmetė nė viena kalba!). Socialinių santvarkų kitimas atneša titulus ir jų apibrėžimus; santykiai su kaimynais įtakoja mūsų kulinariją. Jei jau reikia šalinti "poną, poniją ir panelę", tai reikia iš mūsų valgių sąrašų skubiai išbraukti mūsų taip mėgstamus kopūstus (kapusta — lenkiškai), grybus (grzyby — lenk.), tortus (vokiškai, lenkiškai), pyragus (pierogi — lenkiškai), barščius (rusiškai, žydiškai, lenkiškai), poterių, popiežių ir pan. Ir jie pas mus atėjo tuo pačiu keliu, kaip "ponas".

Žiūrint į kreipinį iš esmės, ne kaip į titulą, apsprendžiantį asmenį priklausomumą specifinei socialinei grupei, jo vertę apsprendžia ne jo skambėjimas ar istorinė kilmė, bet

jo vartojimą nustatantys faktoriai. Savo artimą draugą pykčio valandoje galima labai skaudžiai įžeisti jį pavadinus "ponu". Mandagus žodis "tamsta" (tamsta, pulkininke... tamsta, vade), ištartas su tam tikru tonu prie baro, pasivašinus keliais stikleliais kilnaus gėrimo, gali suskambėti grąsinančiai. "Ponia", jei tariama pagarbiai, skamba gerai, bet žodis "poniutė" yra arba persunkęs pašaipa, arba perdėtu nusižeminimu. Lanksti mūsų kalba su savo mažybiniais maloniniais daiktavardžiais dar duoda visą eilę įdomių variantų, kaip "ponaitis", "ponuliukas", "pana"...

Būtų pravartu į mūsų istorinius "ponus" mesti kiek malonesnį žvilgsnį, kad ir pradedant Mickevičiaus "Ponu Tadu", nepamirštant Šatrijos Raganos "Senjojo dvaro", Stanevičiaus, Platerių ir kitų. Jie Liublino unija mums atnešė bajorijos titulus ir su tuo susijusį kreipinį "ponas", tai kodėl neišbraukti iš mūsų istorijos "kunigaikščių", "karalių", "karalaičių" titulų? Juk kai prieš tūkstančius metų, atsidūrė prie Baltijos krantų, gyveno mūsų senoliai tankiose Lietuvos giriose, jie tų titulų nei su jais susijusios garbės bei privilegijų nežinojo. Vokiečiai turėjo "Fuerst" (ir dabar dar tebeturi), anglosaksai "duke", rusai "kniaz"...

Nesiduokime įkalbami, kad visada buvome tik artojų, žemdirbių ir "muzikų" tauta, nes turėjome ir karalių, ir kunigaikščių, ir bajorų, ir ponų. Ne visi lietuviai buvo baudžiauninkais. Ypač mūsų išeivija negali pasigirti nei žemdirbiais, nei prasičiokais. Didžiujamės savo inteligentija iš vienos pusės, o iš kitos pusės su geru žiupsniu veidmąnystės primetame sau kažkokią "ponų" baimę. Esame ponai, ponios ir panelės ir jais turime likti, drauge su mūsų mėgstamais valgiais, religiniais titulaus ir asmeniniu orumu. Yra geru ponų ir labai nekilnių "ne ponų"... Ne pavadinimas, o gyvenimas apspręš kreipinio vertę bei tinkamumą.

Nesekime okupuotos Lietuvos pavyzdžiu, kurioje jau ir įstatymiškai žodis "ponas" yra pasmerktas mirčiai. Kai Lietuva bus laisva, "draugai" pakeis draugas, o "ponas" sugrįš, kaip mandagus ir orus kreipinys.

AMBER VIDEO PRODUCTIONS

Edvardas Gataveckas

Vestuvių išklmės filmuojamos "video" būdu Toronte ir apylinkėse. Žema kaina.

Skambinti telefonu

242-4114 Toronte.

Norinties parodyti pavyzdžiai.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LITUANISTIKOS KURSAI

"Gimtasis Kraštas" vasario 16 d. laidoje paskelbė pasikalbėjimą su Vilniaus universiteto rektoriumi prof. dr. Jonu Kubiliu apie lituanistikos kursus šiam universitetui lietuvių išsilavinimui. Jis pabrėžia, kad kursai šiemet bus surengti liepos mėnesį. Jie buvo pradėti rengti 1973 m., ir jais pasinaudojo apie 150 jaunųjų tautiečių iš JAV, Kanados, Britanijos, Australijos, Kolumbijos, V. Vokietijos, Lenkijos ir Prancūzijos. Pagrindinis dėmesys kursuose tenka lituanistikos mokslui — lietuvių kalbai, jos istorijai, dialektologijai, tautosakai, literatūros istorijai ir kritikai. Prof. dr. J. Kubilius mini į dėstytojus tuose kursuose įsijungiančius Vilniaus universiteto profesorius — Z. Zinkevičių, V. Mažiulį, J. Palionį, D. Sauką, docentus — A. Pupkį, J. Balkevičių, V. Arškę. Jis taipgi pritaria: "Greta teorinio ir praktinio lietuvių kalbos mokymo dalį akademinio laiko skiriame krašto istorijos, geografijos, ekonomikos ir kitoms klausimams, kuo taip pat labai domisi jaunieji tautiečiai..." Tai reiškia, kad propagandinis elementas yra kursų dalis ir kad jis pridengia tikrąją Lietuvos istoriją.

OPOZICIJĄ UŽSIENYJE

Prof. dr. J. Kubilius prisipažįsta, kad ne visi išsilavinę lietuviai yra patenkinti lituanistikos kursais Vilniaus universitete. Esą kai kurie "gąsdina jaunimą, girdi, Vilniuje ne lietuvių kalbos mokyklės, o tik komunistinės propagandos klausytis turėsite". Prof. dr. J. Kubilius atsakymas: "Taip, mes savo ištikimybę ir jausmų neslepame..." O tas neslėpimas reiškia, kad jauniešius svečiams iš užsienio parodoma ir kova už komunistinę valdžią, aukos "grumtinės su fašizmu buržuazinėje Lietuvoje" ir II D. kare. Pasak prof. dr. J. Kubilius, tai yra tikra, nors ir rūsti, mūsų gimtojo krašto istorija. Toliau jis aiškina: "Mes nekeliamė uždavimo perauklėti savo svečių ideologiškai, bet mielai bendraujame visais klausimais. Mes mokame gerbti kitų pažiūras bei ištikimybę, tačiau savo ruožtu norime, kad ir mūsų svečiai būtų pagarbūs mūsų tvarkai, papročiams ir idealams".

KRŪVA DOKUMENTŲ

Prof. dr. J. Kubilius būsimuosius kursantus ragina rašyti jam (232734) Vilnius, Universiteto 3) lietuvių arba anglų kalbomis. Reikia atsiųsti: pareiškimą, išsilavinimo pažymėjimą, autobiografiją, du egzempliorius anketos, šešias nuotraukas, medicinos pažymą, gimimo metrikų nuorašą. Tai iš tikrųjų didelė krūva visokių dokumentų bei raštų, būdingų biurokratizmo pamėgusioms maskviniam komunistui. Rektorius prof. dr. J. Kubilius nepaaiškina, ko yra klausama anketoje ir kodėl jos reikia net dviejų kopijų. Dar neaiškesnis reikalavimas šėšių kiekvieno kursanto nuotraukų. Universitetui turėtų pakak-

ti vienos ar dviejų. Kur nukeliaus kitos keturios? Turbūt į KGB archyvus, šios institucijos padaliniai, agentų rankas, kad jiems lengviau būtų sekti užsieniečius kursantus. Prisimena anksčiau prof. dr. J. Kubilius prasiitarimas apie mokėjimą gerbti kitų pažiūras bei ištikimybę, bet ir jo reikalavimas kursantams, kad jie "būtų pagarbūs mūsų tvarkai, papročiams ir idealams". Kursantai Vilniui atvyksta ir namo grįžta savo lėšomis. Jiems čia parūpinamas bendrabutis, mokama stipendija.

NEUŽTENKA KALENDORIŲ

Druskininkuose gyvenantis A. Maldutis sausio 26 d. laidoje skundžiasi "Tiesos" redakcijai: "Kalendorių kiekvienas norime turėti. Deja, šis, atrodytų, nesudėtingas klausimas Druskininkuose sunkiai sprendžiamas. Stalinių kalendorių "Nemuno" sanatorija gavo trečdaliu mažiau, negu jų reikia. Savaitinių kalendorių bei kalendorių po stiklu miesto knygynas visai negavo. Tokių kalendorių šiemetams gali ir visai nebūti. Draugams, atsakingiems už kalendorių spausdinimą ir platinimą, reikėtų suprasti, kad civilizuotam žmogui kalendorius būtinas kaip laikrodys".

KAUNO "VYTURĖLIS"

Atnaujintame pastate darba pradėjo didžiausia šiame mieste vaikiškų prekių parduotuvė "Vyturėlis", per dieną galinti aptarnauti apie 4.000 klientų. Ji turi atskirą skyrių daugiaviekiams šeimoms. Prekybos salės dviejuose aukštuose taip sutvarkytos, kad būtų patogus pirkėjams ir pardavėjoms. Įprastas drabužių, avalynės, mokyklinių prekių pavyzdžių lentynas papildė eglučių, karuselių, tipo įrengimai. Dail. Birutė Budrienė sukūrė išraiškingą informaciją, sienas ir langus papuošė pasakų motyvų piešiniais.

VAISTAŽOLIŲ ĮMONĖ

Kamžiemers Umbraziūnas "Komjaunimo tiesos" sausio 20 d. laidoje prisimena jau 1983 m. švenčionyse pradį gavusią vaistažolių įmonę. Apylinkėse jai buvo renkamos čiobreliai, pataisų, pelynų, arkliuogių atsargos. Jas supirkdavo žilabardis verslininkas N. Taraseikius, turėjęs vaistažolių įmonę prie senosios turgavietės. Vaistažolės būdavo išvežamos į Vokietiją, Angliją, Belgiją, Kanadą ir JAV. Jas pirkdavo 32 užsienio šalys. 1928 m. N. Taraseikius susilaukė varžovų — Abromavičiaus ir Gromovo, emusių supirkinėti ir užsienin siųsti vaistažoles. Dabartinė vaistažolių įmonė švenčionyse jau susilaukė šimto metų. Joje per metus perdirbama daugiau kaip 500 tonų vaistažolių. Sovchozų bei kolchozų laukuose apstu ne tik vietinių, bet ir iš kitur įvežtų aklimatizuotų vaistažolių. Pasak K. Umbraziūno, ten auga pavasarinis adonis, didysis debesyslas, grauželinė piliarožė, pipirmėtė, paprastoji rusmenė, vaistinis šalavijas. V. Kst.

Kandidatės į "Vilniaus" paviljono karalaites Toronte muzikinės programos metu. Šią programą atliko SAULIUS GYLYS ir torontietis EDIS PUNKRYS, kuris padainavo savo sukurtų dainų su gitaros pagyda

Hamilton, Ontario

KLB ŠALPOS FONDO Hamiltono skyriaus komitetas pakvietė Klivlando "Vaidilos" teatrą su vaidinimu "Posėdis pragare". Vaidinimas bus Hamiltono balandžio 15, sekmadienį, 4 v.p.p., Westdale gimnazijos salėje. "Posėdis pragare" yra Algio Rukšeno trijų veiksmų politinė satyra. Šis veikalas pirmą kartą buvo suvaidintas su dideliu pasisekimu Klivlande 1983 m. lapkričio 12 d. Antur kartu "Posėdis pragare" buvo suvaidintas Čikagoje šeštajame teatrų festivalyje 1983 m. lapkričio 24 d. Ten "Posėdis pragare" laimėjo net tris premijas, būtent už geriausią aprangą, gražiausias dekoracijas ir už iškiliausią pastatymą. Rengėjai kviečia visus tautiečius iš toli ir arti pamatyti šį įdomų vaidinimą. Bilietai suaugusiems — \$5, studentams bei moksleiviams — \$3, o vaikams iki 10-ties metų įėjimas nemokamas. J.P.

VASARIO 16-TOSIOS proga auksio Tautos fondo atstovybė Hamiltone: \$100: SLA 72-ros kuopos valdyba, J.E.B.; \$30: Tėvai pranciškoni per kun. J. Liaubą, V. Leparską, F. Rimkus; \$25: R. Eidukytė, S. Eidukytė; \$20: A. Laučgalys, A. Kamaitis, V. Pilkauskas, R. Bulavas, V. Matukaitis; \$10: J. Lesčius, K. Meškauskas, Julia Čegienė, A. Pusedėris, Jonas Kazėmekas, G. Paukštys, J. Bajoraitis, V. B. Perkauskas, A. St. Šukaicius, D. Didžbalis, A. Saunoris, A. D. Jankūnai; \$5: P. Kanopa, I. G. Varnas, J. Mačiukas, A. Gailius, C. Rulys, A. Grajauskas, V. Kežinaitis, Br. Stanius, M. Trumpickas, D. Stukas, J. Kareckas; \$3: P. Enskaitis; \$2: S. Stanevičius, S. Bilevičius.

Nuosirdžiausias aciu visiems aukotojams.

Tautos fondo atstovybė Hamiltone

London, Ontario

VASARIO 16-TOJI įspūdingai paminėta. Prasidėjo iškilmomis pamaldomis Šiluvos Marijos šventovėje. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė klebonas kun. I. Mikalauskas. Prie altoriaus stovėjo iškeltos vėliavos. Pamaldų metu giedoją "Pašvaistės" choras ir solistė Irena Černienė. Buvo atneštos dovanos ir sudėtos ant altoriaus: Lietuvos vėliava, lietuviškas kryžius, auksinis, "LKB Kronika", duona, vynos ir vanduo su atitinkamais maldavimais.

Po pietų Althouse kolegijos auditorijoje įvyko iškilmų minėjimas. Sugiedojus Kanados himną ir maldą už tėvynę, kun. I. Mikalauskas sukalbėjo invokaciją. Atidarymo žodį tarė apylinkės valdybos pirmininkas Miras Chanauskas. Programos pranešėjas R. Genčius, pristatęs svečius, tautinių grupių atstovus ir valdžios pareigūnus, pakvietė Rasą Lukoševičiūtę-Kurienę paskaitai. Ji nair labai įdomiai suvo kalbą pradejo Vinco Krėvės ereliu, skrajojantiu po aukštus kalnus, labai sumaniai ir prasmingai įpindama mūsų siekius į šventės minėjimą.

Meninę programą dalį atliko solistai V. Verikaitis ir R. Strimaitis, palydėti stipraus rankų plojimo. Londono "Pašvaistės" choras, vadovaujamas Ritos Vilienės, su soliste Irena Černiene puikiai pasirodė. Visam koncertui akompanavo J. Govėdas.

Tikrai buvo miela pasiklausyti aukšto lygio koncerto. Publikos buvo per 150. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Vėliau buvo rodomas Londono televizijoje ir paminėtas Londono "Free Press" laikraštyje. Koresp.

IR TREČIOS LAIDOTUVĖS: Trijų savaitių laikotarpį — trejos laidotuvės, palietusios tuos pačius asmenis! Gocentų ir Andriukaitių tragiškos dienos dar nepasibaigė: š. m. sausio 25 d. palaidota E. E. Gocento 53 m. žmona Erna Gocentienė-Andriukaitienė, 82 m., gimusi Marijampolės apskrityje. Marijai teko patirti daug vargo, kai 1935 m. mirė jos vyras Julius ir ji liko su mažais vaikais (vienas jų — vos vienerių metų amžiaus). Skausmo jai netrū-

ko nė dabar — ji labai sunkiai pergyveno dukros Ernos per ankstyvą mirtį ir ne vienas savo mintyse save klausė: ar tą didelį skausmą pajęgs atlaikyti kenčianti motinos širdis? Įvyko blogoji pusė — širdis neatlaikė. Vasario 14 d. ji, čia palikusi dukrą Lydiją Lenauskienę iš Mississaugos, dukrą Vanda Naujokaitienę iš Delaware ir sūnų Edmundą, gyvenantį Londono, 16 vaikiečių ir 9 provaikiečių bei kitus artimuosius, išskelkavo... pas a.a. dukrą Erną. Marija palaidota prie dukros kapo Woodlando kapinėse, Londone. Laidotuvių apeigas atliko išganytojų liuteronų par. klebonas kun. dr. P. Mikelić. Dalyvavo gausus būrys lietuvių (evangelikų ir katalikų) ir dalis kanadiečių. Abiejų tikybų lietuvių čia palaiko draugiškus santykius.

Kun. dr. P. Mikelić yra labai palankus lietuviams: kasmet jis savo parapijos biuletenyje paskelbia apie mūsų nepriklausomybės šventės minėjimą ir paragina savo parapijiečius jame dalyvauti. Kai aplinkybės leidžia, jis ir pats jame dalyvauja. Gocentų ir Andriukaitių giminei Londono apylinkė jaučia nuosirdžiausią užuojautą ir linki, kad po šių laidotuvių nieko panašaus artimoje ateityje neatsitiktų. D. E.

Sudbury, Ontario

KLUB SUDBURIJO APYLINKĖS VALDYBA surengė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 66-sios sukakties minėjimą vasario 18 d. ukrainiečių salėje. Susirinko gražus būrys lietuvių ir svečių. Maldą prieš vakarienę sukalbėjo Petras Venskus. Salė buvo skoningai papuošta gyvomis gėlėmis ir vazelėmis, kurias paaukojo Teresėlė Petrenaitė ir Larry Bouchard. Scenoje buvo pastatytos Lietuvos ir Kanados vėliavos. Minėjimą pradėjo apyl. pirm. E. Tolvaišienė. Sugiedojus Tautos himną, pagerbus tylos minutę didvyrius, paaukojusius savo gyvybes už tautos lais-

vybę, tolimesnę programą lietuviškai ir angliškai pranešinėjo Danguolė Rotkienė. Paskaitą skaitė Grase Petrenienė. Estų atstovas Gunaar Saare tarė sveikinimo žodį. Marytė Rudytė gražiai padėkavo B. Brazdžionio eilėraščių "Mylėsi Lietuvą iš tolo", o Jūratė Tolvaišaitė — Maironio "Pirmyn į kovą".

Meninę programą atliko mūsų talentingas muzikas, gavo kelis kartus po aukso medali, Algis Kusinskis akordeonu, o jo sūnelis Justinas Kusinskis — pianinu. Jie pagrojo daug žymių kompozitorių kūrinių. Buvo palydėti ilgaus dalyvių plojimais, o Marytė Rudytė ir Jūratė Tolvaišaitė įteikė jiems po raudoną rožę.

Gėlės buvo taip pat įteiktos Teresėlė Petrenaitėi, Larry Bouchard, Grasei Petrenienei, Audronei Albrechtienėi, Danguolei Rotkieni, Apylinkės pirm. E. Tolvaišienė padėkojo už gražiai atliktą programą, dalyviams — už gausų apsilankymą, talkininkams — už prisidėjimą prie minėjimo ruošos. Už paaukotas žvakes su žvakidėmis nuosirdus lietuviškas aciu Grasei ir Petriui Petrenams. Minėjimas baigtas Kanados himnu. Po to — loterija, šokiai, Petro Tolvaišos muzika. (Nukelta į 9-tą psl.).

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ DAINOS VIENETAS čia sėkmingai koncertavo sausio 5 d. Atliko dešimties lietuvių kompozitorių 15 dainų ir 2 deklamacijas. Koncertą rengė lietuviškos radijo valandėlės komitetas ir rėmėjų sambūrio valdyba, kuriai pirmininkauja prel. J. Balkūnas. L. Ž.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus. (Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington, Dr.

Hamilton, Ont. L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 18 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 6%
santaupas 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santaupas 7%
term. indėlius 1 m. 9 1/2%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 9 1/4%
90 dienų indėlius 9%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:

neklm. turto pask. 10 1/4%
asmenines paskolas 12 1/2%
nemokamas pilnas
čekių patarnavimas.
nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$2.000.
nemokama asmeninių
paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Pedagoginis lituanistikos institutas Čikagoje sidabrinę savo veiklos sukaktį paminėjo sausio 28 d. didžiojoje Jaunimo centro salėje. Minėjimas buvo susietas su VIII absolventų laidos išleistuvėmis. Diplomus įteikė gen. Lietuvos konsulė J. Daužvardienė, rektorius dr. J. Račkauskas, direktorė R. Plioplytė ir sekr. S. Petersonienė. Institutas, įsteigtas Domo Veličkos, išaugo į rimtą instituciją, akivaizdiniu ir neakivaizdiniu būdu ruošiančia mokytojus lietuviškoms mokykloms. Dvidešimt penkerių metų laikotarpįje gyvenimui išleisto aštuonios absolventų laidos — 116 jaunuolių, baigusių dvejų ar trejų metų kursą: 61 gavo pradinės mokyklos, 55 aukštesniosios mokyklos mokytojų diplomus. Instituto istoriją atskleidė Jono Račkausko parodytos skaidrės, kurias aiškino R. Janulevičiūtė. Arvydo Žygo suorganizuotas etnografinis ansamblis atliko rugpjūtiui skirtą programą. Sukaktuvinę šventę taipgi buvo įjungta vakarienė ir šokiai, grojant "Aido" orkestrui.

Juozo Stempužio vadovaujama radijo programa "Tėvynės garai", aptarnaujanti Klivlando bei apylinkių lietuvių, pakeitė radijo stotį. Iš senosios įjaukė stūmė gausėjančios amerikiečių futbol rungtynių transliacijos, susilaukiančios daugiau klausytojų. Teko perleisti į WERE AM 1300 stotį. "Tėvynės garų" programa transliuojama sekma dienomis, 7-8 v.r.

Petrą Petrūtį, Čikagos "Margučio" radijo programos vedėją, sausio 29 d. vakarą apilpė du veidus kaukėmis prisidengę jaunuoliai netoli jo įstaigos. Jie partrenkė jį važiuodami dviračiais, atėmė portfelį, kuriame buvo geras įrašų aparatas, mikrofona, kasėtės su įrašais iš Pedagoginio lituanistikos instituto 25 metų sukakties minėjimo ir absolventų išleistuvių, kun. V. Bagdanavičiaus pagerbtųjų deimantines amžiaus sukakties proga. Pats P. Petrutis nenukentėjo, nebuvo sužeistas.

"Amerikos balso" radijas sausio 16 d. vedamąjį paskyrė šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaikią ir jį transliavo net 43 kalbomis. Vedamasis pabrėžia JAV vyriausybės nuotakas. Jame primenama, kad šv. Kazimieras yra laikomas Lietuvos globėju. Ši sukaktis bus minima ir Lietuvoje, bet ne pačioje šv. Kazimiero šventovėje Vilniuje, nes komunistai ten dabar yra įrenge ateižmo muziejų. Jo palaikais iš Vilniaus katedros, taip pat tapusios muziejumi, yra perkelti į šv. Petro ir Povilo šventovę Antakalnyje.

Lietuvių fronto bičiuliai korespondenciniu būdu išsirinko naują centro valdybą, kuri pareigoms pasiskirstė sausio 22 d. posėdyje Čikagoje: Bronius Nainys — pirmininkas, Juozas Baužys — vicepirmininkas lėšų reikalams, Česlovas Grincevičius — vicepirmininkas informacijos reikalams, Stasys Džiugas — sekretorius, Vladas Sinkus — narys. Šia proga pranešama, kad teko pakeisti poilsio ir studijų savaitės datą Tėvų pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte, anksčiau paskelbtai datai negavus pakankamai kambarių. Savaitė įvyks rugpjūčio 18-25 d.d.

Prof. Bronis Kaslas, gyvenantis Wyominge, Pa., anksčiau netekęs brolio gydytojo P. Kaslo, sausio 7 d. neteko ir žmonos Frances, kuri buvo gimusi JAV. Velionė buvo studijavusi muziką ir prekybą, reikišė kaip solistė operetose Filadelfijoje, Pitstone ir kitur. Su savo tėvu Leonu Šeporaičiu globojo muziką — Miką Petrauską, Antaną Sodeiką, Juozą Žilevičių ir kitus. Su savo vyru prof. B. Kaslu buvo įsteigusi meno galeriją Pitstone, kurioje organizuodavo parodas. Velionė taipgi pasižymėjo savo keramikos kūriniais. Palaidota Mount Olivet kapinėse.

Australija

Adelaidės lietuvių teatras "Vaidila" po ilgesnių atostogų darbą vėl pradėjo vasario 13 d. posėdžiu. Teatro vadovybė yra pakviesta surengti tradicinį Lietuvių katalikų moterų draugijos šiuopinį Adelaidėje. Jis įvyks balandžio pabaigoje. Į naują veiklą yra įtraukta Prano Pusdešrio lyrinė drama "Ne žemės horizontai".

Ona Baužienė, Adelaidėje gyvenanti žymioji visuomeninė, sausio 28 d. amžiaus aštuoniasdešimtmetį atšventė sūnaus dr. Roberto Baužos sodyboje,

kur buvo susirinkę daug giminių ir svečių. Sukaktuvininę pasveikino ALB Adelaidės apylinkės valdybos pirm. Č. Zamoiskis ir Australijos parlamento narys C. Hurfordas. Visi jai linkėjo susilaukti dar daug šviešių ir malonių dienų ateityje.

Nesutarimai prasidėjo dėl šv. Kazimiero parapijos klebonų pakeitimo Adelaidėje. Pasak B. Strauko pareiškimo "Mūsų pastogėje", šioje parapijoje, turinčioje ir lietuvių katalikų centrą, dirbo kunigai — dr. P. Jatulis, a.a. J. Kungys, a.a. A. Kazlauskas, MIC, P. Daukny, MIC ir A. Spurgis, MIC. Pastarajam išeinant pensijon, marijonų vienuolių gen. F. Grabovskis klebonu paskyrė kun. J. Petrą, MIC, gyvenantį Argentinoje ir ten vadovavusį Aušros Vartų parapijai Buenos Aires Avelanados priemestėje. Kiek anksčiau iš Europos Adelaidės atvyko jaunas kun. dr. A. Savickas, buvęs vysk. A. Deksnio sekretorius. Jis čia plačiai įsijungė ne tik religinė, bet ir tautinė lietuvių veiklon. Būdamas pianistas ir akordeonistas, talino dainininkams, skaitė pasakaitas, užmezgė ryšius su vietiniais lietuvių jaunimu, organizavo ekskursijas. Adelaidės lietuvių panoro jį turėti klebonu. Organizuojamos peticijos ir renkami parašai gen. F. Grabovskio, MIC, sprendimui pakeisti. Esą kun. dr. A. Savickas, nepriklausantis marijonų vienuolijai, bus perkeltas į kurią nors vietinę parapiją, kai jis iš tikrųjų nori dirbti lietuvių eilese ir kai jo darbo yra taip reikalingi Adelaidės lietuvių. Kun. J. Petrą, MIC, klebonu pareigas šv. Kazimiero parapijoje turėjo perimti nuo š. m. sausio 1 d., bet spaudoje dar nieko nerasta apie jo atvykimą iš Argentinos.

Britanija

DBLS centrinio skyriaus Londone valdybos rinkimai prastė korespondenciniu būdu. Kandidatai į valdybos narius gavo balsų: K. Makūnas — 24, A. Pranskūnas — 23, N. Butkus — 22, S. Bosikis — 21, P. Batakys ir J. Tarulis — po 20. Pirmieji keturi laikomi išrinktais. Dėl penktos vietos bilietus rinkimų komisijos akivaizdėje turės traukti vienodą balsų skaičių turintys P. Batakys ir J. Tarulis. Revizijos komisijon išrinkti A. Zuvaskas ir J. Bendorius, atstovais į DBLS suvažiavimą — J. Bendorius ir A. Pranskūnas. Metinis DBLS atstovų suvažiavimas įvyks kovo 31 — balandžio 1 d. d. Londono lietuvių namuose. Nakvynės jiems bus parūpintos netoli Londono esančioje lietuvių sodyboje.

Metinis DBLS Stoke-on-Trent skyriaus susirinkimas vasario 4 d. buvo susietas su Vasario 16 minėjimu. Pirmiausia aptarti skyriaus veiklos reikalai, naujo valdybion išrinkti — Vl. Dargis, Br. Puodžiūnas, Pr. Venckaitis, A. Petronis ir I. Andruskevičiūtė; revizijos komisijon — K. Kamarauskas, A. Walker, M. Mosteikienė. Atstovu į DBLS suvažiavimą išrinktas Br. Puodžiūnas. Susirinkime dalyvavo iš Londono atvykęs DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis. Jis padarė pranešimą apie šios organizacijos veiklą, ragino stiprinti ryšius su jaunimu, platinti jaunimui skirtus laikraščius: skautų "Budekime" ir anglų kalba leidžiamą "Lynes". J. Alkis palietė ir Vasario 16 reikšmę lietuvių tautai. Vasario 16 minėjimui buvo skirta ir magnetofoninės juostelės JAV įrašyta programa.

Vokietija

Visuomenininkas Jonas Glemža, gyvenantis Hirsau vietovėje, sausio 20 d. sulaukė 97 metų amžiaus. Šia proga vietinis laikraštis paskelbė straipsnį apie seniausią Hirsau gyventoją, įdėdamas jo ir žmonos Zinos nuotrauką. Straipsnyje pateikiama biografinių duomenų apie jo veiklą nepriklausomoje Lietuvoje su žemės ūkio organizacijomis, "Pienocentro" bendrovės įsteigimu, ilgametį vadovavimą. Pokaryje J. Glemža dirbo pabėgėliams skirtoje IRO organizacijoje V. Vokietijoje, kai stovyklose buvo apie 60.000 lietuvių, nuo 1950 m. įsijungė į VLB veiklą, dirbo atgaivintos ELTOS direktoriumi, o dabar vadovauja "Labdaros" draugijai. Baltiečių instituto leidiniams J. Glemža yra parašęs du ilgesnius straipsnius — "Okupuotos Lietuvos žemės ūkis nuo 1960 iki 1970 metų", jau paskelbtą, ir "Okupuotos Lietuvos žemės ūkis nuo 1970 iki 1980 metų", kuris pasirodys 1984 m. "Metraštyje".

Simon Travel
nauju pavadinimu

AUDRA Travel
kviečia keliauti kartu

11 DIENŲ LIETUVOJE
Gegužės 15 Rugsėjo 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!
Gegužės 21 Liepos 4 Rugsėjo 9
Gegužės 29 Liepos 12 Spalio 2
Birželio 27 Liepos 26 Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS Gegužės 21 Rugsėjo 10
Liepos 10 Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis. Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus išskvietimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypą gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:
1576 Bloor St.W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872
Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

Redaguoja Rūta Girdauskaitė

"Vilniaus" karalaitės rinkimai Toronte

Kandidačių atsakymai | klausimus rinkimuose 1984 m. vasario 11 d. Toronto Lietuvių namuose

Daina Kalendraitė

— Ar lietuviška mokykla atlieka savo paskirtį?

— Lietuvių mokykla yra labai svarbi institucija mūsų tautos išlaikymui. Mano nuomone, mokyklos, kiek leidžia išveivijos sąlygos, atlieka labai svarbią paskirtį.

Mokykla supažindina mūsų tautos išlaikymą kultūros ir kalbos pagrindu. Mūsų kalba ir tautos tradicijos yra vieninteliai dalykai, kurie skiria mus nuo kitų tautybių. Todėl jų išlaikymas yra labai svarbus.

Metai po metų per mokyklą pereina didelis skaičius lietuviško jaunimo. Mokykloje jie supažindinami su Lietuvos istorija, geografija, lietuvių kalbos gramatika ir literatūra. Čia, žinoma, yra labai svarbi tėvų pagalba, be kurios lietuvių mokyklos darbas yra labai sunkus.

Šalia mokslo žinių, lietuvių mokykla dar atlieka labai svarbią paskirtį, ugdydama draugavimą. Per 10 metų mokykloje išsivysto draugystė lietuvių vaikų bei jaunimo tarpe. Šis draugavimas ir bendra-

Rima Zavytė

— Ką reiškia lietuviška šeima ir kaip išlaikyti jos lietuviškumą?

— Lietuviška šeima yra mūsų tautos ir valstybės pagrindas. Lietuviška šeima yra lietuviškos išlaikymo tvirtovė, kuri žadina tėvynės meilę ir ugdo lietuviškumą. Norint išlaikyti lietuviškumą šeimoje, reikia kalbėti lietuviškai, leisti vaikus į lietuviškas mokyklas, dalyvauti jaunimo organizacijose — ateitininkų, skautų, sportininkų, priklausyti lietuviškomis parapijoms, lankyti lietuvių parengimus ir minėjimus, skaityti lietuvišką periodinę spaudą ir knygas. Išlaikyti lietuvišką šeimą gali tik lietuviškas jaunimas, sukūręs lietuvišką aplinką. Gyvenime ne visuomet tai pavyksta. Tik nuolat bendraujant lietuviškam jaunimui, dalyvaujant savose organizacijose mišrių šeimų skaičius žymiai sumažėtų. Kiekviena nauja lietuviška šeima mūsų bendruomenėje yra didelis džiaugsmas ir laimėjimas, nes tik jos galima išugdyti ir išlaikyti lietuviybę išveivijoje.

Mano atsakymas į šį klausimą yra teigiamas, nes buvimas geru kanadiečiu neklodu būti geru lietuviu. Kaip gimusi Kanadoje, aš turiu privilegiją ir net pareigą domėtis Kanados politiniu gyvenimu. Mes gyvename demokratiškame krašte ir nuo mūsų priklauso valdžios išrinkimas. Jei mes nepatenkinti, nepritariame vedamai politikai, turime mėginti ją pakeisti, aktyviai reikšdami įvairiuose valdžios sluoksniuose.

Mano lietuviška kilmė ir domėjimasis tėvų gimtojo krašto tradicijomis bei politine Lietuvos padėtimi plečia mano pažinimo akiratį. Lankydamas šeštadienio mokyklą, dalyvaudamas lietuviškose organizacijose — skautuose, ansambliuose, jaunimo sąjungoje, aš gaunu daugiau žinių, brestu kaip bendruomenės narė ir kartu kaip atsakinga Kanados pilietė.

Kasdieniniame gyvenime kiekviena pasitaikiusia proga galiu supažindinti kitataučius su lietuviškomis tradicijomis ir dabartine Lietuvos politine padėtimi. Išvykusi į kitus kraštus, aš jaučiuosi kaip Kanados ambasadorė, tačiau ne užmirštu ir savo lietuviškos kilmės. Mes esame laimingi gyvendami krašte, kuris mums leidžia ir net skatina pasireikšti savo tėvų kultūroje. Ir galbūt už tai mes didžiujamės būdami kanadiečiai.

Mirga Šaltmiraitė

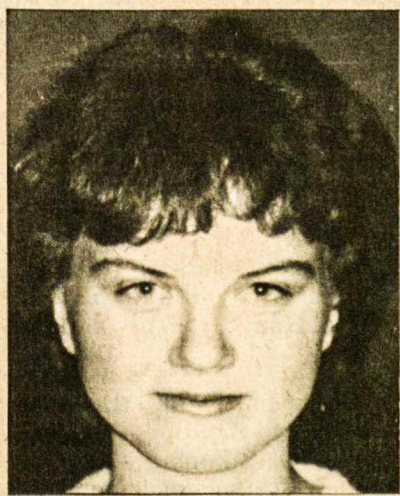
— Ar reikia palaikyti ryšius su lietuviais Lietuvoje?

— Nepaprastai svarbu palaikyti ryšius su lietuviais Lietuvoje. Mūsų bendruomenės tikslas yra išlaikyti lietuvių kultūrą, kad ji nepažūtų. Tie lietuviai, kurie gyvena Lietuvoje, turi daug sunkumų išlaikyti savo gimtąją kalbą ir kultūrą, nes sovietai nori juos paversti rusais. Mes, gyvenantieji išveivijoje, turime pilną laisvę savo kalbą ir kultūrą išlaikyti. Mūsų didžiausia problema, kad mūsų kolonijose kitataučiai kultūra mums irgi turi didelę įtaką ir mums sunku išlaikyti savo gryną kalbą bei kultūrą.

Lietuvių kalba keičiasi Lietuvoje ir išveivijoje. Palaikymas ryšių su lietuviais Lietuvoje padeda išlaikyti bendrą tapatybę.

Reikia palaikyti ryšius su lietuviais Lietuvoje ne vien

tik dėl kalbos. Turime žinoti, kas vyksta Lietuvoje, kad galėtume pasaulį informuoti apie gyvenimą sovietų okupacijoje, jog ten nėra rojus, bet

žmonių kankinimas, siekiantis sunaikinti lietuvių tautą. Tokiu būdu mes galime padėti Lietuvai ir išlaisvinti savo tėvų gimtąjį kraštą. Mes negalime leisti lietuvių tautai ir jos kultūrai žūti.

Silvija Šernaitė

— Ar galima būti geru lietuviu ir geru kanadiečiu?

Mano atsakymas į šį klausimą yra teigiamas, nes buvimas geru kanadiečiu neklodu būti geru lietuviu. Kaip gimusi Kanadoje, aš turiu privilegiją ir net pareigą domėtis Kanados politiniu gyvenimu. Mes gyvename demokratiškame krašte ir nuo mūsų priklauso valdžios išrinkimas. Jei mes nepatenkinti, nepritariame vedamai politikai, turime mėginti ją pakeisti, aktyviai reikšdami įvairiuose valdžios sluoksniuose.

Mano lietuviška kilmė ir domėjimasis tėvų gimtojo krašto tradicijomis bei politine Lietuvos padėtimi plečia mano pažinimo akiratį. Lankydamas šeštadienio mokyklą, dalyvaudamas lietuviškose organizacijose — skautuose, ansambliuose, jaunimo sąjungoje, aš gaunu daugiau žinių, brestu kaip bendruomenės narė ir kartu kaip atsakinga Kanados pilietė.

Kasdieniniame gyvenime kiekviena pasitaikiusia proga galiu supažindinti kitataučius su lietuviškomis tradicijomis ir dabartine Lietuvos politine padėtimi. Išvykusi į kitus kraštus, aš jaučiuosi kaip Kanados ambasadorė, tačiau ne užmirštu ir savo lietuviškos kilmės. Mes esame laimingi gyvendami krašte, kuris mums leidžia ir net skatina pasireikšti savo tėvų kultūroje. Ir galbūt už tai mes didžiujamės būdami kanadiečiai.

Loreta Trumpickaitė
— Kodėl mažėja skaičius lietuviško jaunimo, dalyvaujančio lietuvių veiklose?

— Dabartinis lietuvių jaunimas yra gimes Kanadoje. Jis apie Lietuvą yra girdėjęs tik iš tėvelių pasakojimų, liuanistinės mokyklos mokytojų dėstymo. Tik vienas kitas yra laimingas, kad gali aplankyti tėvų šalį.

Čia jaunimas visą dieną būna mokykloje, kur kalbama anglų kalba. Ir ne visuomet kalbama lietuviams palankia prasme. Su tėvais kalbamės tik ribotą laiką. Be to, yra tėvų, kurie tarp savęs kalba ang-

Amerikėjantis jaunimas

Regiu dieną, kai apie Lietuvą kalbėsime tik angliškai

Lietuvių išveivija dar gyvuoja Kanadoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Brazilijoje ir kitur. Visuomeniniai jos bruožai pasikeitė, ir gailiai turime prisipažinti, kad jaunimo susidomėjimas lietuviška veikla yra gana sumenkėjęs.

Lietuvių Bendruomenė rūpinasi kuo daugiau įprasminėti lietuvišką gyvenimą, sujungti visus lietuvius į vieną bendrą šeimą; bando visus pritraukti, įieškodama vis naujų būdų, kad lietuviškas bendruomeninis gyvenimas pasidarytų įdomus ir patrauklus visiems. Bet tai rūpestis kiekvienam — apimti kuo daugiau žmonių. Kartais atrodo, kad kokybė užmirštama.

Man kyla klausimas dėl tautinio sąmoningumo. Lietuviai susirenka, bet ar dėl to, kad lietuviai, ne dėl asmeniško malonumo (dėl to, kad ten savo kelis draugus galės sutikti, išgerti...)? Kam sudaro skirtumą susirinkti pas lietuvių arba kur kitur? Kas iš visų tų susirinkusių tikrai rūpinasi lietuviškais reikalais?

Kaip ten bebūtų, susirinkus būna gera proga pažadinti tautinę sąmonę, priminti: "Tu esi lietuvis, reikalingas Lietuvai". Per V Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą buvo atkreiptas dėmesys į panaudojimą modernesnių priemonių ir įvairiausių kitokių galimybių tautinei sąmonei ugdyti. Jaunimo uždavinys — susipažinti su Lietuvos padėtimi, istorija, kūryba, kultūra ir t.t. Nors yra daug gerų užmojų,

bet atrodo, kad kažko trūksta (arba kažko per daug). Matau, kad tarp išveivijos lietuvių (ne tik lietuvių, bet ir aplamai pasaulyje) plinta lyg ir kažkokia epidemija, kurią pavadintčiau "amerikonėjimu". Galėčiau palyginti su rusėjimo epidemija. Pastaroji yra brukama per prievartą, o pirmoji laisvai pasirenkama, nors masinės propagandos veikimas abiejų yra panašus. Tas "amerikėjimas" pasireiškia muzikoje, šokiuose, aprangoje, papročiuose ir pačioje žmogaus galvosenoje.

Mes negalime ribotis praeities veikla. Sutinku, bet kiek mes ribojamės dabarties sąlygomis?

Suprantama, sunku išlaikyti lietuviškumą išveivijoje. Skirtinga aplinka, dvikalbiškumas, trūkumas informacijos (arba ja nesidomėjimas). Regiu dieną, kai turbūt visi kalbėsime apie Lietuvą tik angliškai, užtrauksime lietuviškas stovyklų dainas "rock'n'roll" ritmu ir panašiai. Kokia bus tada mūsų "sekanti diena"? Ar Lietuva tikrai galės ko nors rimtesnio iš mūsų tikėtis?

Atsakymas į šį klausimą daug priklauso nuo mūsų jaunimo, pasiryžimo ir nusiteikimo. Mūsų tikslas yra laisva Lietuva. Dėl to siūlau pirma jų surasti, pažinti, supažindinti savo draugus ir tada kartu kovoti už tą patį tikslą.

Sofija Žutaitaitė,
Brazilijos lietuvių jaunimo atstovė IV ir V jaunimo kongrese

Baisusis gegužis - ne tik birželis

Sibiro kalinės Elenos Juciūtės knyga "Ilgarkos Naujamiestis" perskaicius

Vienas didžiausių Sovietų Sąjungos nusikaltimų Lietuvai ir kitom pavergtom tautom yra masiniai žmonių išveivimai, trėnimai. Išveivijoje apie tuos bausiuosius įvykius yra kalbama bei rašoma įvairiomis progomis, bet labiausiai birželio mėnesį: "Baisusis birželis", "Birželio išveivimai".

Išveivijoje jaunimas tos visą tautą sukrėtusios tragedijos nepergyveno. Jam nereikėjo bijoti arešto. Jam nereikėjo spresti: trauktis į laisvuosius Vakarus ar į miškus. Dauguma lietuviško jaunimo laisvajame pasaulyje apie "Baisų birželį" bus girdę iš savo tėvų, kurių šeimos buvo paliestos to 1941 metų birželio mėnesio.

Dėl to jaunesnės kartos tarpe kartais tenka nugirsti klausimą: ar "Baisiojo birželio", prieš daugiau kaip 40 metų įvykusių masinių trėmimų minėjimai beturi prasmės? Nere-tai ir organizacijos bei asmenys, kurie tuos minėjimus kasmet rengia, pradeda abejoti, ar bevarta minėti tolimesnę praeitį; gal reiktų atkreipti dėmesį ypač į paskutinius įvy-

kiškus: teisminių susidorojimų su kunigais, kitus žmogaus teisių gynėjus, ateistinių terorą sovietinėje mokykloje, naujausius pogrindžio leidinius...

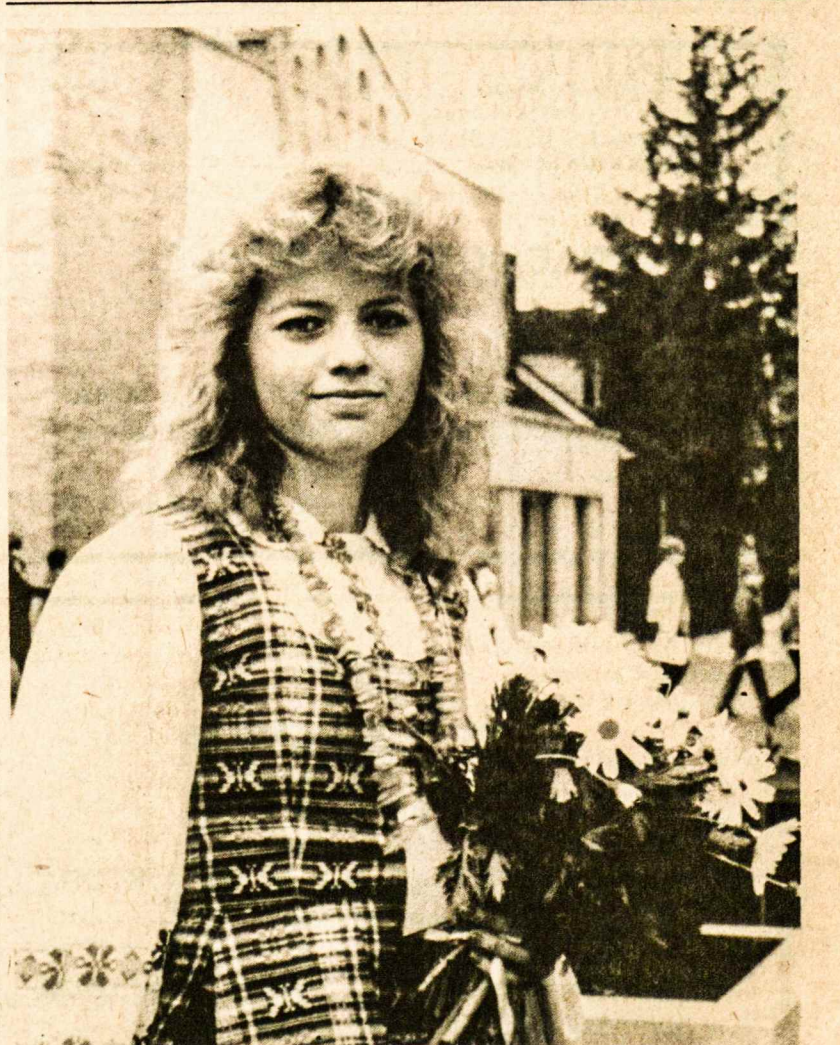
Tokios abejonės gali kilti tik dėl nuovargio, dėl laiko ir jėgų stokos. Tautos naikinimas ir šandien tebėra gyva žaizda. Tai tragedija, kurios istorija niekada negalės užmiršti. Ji skaudžiausiai paličia kiekvieną mūsų. Ypač jaunosios lietuvių išveivijos kartos turi giliai įsisąmoninti, kad toji pati agresoriaus ranka, kuri Stalino laikais buvo užsimojusi masinėmis deportacijomis išnaikinti lietuvių tautą, šandien valdo bei terorizuoja Lietuvos gyventojus. Ne be reikalo Vakarus tik ką pasiekęs Lietuvos pogrindys jaunimo leidžiamas laikraštis "Lietuvos ateitis" rašo: "Atėjo vis dėlto laikas, kada teisūsios teisias žmogžudžias. Tie patys, kurie prieš keturiasdešimt metų trėmė, žudė, skandino Lietuvą kraujuose".

Tai gi masinių trėmimų minėjimai nėra ne kiek praradę savo aktualumo. Tą lietuvių tautos tragediją turime ne tik minėti, bet ir tyrinėti, sutelkę visas turimas jėgas. Latviai neseniai išleido 1941 metų birželio mėnesį išveitųjų Latvijos gyventojų sąrašus. Mes tokių sąrašų dar neturime arba jie yra labai nepilni. Ar nereiktų organizuoti jų sąrašų papildymą? Ar nereiktų sistemingiau telti žinias apie vėlesnius masinius trėmimus, kurie buvo nemažiau žiaurūs? Jie iš Lietuvos išplėšė šimtus tūkstančių gyventojų. Lietuvių jaunimas išveivijoje apie juos labai mažai žino. Kas žino, pavyzdžiui, kad yra ne tik "Baisusis birželis", bet ir "Baisusis gegužis"?

Buvusi Sibiro kalinė Elena Juciūtė 1983 m. išleido naują knygą "Ilgarkos Naujamiestis" — dokumentinį reportažą iš lietuvių tremtinių gyvenimo Sibire. Knygos įvadė autorė rašo: "Sugrįžus bolševikams į Lietuvą 1944 metų vasarą, dar frontui toli nenuėjus, jau prasidėjo komunistinis teroras: areštai, žmonių grobstymas, dingimai be žinios. Pats stipriausias lietuvių tautos naikinimas — masinės deportacijos į Sibirą prasidėjo karui pasibaigus" (p. 5, mano pabraukta). Apie masines deportacijas po karo išveivija mažai žino. O jei ir žino, nemini. Šioje knygoje Elena Juciūtė rašo apie masines Lietuvos gyventojų deportacijas, kurios buvo įvykdytos 1948 m. gegužės 22-23 dienomis. K a i 1941

Norint sulaikyti jaunimo nuliutvėjimą, reikia daugiau lietuviškų jaunimo pobūvių, išvykų, kelionių. Ypač būtų naudingi tokie pobūviai su kitų kraštų jaunuoliais lietuviams, kurių šalies kalba yra ne anglų. Tada jie būtų priversti kalbėti tarp savęs lietuviškai.

DAINA MATAITĖ, XI skyriaus mokinė, pasakiusi kalbą prie Laisvės paminklo Klivlande Vasario 16 šventėje
Nuotr. V. Bacevičiaus

Renkami parašai Šv. Tėvui

Pastaruoju metu Kanados spaudoje daug rašoma apie artėjantį Šv. Tėvo apsilankymą Kanadoje. Įvairūs jo priėmimo ruošos darbai vyksta pilnu tempu. Be abejonės, Jono-Pauliaus II kelionė Kanadon patrauks viso pasaulio dėmesį. Susirinks tarptautinės spaudos atstovai, susiburs minios žmonių, kokių mūsų miestai ligi šiol nematė. Sudarys labai palankios sąlygos viešumon iškelti Lietuvos tikinčiųjų bylą visuomenėje bei įieškoti paramos mūsų kovotojams už tikėjimo laisvę.

Šiam tikslui pasiekti Kanados lietuvių žmogaus teisėms ginti komitetas Vasario 16 iškilnių metu Toronte pradėjo parašų rinkimo vaju. Paskleista peticija, prašanti Šv. Tėvą maldų už kunigus Svarinską ir Tamkevičių, jo paramos jiems išlaisvinti. Parašai renkami lietuvių ir kitataučių tarpe. Numatyta peticiją įteikti popiežiui rugšėjo mėnesį Toronte.

Iš parašų rinkimo vajuas gali išplaukti kitų teigiamų rezultatų. Kiekvienas pasirašantis šiek tiek susipažins ar-

Iš jaunimo sąjungos veiklos

PLJS valdyba išleido jau antrą žiniarašio numerį. Jame apibūdinti įvairūs valdybos projektai ir kraštų LJS veikla. PLJS valdyba palaiko ryšius su visu kraštų LJS-gomis. Šiuo metu ji rūpinasi Lietuvos pogrindžio leidinio "Alma Mater" 3 ir 4 nr. išleidimu, jaunimo vasaros darbų projektu, jaunimo sąrašų rinkimu, mimiko Pauliaus Rajecko gastrolem Europoje, politinės veiklos kursų ruošą ir PLJS kompiuterizaciją. Kartu su PLB PLJS-ga ruošia žinyną, o kartu su BAFL (Baltic American Freedom League) ruošia akcijai olimpiados metu Kalifornijoje.

Liepos 20-22 d.d. Los Angeles įvyks politinių studijų savaitgalis. Ten bus dėstomi konkretūs veiklos metodai, pvz. demonstracijų rengimas, spaudos kontaktų svarba ir t.t. Kadangi studijų savaitgalis įvyks tik savaitę prieš olimpiados atidarymą, tikimasi įvykdyti kai kuriuos projektus olimpiados metu. Norintys dalyvauti politinių studijų savaitgalį gali kreiptis į Danutę Mažeikienę (26661 Cortina, Mission Viejo, CA 92691, USA, tel. 714 — 859-0343). Irgi ryšius su artėjančia olimpiada PLJS apsiėmė paruošti lietuvių laisvės piešinį-plakatą. BAFL koordinuoja baltiečių piešinius, kurie, sąlygoms leidžiant, gali atsiųsti ant Los Angeles greitkelio sienų. Lietuvių piešinį suprojektavo jaunas dailininkas Saulius Stancikas. Dabar įieškoma lėšų projektui įvykdyti. Jei pasiseks projektą įvykdyti, lietuvių laisvės piešinys laimės daug dėmesio lietuviams ir lietuvai R. G.

Nors ir ribotais liudijimais, Elena Juciūtė atskleidė dar vieną tos pačios tragedijos epizodą, dokumentinį reportažą apie 1948 metų "Baisiojo gegužio" įvykius.

Saulius Kubilius

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKOS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitytųjų adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

ba bus supažindinamas su Lietuvos tikinčiųjų padėtimi. Šiuo būdu bus skleidžiamos žinios apie dabartinį ateistinių siautėjimą Lietuvoje. Lietuvos K. Bendrija žiauriai būdais smaugiama, naikinama. Mūsų, išveivijos lietuvių, atsakomybė už ją kalbėti ir šauktis plačiosios visuomenės pagalbos. Kova prieš tokį žmogaus teisių žlugdymą ir religijos persekiojimą turėtų būti kiekvieno tikinčiojo sąžinės reikalas. Ateistai Lietuvoje pažeidinėja pagrindines žmogaus teises, siekia nužmoginimo. Patys tylėdami, neišskelsime reikalo viešumon ir nesulauksime kitataučių paramos.

Lietuvoje irgi buvo renkami parašai už kun. A. Svarinską ir kun. S. Tamkevičių. Pagal žinias "Lietuvos ateities" septintame numeryje, surinkta per 100,000. Ten už tokį veiksmą gresia areštas, kalėjimas. Ten galimybės paveikti valdžią su peticija žymiai mažesnės negu čia su 100,000 parašų! Įvertinkime brolių tėvynėje drąsą ir auką. Būkime jų balsu pasaulyje! K.

MŪSŲ KALINIAI

Kun. Alfonsas Svarinskas 618623, Permskaya obl. Chusovskoy r-n, pos. Kuchino uchr. 5110/1 Moscow, U.S.S.R.

Kun. Sigitas Tamkevičius Uchr. 5110/1 Moscow, U.S.S.R.

Kun. Alfonsas Svarinskas 618623, Permskaya obl. Chusovskoy r-n, pos. Kuchino uchr. 5110/1 Moscow, U.S.S.R.

Kun. Alfonsas Svarinskas 618623, Permskaya obl. Chusovskoy r-n, pos. Kuchino uchr. 5110/1 Moscow, U.S.S.R.

Kun. Alfonsas Svarinskas 618623, Permskaya obl. Chusovskoy r-n, pos. Kuchino uchr. 5110/1 Moscow, U.S.S.R.

Šį didį širdies skausmą
Tau gali išgydyt tik dangus.
Laimingas, kad jis iškeliavo,
Tikruojų keliu į namus.

A+ GRACIJONUI JASEVIČIUI

mirus,

žmoną ELENA JASEVIČIENĘ, sūnų, dukras,
uošvius ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

Alfonasas ir Albina Keličiai

A+ JUOZUI BARYSUI

staigiai mirus,

žmoną BIRUTĘ, dukrą ALDONĄ ir sūnų VIKTORĄ
giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

Algimantas, Raminta
ir Adomas Nakrošiai

Vladas, Lilė ir Birutė
Nakrošiai

Leokadija Česėkienė

Svarinsko vardas - vėliava

Prieš metus suimtas atlieka bausmę sibiriniame lageryje

Kun. Alfonsas Svarinskas jau trečią kartą eina gulago keliais už Tėvynę ir tikėjimą. Tačiau šį kartą jo auką stebi visa tauta ir pasaulis. Atskirtas nuo savo parapijos, nuo savųjų, išvežtas į Rusijos gilumą, izoliuotas lageryje, kunigas Svarinskas nėra vienas. Kur jis bebūtų, jo vardas, jo auka traukia žmones, vienija tautą, neleidžia nurimti.

Teisingai pažymėjo pagrindinė „Lietuvos ateitis“: „... negalima nenulenkoti galvos prieš auką. Kunigo Alfonso Svarinsko suėmimo valdiškas ateizmas paskelbė atvirą kovą Lietuvos katalikams. Mes priimame šitą iššūkį. Kunigo Alfonso Svarinsko vardas — vėliava. Juo daugiau telksis po ją, juo stipresnė ir nenugalima bus Lietuvos Bažnyčia“.

Tokiomis nuotakomis daugelis pažymi didžiadvasio Lietuvos kunigo suėmimo dieną. Jis buvo suimtas 1983 m. sausio 26 d., panaudojus klastą ir apgaulę. Išvakarėse Raseinių autoinspekcijos viršininko pavaduotojas Miniotas telefonu pakvietė kunigą Svarinską kitą dieną atvykti į jo įstai-gą dėl rudenį įvykusios avarijos. Sausio 26 d. kunigas dalyvavo laidotuvsė. Vos tik sugrįžo, vėl telefonas iš Raseinių — kuo greičiau atvykti.

Atsiviliuoję iš Viduklės į Raseinių autoinspekciją, saugumiečiai kun. Svarinską suėmė nevalgiusi, be pinigų, nepasieję net būtiniausių dalykų.

Klebono suėmimas pirmiausia sukrėtė Viduklės parapiją. Susirinkimuose ir mokyklose žmonės buvo perspėti ne pasirašyti protestų. 1326 Viduklės parapijos tikintieji pasirašė greičią protestą, reikalaujanti paleisti jų kleboną. Visoje Lietuvoje per 50-

000 žmonių parašais parėmė vidukliečių protestą.

Liaudies valdžios uzurpatoriai protesto nepaisė. 1983 m. gegužės 6 d. kun. Svarinskas buvo nubaustas 7 metais lageryje su pridėtinė trejų metų ištrėmimo bausme. Ir čia smurtininkai, prisidengę teisėjų togom, neapsiėjo be klastos. Įvilioję teismo salen išgirsti nuosprendžio kunigui Svarinskui, jie čia pat suėmė Kybartų kleboną kunigą Sigitą Tamkevičių, kitą TTGKK narį steigėją.

Tai sukėlė naują protestų bangą Lietuvoje. Žmonės dėję parašus, klausdami: „Ką visa tai reiškia? Kaip ilgai bus niekinami ir diskriminuojami tikintieji? Nejaugi tai ir yra jūsų atsakymas? 50.000 Lietuvos tikinčiųjų prašymą paleisti nekaltai suimtąjį kunigą Alfonso Svarinską? Gražinkite Lietuvai mylimus ir brangius kunigus — Alfonso Svarinską ir Sigitą Tamkevičių!“

Dabar neliko abejonių: sovietinis ateizmas paskelbė atvirą kovą Lietuvos katalikams. Iššūkis priimtas. Minėtoji „Lietuvos ateitis“ paskelbė įsidėmėtiną požiūrį: „... yra žmonių, yra asmenybių, kurių mastas netelpa kasdienybės rėmuose. Tokia neabejotinai istorijos ženklų pažymėta yra kunigo Alfonso Svarinsko asmenybė. Tai pajunta kiekvienas su juo susidūręs, ar jis pritartų ar nepritartų jo pasaulėžiūrai, veiklai. Istorinis žmogus junta tautos pulsą ir nebijo prisimti uždedamos jam atsakomybės naštos. Ir užsideda jis šią našą savo iniciatyva, pilietinės pareigos jausmo įkvėptas. Toks — kunigas Alfonsas Svarinskas ir jo bendražygiai. Tai nūdienės Lietuvos dvasiniai vadai“.

Lmb.

Dr. BILJANA SLJIVIC-SIMSIĆ, Iliojaus universiteto slavistikos fakulteto vedėja Čikagoje, susitinka su lietuivais studentais, besidominčiais kalbotyros mokslais

Nuotr. D. Račiūnaitės

Baltiečius paminėjo Kanados parlamentas

Kovojantys baltiečiai

Vasario 22 d. Kanados parlamento narys Michael Wil-son padarė šį pareiškimą posėdžio metu.

„Gerbiamasis Pirmininke, šiandieną prie mūsų jungiasi Kanados baltiečių bendruomenė. Jau dvylikti metai parlamentariai išreiškia savo pripažinimą šios bendruomenės įnašo, prisidedančio prie gerinimo Kanados, kurioje gyvename. Šis renginys taip pat teikia progą visiems kanadiečiams pagalvoti apie turimos laisvės trapumą bei reikšmę.“

„Gerbiamasis Pirmininke, šį vakarą turėsime dvyliktąjį Baltiečių vakarą parlamento rūmuose. Per eilę metų šie vakarai atkreipė mūsų dėmesį į Kanados latvius, estus ir lietuivius bei jų įnašą daugia-kultūrei Kanados visuomenei. Vienas iš Kanados daugiakultūriškumo aspektų yra tas, kad jis padrasina išlaikyti savo kultūrą bei kalbą. Savo kalbų išlaikymo srityje Kanados baltiečiai tarp visų Kanados etninų grupių turi vieną iš geriausių pažymų. Nuolatinės jų bendruomenės

Kanada yra laisvės tvirtovė sudrumstame pasaulyje, šviesus pavyzdys, kurio ilgisi pavergtos tautos. Neužmirškime, kiekvieną kartą, kai mes imame rodyti savo silpnybės ekonominėje, karinėje ar politinėje srityje, — atimame tautoms Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje viltį, kurios joms taip reikia nuolatinei, kartais neviltingai kovai už laisvę“.

Baltiečių kultūra

Kitas Kanados parlamento narys Laverne Lewicky padarė šį pareiškimą tame pačiame parlamento posėdyje.

„Gerbiamasis Pirmininke, šį vakarą turėsime dvyliktąjį Baltiečių vakarą parlamento rūmuose. Per eilę metų šie vakarai atkreipė mūsų dėmesį į Kanados latvius, estus ir lietuivius bei jų įnašą daugia-kultūrei Kanados visuomenei. Vienas iš Kanados daugiakultūriškumo aspektų yra tas, kad jis padrasina išlaikyti savo kultūrą bei kalbą.“

Savo kalbų išlaikymo srityje Kanados baltiečiai tarp visų Kanados etninų grupių turi vieną iš geriausių pažymų. Nuolatinės jų bendruomenės

pastangos išlaikyti savo kultūrą bei ją dalintis su kitais praturtina ir visus kanadiečius.

Be to, baltiečiai stipriai parbrėžia pagrindines žmogaus teises sutinkamai su principais, išreikštais Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje Jungtinių Tautų chartoje. Jų branginimas laisvės, demokratijos ir žmogaus teisių principų yra nuolatinis priminimas mums visiems turimų didelės vertės turtų, kuriais turime dalintis su visais kanadiečiais. Šie principai turi tapti dalimi daugiakultūriškumo įstatymo, kurio tikimės Kanadoje“.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvį Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontaktų lęšiai (contact lenses).

Nuo 1971 metų daugiakultūriškumas daro pažangą dideliais žingsniais

KLAUSKITE EDJ TOUSSAINTĄ.

Edžio Toussainto šokių grupę
gastroliaavo visoje Kanadoje ir
buvo sutikta entuziastingais
plojimais.

Ir kas tame žygyje nuostabaus?

Eddy Toussaint, minėto sambūrio
direktorius, yra uolus narys
vienos tautinės grupės, kuri
aktyviai prisideda prie
kultūrinio Kanados augimo.

Daugiau informacijų teiraukitės
artimiausioje valstybės sekretoriato
įstaigoje arba rašykite:

Communications Directorate
Section "M"
Department of the Secretary of State
Ottawa K1A 0M5

Daugiakultūriškumas...
tai tikrovė!

This ad has been translated by "Tėviškės žiburiai"

Multiculturalism
Canada
Hon. David M. Collenette
Minister of State

Multiculturalisme
Canada
Hon. David M. Collenette
Ministre d'État

Canada

Nemokamai viena pora džinsų

Wrangler®

jel, čia apmokėję miltą,
siųsite į Lietuvą oro paštu
siuntinį, sveriantį daugiau
kaip 6 kg. Tai galioja iki
š. m. balandžio 30 d.

SAVE-O-WAY
PARCEL SERVICE
A DIVISION OF 547319 ONTARIO LTD.

331 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont. M6R 2M8
Tel. 532-3042

Mes priimame siuntimui naujas prekes, atneštas siuntėjo į mūsų įstaigą
Kainos siuntinių oro paštu: iki 6 kg — \$50,00, 7 kg — \$58,00,
8 kg — \$65,00, 9 kg — \$69,00, 10 kg — \$72,00.
Banderolės (paprastu paštu): 5 kg — \$19,00, 10 kg — \$34,00.

Visi siuntiniai apdrausti.

Mūsų įstaiga Hamilton: 747 Barton St. E. Tel. 544-3603

Wrangler®

Standartinis
dovanų siuntinys:

4 poros džinsų (dvi — moteriškų, dvi — vyriškų) oro paštu iki 3 kg;
įskaitant visus mokesčius ir paruošimą, kaina \$225.

Siųskite užsakymus paštu su nurodymais į mūsų įstaigą Toronto.
Pristatymas garantuotas
Patarnaujame talpogį ir keliolikių į Lietuvą reikaluose

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Simo Suziedėlio veikalą apie šv. Kazimiero gyvenimą italų kalbon išvertė kun. M. Burba, SDB, vadovaujantis lietuvių saleziečių įstaigai Frascati, R o m o j e. Jis 10.000 egz. tiražu spausdinamas Romos saleziečių spaustuveje, kur dirba lietuvis salezietis Vincas Aleksandravičius. Leidinys skiriamas italams šv. Kazimiero 500 metų mirties proga.

Kun. dr. Jonas Gutauskas, teologas, pedagogas, ilgalaiskis klebonas lietuvių parapijoje Delhi, Ont., kelių teologinių-pedagoginių knygų autorius, domisi ir poezija. Yra parašęs trumpų, skambių eilėraščių rinkinį "Tik vienas šuo!", kuris šiemet bus išleistas Toronte. Jį redaguoja poetė sesuo Ona Mikailaitė. Tekstas jau surinktas "Tėviškos žiburio" spaustuveje.

Lietuvių krikščionių demokratų leidžiamas "Tėvynės sargas", politinių ir socialinių mokslų žurnalas, nuo 1984 m. sausio 1 d. pakeitė redaktorius. Pastaruosius astuonerius metus "Tėvynės sargą" redagavo pedagogas, kelių knygų autorius Petras Maldeikis, kurio dėka žurnalas sustiprėjo, pagyvėjo, pradėjo reguliariai eiti tris kart į metus. Naujuoju redaktoriui pakviestas Algirdas J. Kasulaitis. Naujasis "Tėvynės sargo" redakcijos adresas: 894 East 223rd St., Euclid, Ohio 44123, USA. "Tėvynės sargas" buvo pradėtas leisti 1896 m., atgaivintas V. Vokietijoje ir vėliau perkeltas į JAV.

Satyrinis čekagiečių teatras "Antras kaimas", vadovaujamas prievaizdo Algirdo T. Antanaičio, savo veiklos dvidešimtmėti paminėjo dviem spektakliais vasario 4-5 d.d. Jaunimo centro salėje. Pirmajai daliai "Vakar", apimančiai 1952-76 m. laikotarpį, atstovavo šikcai — "Pasaka", "Miss Lithuania", "Beau Monde", "Iš kovos lauko", "Tiesos akimirka", "Mišrios vedybos", "Kryžiažodis", "Juozapas pas faraoną", "Marquette Parko kronikos", "Vidurnakčio egzistencializmas", "Incidentas", "Po ilgo nesimatyto", "Kompiuterinis suporavimas", "Evolucija". Antroji dalis "Šiandien ir rytoj" atspindėjo vėlesnius šikčius, pasiūpančius iš lietuviškų negerovių — skrybų, šeimos problemų, gydytojų, nereikalingų operacijų, spaudos. Lietuvių bendruomenės ir VLIKO, dabartinio gyvenimo okupuotoje Lietuvoje, būsimos išeivijos gyvenimo. Sukakties proga prisiminti ir pagerbti mirusieji "Antro kaimo" darbuotojai — D. Jukevičiūtė, St. Pilka, L. Barauskas, V. Marčiukaitis. Dabartinę aktorių grupę papildė iš kitur atvykę buvusieji aktoriai — J. Aleksūnas, E. Juodvalkytė, R. Jukūnaitė, V. ir E. Kavaliūnaitės, M. Mažeikaitė, G. Procūta, N. Sparkytė, R. Stakauskas, J. Žukauskas. Spektaklius režisavo grupės vadovas A. T. Antanaitis, plakatus parūpino dail. V. Lukas, garsų efektus tvarkė J. Kaunas ir D. Petkūnas.

Amerikos lietuvių Romos katalikų federacija pradeda leisti anglų kalba tabloidinio formato laikraštį "The Observer". Jis skiriamas trimis skaitytojų grupėms: lietuvių kilmės skaitytojui, nemo-kančiam savo tėvų kalbos; skaitytojui, kuris moka lietuvių kalbą, dalyvauja lietuviškoje veikloje, bet jam nesvetima ir anglų kalba; skaitytojui, kuris dėl vienos ar kitos priežasties domisi lietuvišku gyvenimu, nors pats nėra lietuvis. Laikraštis bus siuntinėjamas visiems Amerikos vyskupams, katalikiškų laikraščių redaktoriams, kitoms institucijoms, besidominčioms dabartiniais įvykiais Lietuvoje. Pagrindinis dėmesys bus skiriamas sovietų okupuotos Lietuvos būklei, žmogaus, religinių ir tautinių teisių pažeidimams. Ne-užmirštos betgi bus ir išeivijos lietuvių gyvenimo bei veiklos aktualijos. Laikraštį numatoma spausdinti maždaug 100.000 egzempliorių tiražu. Pirmuosius numerius sutiko redaguoti Mykolas Drunga, dirbantis "Draugo" redakcijoje. Jam talkins dr. Linas Sidrys ir Gintė Damušytė. Vertinami įsijungs kitų sričių specialistai. Laikraščio apipavidalinimu bei lauzymu rūpinsis spausdinimo koordinatorių Jonas Kuprys, administraciniais reikalais — Bronius Polikaitis, M e c y s Šilkaitis, Vincas Olšauskas, kartotekos tvarkymu — dr. Roma Kuprienė. Norintieji gauti laikraščio numerius susipažinimui prašomi kreiptis šiuo adresu: The Observer, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629, USA. Metinė prenumerata — \$8.00.

Chaimo Potasinsko, dirigento ir pianisto, amžiaus šešiasdešimties metis paminėtas A. Adamo baletu "Žizel" spektakliu Vilniaus operos ir baletu teatre. Būdamas vienuolikos metų amžiaus, jau dalyvavo viešuose koncertuose. Sulaukęs keturiolikos baigė prof. V. Bacevičiaus klasę Kauno konservatorijoje, tobulinosi pas prof. V. Ružickį, Vilniaus konservatorijoje dirba dėstytoju nuo 1945 m., vadovaudamas specialioms fortepijono ir koncertmeisterių klasėms. Su Vilniaus operos ir baletu teatru jį sieja 35 metų laikotarpis. Čia jam teko paruošti apie 40 baletų spektaklių, tapti muzikiniu baletų grupės vadovu.

Sol. Teresė Chmieliauskaitė, dainavusi Muzikiniame Kauno teatre, dabar dirba pedagoginį darbą, neužmiršdama ir koncertinės veiklos. Su pianiste V. Romanovaite vasario 1 d. vakarą ji surengė televizijos koncertą, kuriame buvo atliekamos preludijos, pjesės ir dainos. Koncerto programom buvo įjungtos ir dainos išeivijos lietuvių poetų tekstais, sukurto kaulniečio kompoz. Giedriaus Kuprevičiaus vokaliniam ciklui "Išvių dainos".

Maskvos leidykla "Raduga" anglų kalba išleido antologiją "Gintaro krasto poezija", angliškai pavadintą "The Amber Lyre", apimančią XVIII-XX š. Antologijoje įjungti 55 poetai, daugiau kaip 100 eilėraščių, biografiniai duomenys. Poetus ir jų kūrinius antologijai atrinko jos sudarytojas filologijos dr. V. Kubilius, pradėdamas K. Donelaičių ir baigdamas 1948 m. gimusia One Balu-konyte. Vertimą atliko — Lionginas Pažūsis, Dorian Rottenberg, S. Roy ir Peter Tempest. Pirmą antologijos skyrių sudaro XVIII-XIX š. poetai, antrą — XX š. poetai iki II d. karo. Į kitus du skyrius įjungta pokario poezija Lietuvoje gyvenančių autorių. Leidinių apipavidalino ir iliustravo dail. Vytautas Valius.

Kompoz. Juozas Gruodis gimė 1884 m. gruodžio 20 d. Šiemet bus minimas šimtasis jo gimtadienis. Minėjimų seriją jau pradėjo Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokyklos klasė, pavadinta J. Gruodžio vardu, vadovaujama L. Akstinaitytės. Vakarui vadovavo šioje mokykloje dėstytoja dirbanti muzikologė O. Narbutienė. Atsiminimais dalijosi buvusieji vėlinies mokiniai — kompozitoriai J. Nabažas, J. Juzeliūnas, V. Klova, J. Gruodžio kūrinius atliko moksleiviai — A. Talimā, R. Cechanaukaitė, M. Švežda, A. Vizbaras, V. Vilutis, D. Vaicekonas, jo harmonizuota liaudies daina "Ulijona" — sol. B. Grincevičiūtė. Moksleivis V. Balčiūnaitė ir D. Dainytė skaitė pranešimus — "J. Gruodžio dainos K. Binkio tekstais", "B. Dvarionas interpretuoja J. Gruodį". Koncertant taipgi buvo įjungti ir kitų kompozitorių kūriniai. B. Dvariono pjesę smuikui ir fortepijonui "Prie ežerėlio" grojo A. Bražinskaitė ir D. Vaicekonas, pjesę fortepijonui "Prie senos varpinės" — J. Dvarionas. M. K. Čiurlionio, A. Bražinsko bei kitų kompozitorių kūrinius atliko D. Žemaitytė, S. Šmitaitė, A. Vizbaras.

Kompoz. Leono Povilaitis kūrybinio darbo dvidešimtmės paminėtas specialiu koncertu "Tau, mano gimtinė" Vilniaus sporto rūmuose. Šimtai atlikėjų suvažiavo iš įvairių Lietuvos miestų ir rajonų. Koncerte jie atliko L. Povilaitio dainas, šokių, instrumentinę muziką. Panevėžio "Ekranu" ansamblis, vadovaujamas V. Tur-sienės, koncertą pradėjo vokali-ne choreografinė kompozicija "Tėviškėle", daina "Degė senis deguta", pašoko "Naktigone". Šokiais programom įsijungė J. Jau-nišio vadovaujamas "Švištos" ansamblis ir "Vingio" šokėjai su vadovu R. Tamučiu. P. Jurkonio paruoštas "Nemuno" ansamblio choras atliko L. Povilaitio dainą R. Keturakio tekstu "Duona", V. Barausko žodžius turintį studentų valsa "Per žvaigždėtą lanką". P. Budriaus vadovaujamas "Lietuvos" ansamblis padainavo "Balnokim, broliai, žirgus", "Prikalbėjau savo Jurgi", "Buvo gardus alutis", "Lietuvą gimtinę". Koncerte taipgi dalyvavo J. Kavaliausko vadovaujamas vilniečių moterų choras "Eglė", vyrų choras "Sakalas" su vadovu L. Abariu, moksleivų chorai, duetai pasižymėję E. Kuodis ir J. Girijotas, dainininkams bei šokėjams akompanavę liaudies instrumentų ansamblis "Sutartinė", vadovaujamas P. Tamošaitis.

V. Kst.

Avangardinė Leono Lėto poezija

K. BARĖNAS

Poeto Leono Lėto vardą matome jau nuo seniai ir daugiau sia vis tokioje periodikoje, kuri savo puslapiuose mėgsta pri-glausti avangardininkus. Pluoštas eilėraščių šen, pluoštas ten. Tačiau tokie po pluoštą pateikiamieji atkišimai toli gražu neleidžia geriau susipažinti, kas jis per poetas. Tai Lėtas vis ir likdavo lyg kažkoks atokus, beveik nepažįstamas, kurio negali bandyti kur nors įrikuoti. Dabar jau bus kas kita, kai pasirodė jo kūrinių rinkinys "Trakas" (126 psl. knyga, į kurią su-telkta 111 eilėraščių; vieni jų tik po keletą eilučių, o kai kurie ir poros telpių puslapių). Čia jau pakankamai išryškėja poeto veidas.

Knyga išleista simpatiskai ir kukliai su tuo klasišku baltu viršeliu, kuriame tekstas yra spausdintas surinktas. O tas kuklus šviesus paviršius slepia taip pat šviesų poetą avangardininką. Tiesa, jo kuriamieji vaizdai dažnai sunkiai išgliaudomi, ir ne kartą būtų pravarti žymiųjų semantikų profesorių Algirdo J. Greimo ar Tomo Venclovos talka.

Bet ir nesuprasdamas gali nutuokti, kad poetui svetimas niūrumas ir kokios nors pasaulio katastrofos. Teg u ir užsi-f-ruodamas vaizdo prasmę, kad jos atsidėjus reikėtų įieškoti, vis tiek į pasaulį žiūri jis pro sidabrų žvilgančią žiemą, pro ančių klegesį, pro dobilų žydėjimą, taigi pro tuos dalykus, kurie matomi aplinkoje, ypač gamtoje, ir žadina šviesiai nusiteiktį. Jokių ūkanų, jokio rūscio, ir jeigu ašara kada kam nors nurieda ar naktis tamsėlesnė būna, tai greičiau gal tik be kita ko, nes ir apskritai šviesiame pasaulyje juk visa ko pro truputį pasitaiko.

Panašaus sukirpimo yra ir "Juodraščio lapas", kuriame vaizduojamas susitikimas Vil-niuj: "Gedimino aikštėj/ Liepos/ Stiepias/ Į Padangę/ Spaudžiu/ Ranką/ Širdimi sula su-loja./ Jau tuoj/ Grindinys pasuks į kitą gatvę. O vienatvė/ Kels šalia/ Šilkinę vėliavę/ Suplevė-luos draugystę. Ne/ Neklysti! — Metai/ Nunešė dienas į kraičių skrynias/ Rūtomis tvoras darželyje išpyne./ Irėža į dangų tie-pu pasilikusi, tuščia jaunų dir-nų supynė".

Jei ne ta širdimi sulojusi sula, kuri turbūt čia reiškia bene su-sigraudinimą, ar dar vienas kitas gal jau ir atsišifruoti reika-laujas vaizdas, gal pasigerėtų ir tie, kurie užaugo, savo dvasią maitindami Maironio ir pomai-roninių kartų poezija, kuri bu-vo atvirai aiški. Naujumo, origi-nalumo reikia, nes be to kuo gi poetai skirtys vienas nuo kito?

Nemažiau aiški yra ir "Trijų atsisveikinimų" pirmos dienos pradžia, skirta Vilniui:

Vagomis suvertęs vilkaiš Neryje,
Vėjas, glostančia ranka, dengia
žuvėdrų sparnus.
Taip ir mana ranka,
Mana širdis
Glosto
Tavo skruostus ir medaus skonio
kasas, Vilniau!

Ir originalu, ir, rodos, aišku, ir, sakyčiau, šilta, jautru. Bet tarp tų šiltų posmų švysteli ir tokie vaizdai, kaip "Aidiniais pasiklydimais/ Senon jaunų dienų klėtin" ar "Atdaro, samanomis kerpėto durio durų žiedo žiedas". Imi ir pasimeti, prade-dį gailėtis, kad tasai pradinis pakankamai aiškus originalus posmas paskui aplipdytas mįslėmis. Ar tie suprantamieji posmai atsveria mįslinguosius, la-bai abejotina.

Betgi daugumas rinkinio kūrinių yra ištisai mįslingi. Štai ei-

ris originalu, ir, rodos, aišku, ir, sakyčiau, šilta, jautru. Bet tarp tų šiltų posmų švysteli ir tokie vaizdai, kaip "Aidiniais pasiklydimais/ Senon jaunų dienų klėtin" ar "Atdaro, samanomis kerpėto durio durų žiedo žiedas". Imi ir pasimeti, prade-dį gailėtis, kad tasai pradinis pakankamai aiškus originalus posmas paskui aplipdytas mįslėmis. Ar tie suprantamieji posmai atsveria mįslinguosius, la-bai abejotina.

Betgi daugumas rinkinio kūrinių yra ištisai mįslingi. Štai ei-

ris originalu, ir, rodos, aišku, ir, sakyčiau, šilta, jautru. Bet tarp tų šiltų posmų švysteli ir tokie vaizdai, kaip "Aidiniais pasiklydimais/ Senon jaunų dienų klėtin" ar "Atdaro, samanomis kerpėto durio durų žiedo žiedas". Imi ir pasimeti, prade-dį gailėtis, kad tasai pradinis pakankamai aiškus originalus posmas paskui aplipdytas mįslėmis. Ar tie suprantamieji posmai atsveria mįslinguosius, la-bai abejotina.

Betgi daugumas rinkinio kūrinių yra ištisai mįslingi. Štai ei-

nis pasaulis tik retais atvejais neužsiiruotas hermetiškuose vaizduose ir lengviau atpažįsta-mas. Kartais ir tas atpažįstama-sis supinamas su tokiais vaiz-dais, kuriuos jau reikėtų labai atsidėjus bandyti aiškintis. Vie-nais atvejais ir be specialistų talkos tai pasisektu, o dažniais — tokios pastangos būtų nesėk-ingos. Štai mažytis eilėraštis "Saulės skritulys atėjo", kuriame kaip tik supinta atsekamoji realybė su šiaip dailiais rink-tiniais žodžiais išreikštu vaizdu:

Saulės skritulys atėjo
Apsikalusio liepom alėjon.
Dubenin gintaro žvakidė aplašėjęs,
Paravaiš liejas
Įcukruotas dangaus mėtis.

Ir saulės skritulys, ir liepų alėja yra tokie vaizdai, kurių aiškinti turbūt niekam neberei-kia. Tiesa, gal kai kas galėtų už-klūti už neįprastos poetinės priemonės, kad alėja yra liepom apsikalusį, bet tokius dalykus dera laikyti originaliu, drąsiu įvaizdžiu. O toliau jau, nors žo-džiai ir aiškūs, kasdieniški ar gal greičiau šventadieniai, sun-koka būtų išsiaiškinti, kur ir kokia čia ta aplašėjusi dubeni-nė gintaro žvakidė ir kaip tas dangaus mėtis įcukruotas. Čia gal jau ir praverstų semantikų talka.

Panašaus sukirpimo yra ir "Juodraščio lapas", kuriame vaizduojamas susitikimas Vil-niuj: "Gedimino aikštėj/ Liepos/ Stiepias/ Į Padangę/ Spau-džiu/ Ranką/ Širdimi sula su-loja./ Jau tuoj/ Grindinys pasuks į kitą gatvę. O vienatvė/ Kels šalia/ Šilkinę vėliavę/ Suplevė-luos draugystę. Ne/ Neklysti! — Metai/ Nunešė dienas į kraičių skrynias/ Rūtomis tvoras darželyje išpyne./ Irėža į dangų tie-pu pasilikusi, tuščia jaunų dir-nų supynė".

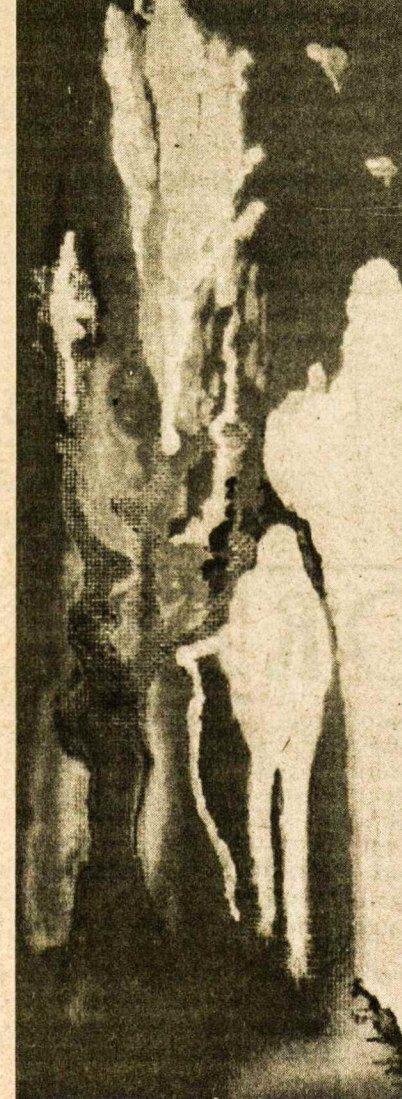
Jei ne ta širdimi sulojusi sula, kuri turbūt čia reiškia bene su-sigraudinimą, ar dar vienas kitas gal jau ir atsišifruoti reika-laujas vaizdas, gal pasigerėtų ir tie, kurie užaugo, savo dvasią maitindami Maironio ir pomai-roninių kartų poezija, kuri bu-vo atvirai aiški. Naujumo, origi-nalumo reikia, nes be to kuo gi poetai skirtys vienas nuo kito?

Nemažiau aiški yra ir "Trijų atsisveikinimų" pirmos dienos pradžia, skirta Vilniui:

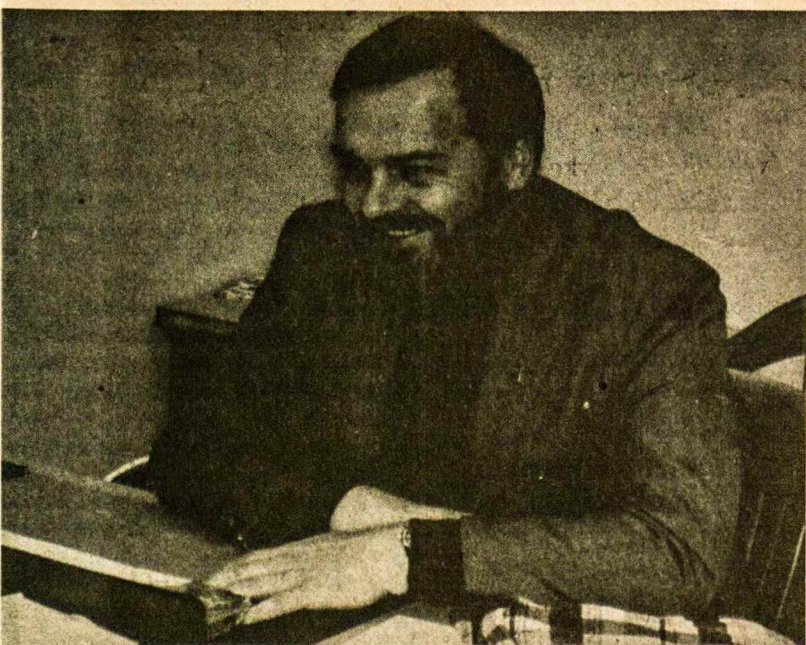
Vagomis suvertęs vilkaiš Neryje,
Vėjas, glostančia ranka, dengia
žuvėdrų sparnus.
Taip ir mana ranka,
Mana širdis
Glosto
Tavo skruostus ir medaus skonio
kasas, Vilniau!

Ir originalu, ir, rodos, aišku, ir, sakyčiau, šilta, jautru. Bet tarp tų šiltų posmų švysteli ir tokie vaizdai, kaip "Aidiniais pasiklydimais/ Senon jaunų dienų klėtin" ar "Atdaro, samanomis kerpėto durio durų žiedo žiedas". Imi ir pasimeti, prade-dį gailėtis, kad tasai pradinis pakankamai aiškus originalus posmas paskui aplipdytas mįslėmis. Ar tie suprantamieji posmai atsveria mįslinguosius, la-bai abejotina.

Betgi daugumas rinkinio kūrinių yra ištisai mįslingi. Štai ei-

PRANO BALUONIO paveikslas "Nakties šviesuliai", tapytas 1983 m. Aliejus ant presuoto popieriaus. Skulptūroje jis kol kas negali reikštis

Kun. ANTANAS SAULAITIS, SJ, kalba Ilinojaus universitete Vasario 16 proga susirinkusiems studentams Nuotr. D. Račiūnaitės

Leidiny su dailininku Antanu Tamošaičiu apie spaudai rengiamą leidinį "Lithuanian Sashes"

Lietuvių tautodailės insti-tutas, išleidęs jau nė vieną tautodailės leidinį, kreipėsi į Kanados vyriausybę, prašyda-mas finansinės paramos pa-rengti veikalui apie lietuviš-kas juostas. Prašymas buvo įteiktas 1983 m. vasarą, o ru-denį gauta ir parama leidinio autoriams — dail. A. Tamošai-tienei ir dail. A. Tamošaičiui. Gautos lėšos bus panaudotos kelionėms į vietoves, kur yra juostų rinkiniai, jų audėjos, nuotraukoms, atspaudams, tekstų vertimams, perrašinė-jimui ir pan. Veikalą ketina išleisti Lietuvių tautodailės institutas, kuris anksčiau yra išleidęs dail. Tamošaičių pa-rengtas knygas — "Lithuanian National Costume" ir "Lithu-anian Easter Eggs".

Sužinojęs šį užmojų, kreipiausi ir rengiamo veikalo au-toriaus — pirmiausia ir dail. A. Tamošaitį su keletu informac-inių pobūdžio klausimų.

— Kokio pobūdžio ir apim-ties bus "Lithuanian Sashes" leidinys?

— Lietuviškų juostų knyga norime parengti kiek galint dokumentuotai, sukaupiant įvairius šaltinius iš tautosakos juostų, audėjų, rinkėjų spausdintus straipsnius, įvai-riuose ankstyvesniuose lei-diniuose, iliustracinę medžiagą — senoviškų juostų spalvot-as ir vienspalves nuotraukas bei piešinius.

— Kur randate vertingiau-sią ir gausiausią medžiagą apie lietuviškas juostas?

— Esu senas lietuvių liau-dies meno rinkėjas, nepriklau-somybės laikais vadovas eks-pedicijų, renkantių medžiagą muzėjams. Ypač sodiečių aud-i-nių sritis man gerai pažista-ma. Iš pat jaunystės fotogra-favau liaudies audinius, pats moku austi, dėčiau audinių kursą Žemės ūkio akademijoje. Įvairiuose liaudies meno leidiniuose, kaip P. Galaunės "Lietuvių liaudies menas", J. Baltrušaičio ir kitų autorių, juostų iliustracijos yra mano foto nuotraukos. Turime atsi-vežę į Kanadą gausų senovinių juostų rinkinį, dar niekur iki šiol knygoje neatskleistą. Anastazija Tamošaitienė irgi buvo juostų rinkėja, ypač au-dėja, kuri gerai pažįsta visu-kiausių juostų audimo, pynimo ir vijimo būdus, siūlų verpi-mą, audalinį dažymą, ypač iš-studijavusi sodiečių juostų raštus. Mūsų abiejų sukauptą medžiagą panaudosime knygai "Lithuanian Sashes"

— Ar galėsite pasinaudoti lig šiol Lietuvoje išleistais leidiniais bei straipsniais?

— Nepriklausomybės me-tais apie juostas rašė prof. P. Galaunė, A. Tamošaitis, J. Balt-rušaitis, A. Rūkštelė, A. Ta-mošaitienė. Mano buvo tvarkyti "Sodžiaus meno" 8 tomiai, "Namų pramonės" du tomiai ir "Audimas". Pokariniu laiko-tarpiu Lietuvoje yra sudary-tas A. Mikenaitės juostų katalo-gas ir liaudies meno "Juos-tos" su bendraautoriumi J. Balčikoniu. Visokausios ži-nios yra naudingos. Pirmoje eilėje bus panaudoti dar nie-kur nenaudoti šaltiniai ir ori-ginalių juostų nuotraukos. Mu-dviem vis rūpėjo kur nors pa-naudoti savo juostų rinkinius. Dabar tas klausimas išsispręs — galėsime tą rinkinį panau-doti "Lithuanian Sashes" kny-gai.

V. Kavaliūnas

Kai saulė leis

Kalnais žaliaisiais
Ir bėgs šešėliai
Beržų ir rožių
Per žemę visą —
Toliau toliausia,
Aš iškelsiu
Pasaulin grožio,
Į amžių šviesą,
Kai bėgs šešėliai
Per žemę visą . . .

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 23 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų termin. indėlius	8 1/2 %
		180-185 d. termin. ind.	8 3/4 %
		term. indėlius 1 metų	9 %
		term. indėlius 2 metų	9 1/4 %
		term. indėlius 3 metų	9 1/2 %
Pirmadieniai	10-3	pensijų s-ta	10 %
Antradieniai	10-3	spec. taup. s-ta	8 %
Trečiadieniai	uždaryta	taupomąją s-ta	7 3/4 %
Ketvirtadieniai	10-8	depozitų-čekių s-ta	6 %
Penktadieniai	10-8		
Šeštadieniai	9-1		
Sekmdieniai	9-12.30		

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiamie narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepturės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air

Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.

Savininkas — Danny Jurėnas
Toronto tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažvelkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti (vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų vėsių (1 pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

LIETUVIO SAVININKO VAISTINE

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

PENSIININKAMS 15% NUOLAIDA nuo visko (išskyrus CIGARETES).

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai * taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

* Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiai — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Jonavičiai

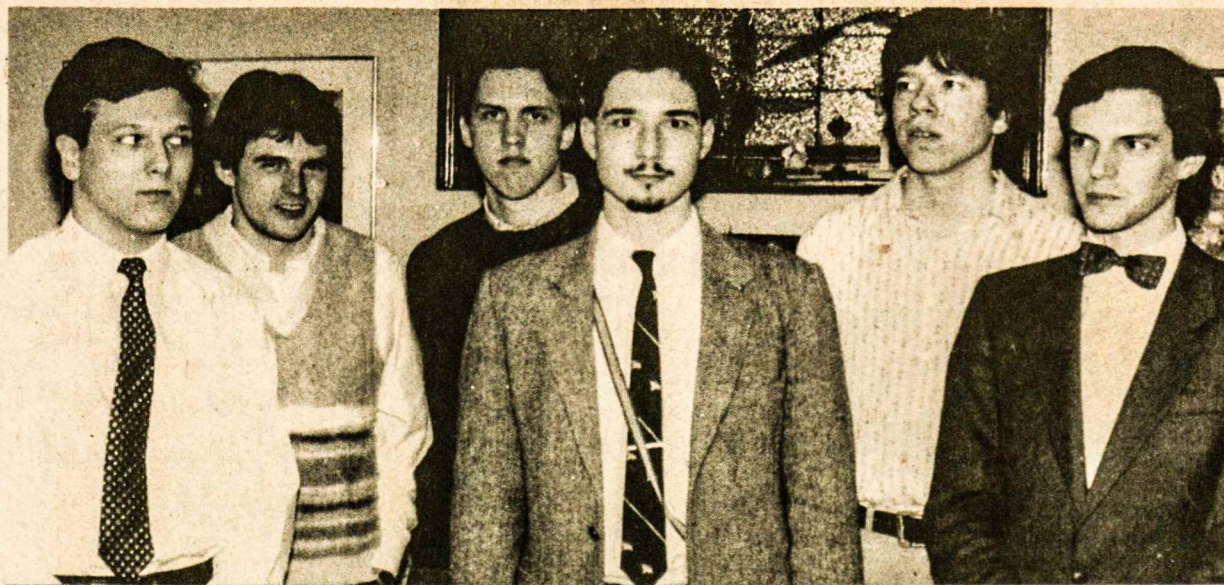

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varčius automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Dabartinė Studentų ateitininkų sąjungos centro valdyba. Iš kairės: Algirdas J. Lukoševičius, Paulius Gudelis, Darius Kudzma, Linas Palubinskas, Henrikas Šatinskas, Arūnas Pemkus. Visi — iš Jungtinių Amerikos Valstijų

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Guiganas, susisiekimo min. L. Axworthy, iš politikos pasitraukęs D. Macdonaldas, buvęs finansų ministras. Į ilgą kandidatų sąrašą kai kas įrikiuoja ir liberalų partijos pirminkę I. Campagnolo, buvusį pagrindinį P. E. Trudeau sekr. J. Couttsą, nesėkmingai bandžiusį įsijungti į Kanados parlamentą papildomuose Toronto Spadinos rinkimuose. Jis ten dabar vėl ruošiasi dar vienam mėginimui sekančiuose viso parlamento rinkimuose. Save iš kandidatų eilii viešai išbraukė tik finansų min. M. Lalondas.

Rinkimus į liberalų vadus P. E. Trudeau laimėjo ketvirtu balsavimu 1968 m. balandžio 6 d. Otavoje įvykusiame liberalų partijos atstovų suvažiavime, penkioliktuoj Kanados ministerių pirmininku buvo prisaikdintas balandžio 25 d. Su didele atstovų persvara parlamentu rinkimus laimėjo birželio 25 d. Blogiau jam sekėsi 1972 m. lapkričio 2 d. rinkimuose, kai parlamentan teko grįžti su mažumos vyriausybe ir laikytis tik su NDP socialistų parama. Mažumos vyriausybė krito 1974 m. gegužės 9 d., praradusi opozicinių partijų pasitikėjimą. Į rinkiminį vaju konservatoriai išėjo su kainų ir atlyginimų kontrole, kurią griežtai atmetė P. E. Trudeau su liberalais. Tad visiškai nenuostabu, kad tuose parlamento rinkimuose 1974 m. liepos 8 d. P. E. Trudeau vėl susilaukė atstovų daugumos. Jis betgi to pažado negalėjo tesėti ir 1975 m. spalio 13 d. paskelbė kainų ir atlyginimų kontrolės įvedimą.

Dėl tos kontrolės P. E. Trudeau susilaukė pirmo smūgio parlamento rinkimuose 1979 m. gegužės 22 d. ir birželio 4 d. valdžią turėjo atiduoti konservatorių vado J. Clarko mažumos vyriausybei. Pats P. E. Trudeau, neviliojamas opozicinio darbo, lapkričio 21 d. paskelbė pasitraukimą iš liberalų vado pareigų. Tačiau kiti liberalų strategai tada pradėjo planuoti J. Clarko kontrolės įvedimą.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES!

Nepamirškite savo aukos

Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636, USA

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui..... US \$

Pavardė, vardas

Adresas

SPORTAS

Ne taip jau toli

"Pasaulio lietuvio" 1983 m. gruodžio mėn. nr. bandoma įrodyti, jog mūsų lengvaatlečiai yra "Toli nuo latvių" atsilikę. Sporto skyriuje sakoma: "...neturime nė vieno lengvaatleto, vyro ar moters, kurie galėtų būti varžovai latvių geriausiems". "Tuo tarpu mūsų lengvaatlečių pasekmės kažin ar yra nors priartėjusios prie nepriklausomos Lietuvos pasekmių..." Nėra tikslu latvių išvių visų laikų geriausias pasekmės lyginti su mūsų metinių žaidynių pasekmėmis.

Nepriklausomos Lietuvos pasekmės, su keliomis išimtimis,

yra beveik visos pralenkios. Neturėdamos pilnos statistikos (kas nors priavėtų turėti), pateikiu kelių iškilų man žinomų lengvaatlečių pasekmes. Palyginimui skliausteliuose pridėdu "PL" minėtas latvių pasekmes, iš kurių galima spręsti, kaip toli esame atsilikę nuo latvių ar jau pralenkę. I. Macijauskaitė-Petrowski (apie 1960 m.) kelis kartus atstovavo Kanadai olimpinėse žaidynėse ir pasiekė pasaulio 300 m bėgimo rekordą. Jos 100, 200 ir 400 metrų pasekmės buvo geresnės už B. Vilmanės (11,9 sek.; 24,0; 54,8 sek.). Kaufmanaitė iš P. Amerikos taip pat dalyvavo olimpinėse žaidynėse, ir jos šuolis toli siekė 6,00 m

Ateitininkų žinios

Būrys moksleivių su globėja aplankė "Good Shepherd" centra, kuriame kasdien išdalunami pietūs 300-tam nepasiturinčių žmonių. Moksleiviai apžiūrėjo virtuvę, sandėlius ir porą valandų praleido bedalindami tos dienos pietus. Moksleiviams buvo padėkota už atvežtas skardines konservų, surinktas per Kūcias. Jie grįžo su giliais įspūdžiais.

Nauja studentų sąjungos centro valdyba sudaro: P. Gudelis, D. Kudzma, A. Lukoševičius, L. Palubinskas, A. Pemkus ir H. Šatinskas. SAS rengia pavasario kursų Dainavoje kovo 16-18 d.d. Kun. dr. K. Trimakas kalbės tema "Šv. Kazimieras, jaunimas ir Lietuva". A. Kazlauskas — "Perėjimas iš studentų į jauniesiems sėdėjusius". Inform. Algis Lukoševičius (212) 849-6083.

Kiekvienais metais Religinė lietuvių katalikų šalpa paskiria maldos dieną įvairioms organizacijoms už Lietuvos tikinčiųjų. Šiais metais Toronto ateitininkams paskirta kovo 30 d. L. U.

Studentų ateitininkų pavasario kursai

bis kovo 16-18 d.d. Dainavoje.

Tema: "Šv. Kazimieras" ir "Studentų perėjimas į jauniesiems sėdėjusius". Registruotis nuo vasario 15 d. pas Algį Lukoševičių tel. (212) 849-6083 arba Ramintą Pemkutę tel. (312) 426-2120.

Visoms studentų ateitininkų draugovėms

Naujoji centro valdyba nori sudaryti naują narių sąrašą. Prašome visas draugoves sudaryti sąrašą savo narių ir atsiųsti šiuo adresu: Darius Kudzma 254-20 Pembroke Ave. Great Neck, NY 11020, USA Irašykite narių vardus, pavardes, adresus, telefono numerius ir pažymėkite kurie nariai yra vadovai. Ačiū.

Skautų veikla

• Metiniame Romuvos narių susirinkime sausio 26 d. Prisikėlimo parodų salėje pereinoto susirinkimo protokolas priimtas be pastabų, išklausti pirmininko, išdininko ir revizijos komisijos pranešimai. Diskusijose paliesti numatomi darbai reikalai ir ištekliai. Į komitetą išrinkti: G. Kuzmienė, M. Rusinas, P. Petrasauskas, St. Kuzmas, A. Senkus, M. Yčas, A. Gvildys, P. Karosas ir S. Saplienė. Į revizijos komisiją — D. Keršienė, J. Raškauskas ir A. Vasilas. Dalyvavo per 40 narių. Pirmininkavo vald. pirm. ps. M. Rusinas. Po susirinkimo pasivaišinta kava ir pyragaičiai.

• Tradicinis Romuvos koncertas įvyks gruodžio 2, sekmdienį, Toronto Lietuvių namuose. Jam organizuoti yra pakviestas St. Kuzmas, labai sėkmingai suorganizuojęs buvusius du koncertus.

• XXI-oji Romuvos stovykla bus liepos 28 — rugpjūčio 11 d. Jos organizavimu rūpinasi seserijos vadovės. Numatomas šv. Kazimiero minėjimas stovykliniu būdu.

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tautų vienietai reguliariai renkasi savo sueigas kas 2 savaitės. Labai svarbu jas lankyti. Tai būtina skautiško gyvenimo dalis. Č. S.

(5,88 m išvertus apytiksliai į metrinę sistemą). B. Jankūnas JAV atrankinėse rungtynėse laimėjo pirmą vietą persėkė 2,27 m (2,05). Torontiskis Aleksas Grigonis 1974 m. įveikė 2,06 m. Algimantas Kernius 1947 m. Vokietijoje į toli nušoko 7,27 m (7,25 m). Septyniolikos metų Algis Žalauškas 1962 m. Toronte nušoko 7,09 m. Algis Janušauskas, taip pat torontiskis, nušoko 7,08 m. Kanados atrankinėse rungtynėse olimpinėms žaidynėms A. Janušauskas triušykoje nušoko 15,33 m (trišūolio pasekmė nepažymėta). Estella Izabel Klauga — Argentinos meistrė jietį nusiviedė 41,70 m (69,28 m). Atrodo toli nesame atsilikę, nors mėtymuose ir ilgų nuotolių bėgimuose gal tektų ir pralaimėti. A. Supronas

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:		IMA:	
8 1/2 %	už 90 dienų term. indėl.		už asmenines paskolas nuo
8 3/4 %	už 6 mėn. term. indėlius	11 1/2 %	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
9 %	už 1 m. term. indėlius		su nekilniamu nuosimčiu
9 1/4 %	už 2 m. term. indėlius	10 1/4 %	1 metų
9 1/2 %	už 3 m. term. indėlius	11 %	2 metų
10 %	už pensijų planą	12 %	3 metų
9 %	už namų planą		(fixed rate)
8 %	už specialią taup. s-tą		su keičiamu nuosimčiu
7 3/4 %	už taupymo s-tas		1, 2 ar 3 metų
6 %	už čekių s-tas (dep.)		9 3/4 % (variable rate)

AKTYVAI virš 38 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniai uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL

GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgicijų parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West Tel. 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų 769-9424

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7

Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis. Skambinkite Linai Kuliavienai arba Vidal Šiaučiušienei

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkų pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkų)

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.

Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

ASMENINIUS ir KOMERCINIUS

PAJAMŲ MOKESČIUS (INCOME TAX)

patikimai ir tiksliai Jums apskaičiuos ir užpildys mokesčių srities patarėjas (consultant)

Vladas Geringas.

Geras užpildymas visada apsimoka.

Dėl informacijos skambinkite tel. 537-3508 (lietuviškai).

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

DABARTIES MENAS

Gerb. tautiete, Jūs rašote "TŽ" nr., kad menas yra dieviško grožio atspindys. Labai teisingai. Su šia mintimi aš sutinku visu šimtu metų. Viskas yra gražiausia, kas yra Dievo sukurtas. Pvz. paimime tamsią naktį žvaigždynu groši. Taika ir ramybė viešpatuoja milijonais metų. Dievas suvėrė ir mūsų žemišką pasaulį. Jo gražiausias kūrinys yra žmogus.

Tačiau žmonės užmiršo Dievą, autolo, sumaterialėjo. Čia ir pradėjo visi gyvenimo vargai. Atsirado gobšumas, pradėjo užpūlinėti vienas kitą, ir prasidėjo karai. Vėliau žmogus krito dar žemiau — atmetė visus dorovės patarimus. Štai ką turime dabartiniais laikais: žmogus be religijos, be dorovės, be jokio supratimo apie charakterio išvystymą. Šiuo atžvilgiu mokykla nieko jaunimui neduoda.

Man prisimena atvejis iš mokyklos. Mokytojas pamokos metu iškina ir rašo ant lentos. Klasės mokytojai keli mokiniai nekreipia dėmesio — užsiėmė kažkuo kitu. Mokytojas ateina ir paima iš jų "Playboy" — pornografinį leidinį. Mokytojas kambarį kiti mokytojai užpuola: "Kam kišai nagus, ne savo vaikai. Kam reikėjo susipykinti su tais mokiniais? Jų tėvai atvežė nesamdyti kitiems metams į šią mokyklą."

Ar galima ko nors iš tokių mokymų tikėtis, kad jie turėtų suprasti apie meną?

Nuo 14-kos metų jau pradeda dukyti ir kartu iš po skverno nupirktus narkotikus išmėginti. Mergaitės jau bėga į klinikas neokamai gaunamų piliulių parsižesti. Štai prie ko priėjo dabartinių laikų žmogus. Iš kur jie gauna tą nors žinoti apie meną? Už tai ir klausosi aulis režiančių filsonansų. Jų paveikslai tai tik šokių kreivų linijų ir lyg į atmažę dėžę sumestų spalvų mišinys.

Liepinis

ARGI "PIEMENĖLIŲ MIŠIOS"?

"TŽ" 1983.XII.22 51-52 nr., 7 psl., Pr. Naujokaitis supažindina su šašytojo-poeto Balio Gaidžiūno poezija — "Piemenėlių Mišios", tokio pavadinimo Balio Gaidžiūno poezijos knygos neužtikau, bet turiu to paties autoriaus "Bernėlių Mišias". Iš atpasakoto tūnio sprendžiu, kad minimos "Piemenėlių Mišios" turėtų būti ta pati 24 psl. poezijos knygelė — "Bernėlių Mišios".

Iki šiol nepastebėjau recenzentų Pr. Naujokaitio ar paties autoriaus B. Gaidžiūno atitaisyto, kaip ir lieka neaišku: ar yra tik vienas Balio Gaidžiūno poezijos leidinys "Bernėlių Mišios", ar yra ir kitas poezijos rinkinys "Piemenėlių Mišios"? Rašinyje ir paieškoje knygelės metrikroje Pr. Naujokaitis kalba tik apie "Piemenėlių Mišias".

A. Juodvalkis, Čikaga

Red. pastaba. Dėkojame už atkreipimą dėmesio į nepastebėtą netikslumą. Tikslus minimas B. Gaidžiūno poezijos leidinio pavadinimas yra "Bernėlių Mišios".

GAUNU NEREGULIARIAI

Siunčiu \$25 čekį ir prašau siungti "TŽ". Nors gaunu labai nereguliariai, bet nesinori skirtis su vienu iš geriausių ir įdomiausių laikraščių.

V. Mikalonis, Los Angeles, CA

PAŠTO ŽENKLAS

Šv. Kazimiero pašto ženklų projektas atrodytų neblogai, jei būtų pataisyti netikslumai. 1. Dabartinis aukštutinis Gedimino Vytauto pilies bokštas yra aiškiai trijų aukštų, o ne dviejų, kaip tame ženkle atvaizduota. Piešinyje apatinis bokšto aukštas atvaizduotas kaip bokšto pamatas — be jokių langų. 2. Lotyniškai "Lituania" rašoma be h raidės. Tik angliskai rašoma "Lithuania". Šv. Kazimiero medalyje rašoma taisyklina — "Patronus Lituaniae".

M. Blynas

Red. pastaba. Lotyniškai Lituania rašoma ir Lithuania (žiūr. Lietuvių Enciklopedijoj "Lituania propria"). Nevenodai rašoma ir prancūzų kalboje — Lituanie ir Lithuanie. Kaldinant medali ir ruošiant pašto ženklų projektą, derėjo pavadinimą suvienodinti. Dabar linkstama ir lotyniškai, ir prancūziškai rašyti Lituania ir Lituanie.

"TŽ" RADIOJŲ PROGRAMOJE

Gavau iš kitų skaitytojų Jūsų laikraštį. Man jis labai patiko. Dažnai cituoju "TŽ" savo įsteigtoje ir vadovaujamoje radijo programoje "Aušra" Worcester, Mass. Ji transliuojama per visuomenės išlaikoma radijo stotį WICN-FM, dukart į savaitę be komercinių skelbimų trečiadieniais 8-9 v.v. ir penktadieniais 7.30-8.30 v.v. Šiais metais "Aušra" mini 10 metų veiklos sukaktį.

Inž. Eduardas V. Meilus, Jn., Auburn, MA

GAUNU PAVELUOTAI

Nuo atspausdintų datų "TŽ" juos gaunu iš karto vieną ar net kelis egzempliorius po mėnesio ar net po kelių mėnesių. Nežinau, kieno aplaidumas. Ar tai spaudos vangi kaltė, ar kuri kita negerovė. Melbūno pašte dirba daug lietuvių. Būti gera, kad padėtų mėtė išaikiinti. Jau eilę metų aš skaitau "TŽ" ir per tą laikotarpį stengiausi surasti daugiau "TŽ" skaitytojų. Dabar iš jų yra atsakę prenumeruoti todėl, kad labai pavėluotai gauna.

Kazys Slika, Australija

Red. pastaba. Dėkojame už pastangas ir talką "Tėviškės žiburiams". Šis savaitraštis išsiunčiamas iš Toronto kiekvieną antradienį. Vienintelis vėlavimo kaltininkas yra paštas. Daug kartų buvo kreiptasi į atsakinguosius pašto pareigūnus, bet laikraščio pristatymas, išskyrus Torontą, nepagerėjo. Vis tikimės, kad ateityje pagerės.

• Naujiem skaitytojam "Tėviškės žiburių" pirmasias metais — tik tai \$15.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir apraukai seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 638-3171, 247-6405

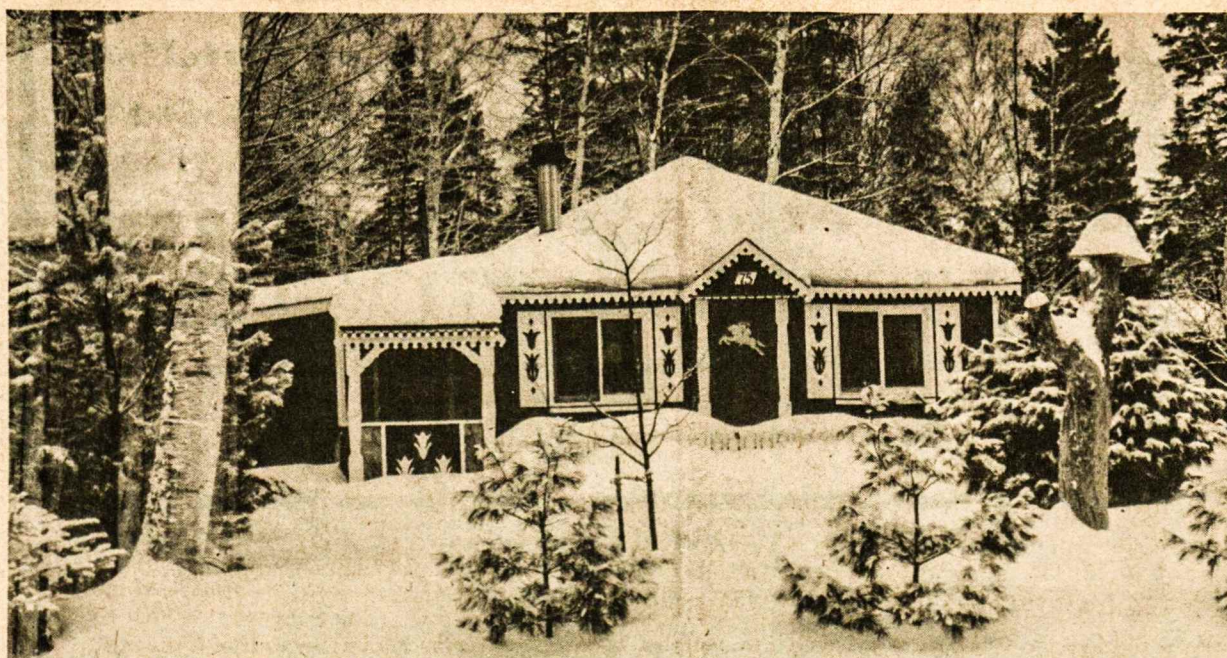
DAŽYTOJAS-DEKORATORIUS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieravimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronte, KAROLIS ABRAMAITIS

Perkant ar parduodant namus skambinti **ANTANAS GENYS**
231-2839
Frank Barauskas Ltd. Realtor-3828 Bloor St.W., ISLINGTON

A & L Windows
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo sturumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. **Nemokamas įkainojimas.**
Lietuviams 10% nuolaida Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone, Toronte ir apylinkėse

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS • ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuvių vasarnamis žiemą Wasagoje, netoli Toronto. V. Pačkausko nuosavybė

Nuotr. A. Suprono

Kelionės į ligą?

1982 m. "Kosmos" 6 numeryje buvo išspausdintas dr. H. Jaus straipsnis "Reisen — in die Krankheit." Čia pateikiama jo santrauka.

Tūkstančiai turistų važiuoja į pietus, kur vilioja šiluma, jūra, Turistinė nuotaka dažnai sugadina kelionės ligą. Čia turima galvoje ne tik kinetozė — judėjimo liga (jūros, oro ar sausumos liga, angliškai "motion sickness"), bet ir viduriavimas. Pastarąją susergera kas antras ar trečias pietų turistų. Ji prasideda pirmųjų dešimties dienų laikotarpyje. Ji sukelia pietų vaisyti bacilos. Rūpestingas vaisyti nuplovimas dalyką pablogina, nes ir vandenyje yra bacilų. Kelionių medikai rekomenduoja plauti vaisius ir valyti dantis mineraliniu vandeniu.

Atsiradus pirmiems viduriavimo ženkliams, padeda pasninkas. Daugiau nukendica asmenys, turintieji nuolat imti vaistus. Dėl sutrikusio žarnų veikimo reikalingi vaistai nepatenka į kraują apytaką. Ypač tai svarbu asmenims, imantiems vaistus nuo kraujotakos, cukraligės, širdies negalavimų (digitalis ir kiti širdies glikosidai), pastojimo.

Gydytojų ir vaistininkų nuomone, kelionės vaistinėle yra labiausiai apiešta lagaminas dalis. Joje turi būti nedaug, bet gerai supakuotų tvarsčių, termometras, pincetės, anglietės tabletės (apie kitus vaistus nuo viduriavimo klausti gydytoją), vaistas prieš žaidų infekciją, nuo saulės nudegimo, slogos, kinetozės, herpes pūslelių (lūpų pūslelių), tepalas prieš niežėjimą (nuo vabzdžių įgėlimo) ir asmeniniai vaistai.

Taip pat patariama įsigyti atitinkamą brošiūrą, kurioje vokiečių, anglų, jugoslavų, prancūzų, italų, ispanų kalbomis surašyti svarbiausi nurodymai apie ligas ir vaistus. Joje ligonis pažymti kryžiu negalavimą ar pageidaujamą vaistą, o vaistininkas skaito jį savo kalba. Ši brošiūra gaunama vaistinėse (Vokietijoje).

Išsiplėtus turizmui ir tolimas kraštų, padidėjo pavojus susirgti. Mūsų kūno apsaugos

aparatas, imuniteto sistema nėra pritaikyta svetimoms ("egzotiškoms") baciloms. Atostogaujantis gali jomis apsigriesti, nors vietos gyventojams nėra pavojingos. Be to, yra daug susirgimų, kurie nepasireiškia atostogų krašte, bet slaptai įvežami tėvynėn. Turistas, buvęs Šiaurės Afrikoje, gali atgabenti kaspinuotį ar vidurių kirmėlę (askariidę) ir maliariją. Susirgus ligonis turi tuojau pranešti gydytojui, kur lankėsi atostogų metu.

Daugeliui infekcinių ligų, kaip geltonasis druginis, cholera, rauplės ir šiltinė, kurios pas mus išnaikintos, yra veiksminga apsauga skiepais. Dar svarbiau apsaugoti nuo virusinio hepatito (kepenų uždegimo), įsivirkščiant ir raumenį imungoglobulino. Tai ypač rekomenduojama vykstant į kraštus, kur blogos higieninės sąlygos — pvz. Viduržemio jūros srityje.

Vis dažniau pasitaiko iš kelionės įvežtos ligos — mikozės, infekcijos, kurias sukelia grybeliai. Daugiausia nukenčia oda. Jas perduoda baldiniai, blogai prižiūrimi plaukiojimo baseinai ir archaiskos medinės kabyklos. Apsisaugoti galima tikta dezinfekuotais maudymosi batais, vengimu ankštos aprangos, dažnu baltinių keitimu odos priežiūra.

Išsiilgusiems saulės nudegimas nėra liga, bet neišvengiama blogybė, norint pasiekti odos rudumą. Ši nuomonė yra klaidinga. Per didelis buvimas saulėje šiaurės pusrutulio gyventojams yra žalingas.

Deja, daug turistų į tai nekreipia dėmesio. Nuolatiniis buvimas saulėje sendina odą (jūrininkai, ūkininkai) ir sukelia odos vėžį. Apsisaugant nuo saulės, išvengiama odos vėžio.

Turistams, keliaujantiems ne į pietus, o į rytus ar vakarus, laiko pasikeitimas mediciniškai yra svarbus. Cukraligės sergantieji ir turintieji imti insuliną tam tikru dienos metu, gali visiškai netekti pusiausvyros, jeigu laiku neims insulino. Tai sukelia komą

(liguistą mieguistumą) dėl per mažo ar dėl per didelio cukringumo. Pvz. dėl per mažo cukringumo įvyksta liežuvių paralyžavimas, žandų mėslungis. Čia padeda tikta laiko plano pertvarkymas, kurį turi paruošti gydytojas ir ligonis, atsižvelgiant į laiko zonų pasikeitimus.

Paruošė J. Str.

Šypsenos

Užsitarnavo

"Pirmyn" kolchoze pageriami geriausi kolchozininkai. — Pirmoji premija pripažinta kiaulių šėrėjai Onai Petruskieni: ji gauna Lenino raštus, — paskelbė pirmininkas.

— Taip tai bjaurybė ir reikėjo! — staiga atsiliepė viena tos iškilmės dalyvių.

Darbo pasidalinimas

— Kodėl nepadedi savo draugui nešti spintos?

— Dėl to, kad mes pasidaliname darbu: aš nešu raktą, o jis spintą.

Sunku valdyti

Laive, priėmimo metu, viena jauna, graži ponija kreipėsi į kapitoną.

— Pone kapitone, sakykite, kodėl beveik visi laivai turi moteriškus vardus?

— O kad tamsta žinotum, kaip sunku yra laivus valdyti! — atsakė kapitonas.

Nūdienė Čekoslovakijoje

Kadangi dabartinis Čekoslovakijos kompartijos pirminkas Gustavas Husakas visomis išgalėmis pataikauja rusams, tai ant Prahos namų sienų atsirado įrašų: "Husak je rusak", t.y. Husakas yra ruskis.

Parinko Pr. Alš.

Sudbury, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

Skanią vakariene paruošė Audronė Albrechtienė, Elena Šviežikienė, Elena Tolvaišienė. Skanūs pyragas paaukojo: Grase Petrenienė, Onutė Stepšienė, Morta Glizickienė, Valė Morozevičienė ir Kathy Rodic. Vertingus loterijai laimikius paaukojo: P. G. Petrenai, J. A. Kruciai, P. M. Venskai, J. M. Kriaučiūnai, J. R. Šleini, A. Braškys, R. J. Bergeron. Prie parengimo, be valdybos, daug prisidėjo Grase Petrenienė, Vacys Stepšys. Loterija rūpinosi Teresėlė Petrenaitė, Erikas Rotkis, Janutė Petrenaitė ir Algis Kusinskis. Savo auka prisidėjo Sofija Semžienė. Sekančią dieną valdybos nariai buvo pavaišinti P. G. Petrenų namuose. E. T.

Stayner, Ontario

WASAGOS-STAYNERIO ir apylinkių lietuvių Vasario 16 šventė vasario 17 d. Staynerio "Golden Apple" restorane. Minėjimą pradėjo KLB vietinės apylinkės pirm. S. Bončkus įžanginiu žodžiu. Pagerbus atsisotijimu žuvusius už tautos laisvę, paskaitai pakvietė B. Mažeikienė. Po trumpos, bet prasmingos paskaitos Z. Jonaitienės vaikaičiai Brendon ir Jason padėklamavo eilėraštukus, o T. Sekonienė — du Brazilionio ir Ušlienės eilėraščius. S. Bončkus paskaitė savo rašinį. Sugiedojus Tautos himną, A. Masionis paskelbė Tautos fondui suaukto pinigų apyskaitą. Vakarienes metu šnekučiamovės ir klausmės lietuviškos muzikos iš plokštelių. Dalyvavo 33 asmenys. Valdyba

Mokesčiai ir taupymo planai

Kaip sumažinti mokesčius, naujojo RRSF ir RHOSP planais?

Įvairiose kredito unijose, bankuose ir pasitikejimo bendrovėse Kanados gyventojai yra sudėję per 20 milijonų dolerių į tokius fondus.

RRSF taupymo planas yra naudingas dviem atvejais: a. sumažina mokesčius, b. sutaupto senatvei. Mokesčių mažinimas turėtų būti planuojamas ne tik per istisus metus, bet ir dabar, besiruošiant užpildyti pajamų mokesčių blankus. Verta pažvelgti, kokių būdų dar galima sutautyti. Taupymas senatvei taip pat svarbus dalykas, nes vien iš valdžios pensijos sunku bus pragyventi.

Galima investuoti į RRSF:

a. algas, b. profesines ir komercines pajamas "net", c. nuomos — "net", d. valstybines pensijas, e. pensijas ir kitus išmokėjimus iš darbovietų.

Kiek kasmet galima įdėti į RRSF?

a. Dirbant savarankiškai arba tarnaujant bendrovėje, kur nėra pensijos plano, galima įdėti 20% metinių pajamų, bet ne daugiau kaip \$5,500. b. Jeigu darbovietėje yra pensijos planas, kur darbdavys moka už jus, o jūs patys irgi mokate dalį, galima investuoti 20% uždarbio, bet tik iki \$3,500, minus jus įmokėtą sumą per darbovietę.

Investicijas į RRSF taip pat gali padaryti vyras žmonos vardu arba žmona vyro vardu. Tokiu atveju įmokama suma priklauso nuo įmokėtojo uždarbio, ir įmokėtojas nurašo tą sumą nuo savo uždarbio.

Tokie įmokėjimai naudingi trimis atvejais:

a. Vyras su žmona pasidalina pajamas iš pensijos plano ir tokiu būdu sumažina ateityje mokė-

tinus mokesčius. b. Vienam su laukus 71 m. amžiaus, pinigų dar galima įdėti į planą to vardu, kuris dar neturi 71 metų. c. Asmuo, kurio vardu pinigai buvo įdėti, išlaikęs dvejus metus tą sumą gali išimti, o įmokėtoji nerekės tos sumos pridėti prie savo pajamų.

Į pensijos planą nebūtina įmokėti visą leidžiamą sumą iš karto. Pradėjus tokį planą, galima įmokėjimus daryti kiekvienų metų eigoje, įskaitant du pirmuosius sekančių metų mėnesius. Jei tuo tarpu trūksta pinigų tokiai investicijai, kartais apsimoka pasiskolinti.

Sumos, sutauptos pensijų plane, turi atskirą valdžios garantiją iki \$60,000. Pensijos plano sutauptos negali būti panaudotos kaip garantijos už paskolas, bet, reikalui esant, visus ar dalį pinigų galima pasiimti iš plano. Tokiam pinigų išėmimui reikėtų maždaug savaitę laiko, žinoma, tuo pat metu būtų sulaukita dalis pinigų mokesčiams. Kvebeko gyventojams tokiais atvejais sulaukoma: išimant iki \$5,000 — 18%; nuo \$5,001 iki \$15,000 — 30% ir virš \$15,000 — 35%.

RHOSP (registruotas namų pirmo taupymo planas) taip skiriasi nuo RRSF: į tą planą galima įdėti po \$1,000 kasmet iki \$10,000 bendros sumos, bet neskaityt uždirbtų palūkanų; įdėtą sumą galima nurašyti nuo uždarbio tik federaciniam mokesčiams; taupytojas bei jo žmona negali būti turėjęs gyvenamo namo; uždaran tokį planą namui pirkti skirta suma nebus apmokestinama.

Pensijų planų patarnavimai "Lite" yra nemokami.

B. Niedvaras

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

A. E. LEPAGE REAL ESTATE SERVICES
PERKATE AR PARDUODATE NAMUS? SKAMBINKITE BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI
3630 Lawrence Ave. East 431-5462
Scarborough, Ont. M1G 1P6 445-9469

Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario M6S 4W3 (staigos) (416)762-7393
Bloor ir Jane gatvių kampas namų 233-0303

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.
3031 Bloor St.W., Suite 200 Telefonai:
prie Royal York (staigos) (416)231-4138
Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE * Namų — Gyvybės * Automobilių * Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

HOME Taupyk laiką ir pinigus INCOME TAX
Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma
2290 Bloor West, Toronto, Ontario, — pigios kainos — telefonas 769-4558

1984 metų ekskursijos:
VILNIUS arba Vilnius ir kiti Europos miestai
Gegužės 24 — 1 Rugsėjo 16 — 24
Birželio 21 — 29 Rugsėjo 6 — 14
Liepos 19 — 27 Spalio 4 — 12
Liepos 9 — 31 Vilnius ir Ryga

Galima važiuoti 8 dienoms arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupės gegužės 24, liepos 19 ir rugsėjo 6 lydesiu aš pats — norintiems galėsiu nupirkti automobilius. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČENAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Kovo 4 d. pamaldomis paminėta šv. Kazimiero sukaktis. Didžiosios iškilmės bus rugsėjo 1-2 d.d.

— Religinei Lietuvos šalpai per Tikinčiosios Lietuvos dieną iki šiol surinkta \$1,038.00. Aukos renkamos ir toliau.

— Kovo 11, sekmadienio, 11 v.r. Mišios skiriamos sąjūdžiui už gyvybę.

— Lietuvos kankinių šventė — parapijos atlaiddi bus ketvirtąją rugsėjo sekmadienį, t.y. rugsėjo 23 d., kartu su parapijos vakariene.

— Kovo 18, sekmadienio, po 11 v.r. Mišių apie Kanados katalikų labdaros veiklą kalbės kanadiečiai Anapilio salėje.

— Per pastaruosius 10 metų Toronto arkivyskupija įšventino 90 pastorių dijakonų. Iki šiol nebuvo nė vieno lietuvių. Naujas trejų metų pasirušimo kursas prasidės šį rudenį šv. Augustino kunigų seminarijoje Toronte. Suinteresuoti vyrai, peržengę 30 metų amžių, prašomi kreiptis į kleboną.

— Parapijos skoloms mokėti P. Kirstukas paaukoko \$100.

— Mišios kovo 11, sekmadienio, 10 v.r. už a.s. Veroniką Sinkvičienę ir jos šeimos mirusius, 11 v.r. — sąjūdžio už gyvybę intensija.

— Paaukojo religinei Lietuvos šalpai \$100 J. Prišas; parapijos skoloms — \$100 B. Lelienė, \$60 St. Jakubauskas, \$50 N. N.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas kovo 11 ir 18, sekmadieniais, 11.15 v.r., laikys kun. P. Dilys.

— Konfirmacijos pamokos — pirmadieniais, kovo 12 ir 19, 6.30 v.v., parapijos salėje. Kovo 26 konfirmacijos pamokos nebus.

— Parapijos choras susirenka kovo 19 d., 7.30 v.v., parapijos salėje.

— Šv. Rašto apmąstymai — kovo 8 ir 15, ketvirtadieniais, 7 v.v., parapijos salėje. Kovo 22 ir 29 Šv. Rašto apmąstymų nebus.

— Parapijos tarybos posėdis — kovo 14 d., 7.30 v.v., parapijos salėje.

— Moterų draugijos susirinkimas — kovo 18, sekmadienį, po pamaldų parapijos salėje.

— Kovo 11 d. pamaldų metu bus prisimintas dr. Martynas Anyšas, buvęs Lietuvos konsulas Hamburgėje, Vokietijoje. Jis mirė Toronte 1974 m. sausio 29 d. Prisimins ypač našlė Valerija Anyšienė ir vaikai, prof. Jurgis Anyšas iš Čikagos ir prof. Gražina Slavienienė iš Buffalo, N.Y.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. (416) 533-8008.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofąs (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Balūnas.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

MOTERIS (latvių kilmės) įieško bendravytenio 25-35 metų amžiaus, dirbančios, nerūkiančios, dalintis neapstatytu dviejų miegamųjų butu Queen ir Lee (Beaches) rajone. Nuomos kaina maždaug \$325 mėnesiui. Galima užimti tuoj pat. Teirautis tarp 10 v.r. — 7 v.v., skambinti Silvijai tel. 922-2587 Toronte (išskyrus pirmadienį).

JIEŠKAU KAMBARIO ir virtuvės High Park rajone. Skambinti B. Tarvydai po 6 v.v. tel. 533-1864 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas ir ligoninės, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Anelė Gataveckienė tel. (416) 535-0164 arba Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šv. Kazimiero šventėje per 10.15 v. Mišias organizuotai dalyvavo skautai. Giedojimui vadovavo L. Marcinkutė. Per 11.30 v. Mišias giedėjo parapijos moterų choras, vadovaujamas L. Marcinkutės. Pamokslus sakė kun. dr. F. Jucevičius. Religinei šalpai buvo surinkta \$6,841.40.

— Vaikų Mišios su kun. Antanu Saulaitiu, SJ, iš Čikagos įvyks kovo 25, sekmadienį, 10.15 v.r., muzikos studijoje. Visi kviečiami dalyvauti su vaikais. Po Mišių — užkandžiai.

— Ruošiasi tuoktis Paulius-Julius Pakštas su Laima-Monika Žalauškaitė.

— Vasario 29 d. palaidota a.s. Stella Batulienė, 81 m. amžiaus.

— Bilietai į metinę parapijos vakarienę jau platinami. Vakarienė įvyks kovo 25 d., 5 v.p.p. Meninę programą atliks estradinės muzikos sol. Violeta Rakauskaitė-Stronienė.

— Pelenų dieną, kovo 7, Šv. Mišios ir pelenų barstymas 7.15, 8 v.r. ir 7 v. vakaro.

— Gavėnijos penktadieniais — Kryžiaus keliai ir Mišios 7.30 v.v.

— Krikščioniškų ir tautinių vertybių tema paskaitos bei diskusijos — kovo 25 d., 1-5 p.p., seselių namuose. Vadovaus kun. A. Saulaitis ir seselė Ignė Marijošiūtė.

— Violetos Rakauskaitės estradinės muzikos koncertas įvyks Prisikėlimo salėje kovo 23 d. Rengia visuomeninė par. tarybos sekcija.

— Parapijai aukoko: B. Barysienė ir šeima \$500, Puodžiukų šeima \$300, H. Donnelly ir Wm. Batulis \$225, K. D. Manglicai \$200, S. L. Olekos \$100, E. J. Čuplinskai \$100, Ig. Nastajus \$100, S. P. Valiukai \$100, O. Grigaravičienė \$50, A. A. Laurinaičiai \$50, U. Žilinsienė \$50; religinei Lietuvos šalpai: KKK moterų Prisikėlimo par. skyrius \$500, Trečiojo ordino šios parapijos kongregacija \$200, V. Montvilas \$100, D. Zulonienė \$100, M. Jasionytė \$100; klierikų fondui: P. Gaidelis \$100.

— Mišios kovo 11, sekmadienį, 8.30 v.r., 9.30 v.r. už Vytautą Vingelį, 10.15 v.r. — už Antaną Vasaitį, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Tomą Prakapą.

Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų sekcija kviečia vedusius poras dalyvauti seminare "VALUES CLARIFICATION WORKSHOP"

kovo 25, sekmadienį 1-5 v.p.p. Seselių namuose, 57 Sylvan Avenue, Toronte. Vadovaus kun. A. SAULAITIS, SJ, iš Čikagos ir seselė IGNE MARIJOŠIŪTĖ iš Putnamo. Bus nagrinėjamos krikščioniškos ir tautinės mūsų vertybės.

Metropolinio Toronto viešosios bibliotekose yra knygų 56 kalbom. Jos sužymėtos leidinyje "Guide to the Multilingual Collections in the Public Library Systems of Metropolitan Toronto 1983". Daugiausia knygų lietuvių kalba yra metropolinio Toronto bibliotekos kalbų skyriuje, būtent per 500. Jos visos yra įrašytos kataloge. Vienos jų skiriamos suaugusiems, kitos — jaunimui, trečios — vaikams. Taip pat lietuviškų knygų yra Toronto bibliotekos Runnymede skyriuje. Ten jų yra mažiau, būtent tarp 150 ir 500. Jos yra įrašytos kataloge ir skiriamos suaugusiems, jaunuliams ir vaikams. Skaitytai jomis naudojasi nemokamai. Svarbu, kad kiek galint daugiau lietuvių pasinaudotų knygomis, nes tie skyriai, kurie nesulaukia skaitytojų, panaikinami. Metropolinio Toronto bibliotekos adresas: Languages Department, 789 Yonge St., Toronto, Ont. M4W 2G8, tel. 928-5280. Antrosios bibliotekos adresas: Toronto Public Library Runnymede Branch, 2178 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M8, tel. 767-1051.

IŠNUOMOJU 3 didelius kilimais išklotus kambarius, virtuvę bei prausyklą arti Prisikėlimo šventovės Toronte. Skambinti Jonas tel. 536-3891.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir laidotuvių pusrėčiai. Skambinti pirmadieniais, antadieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

Hamiltono "Aukuras" vaidins kovo 11, sekmadienį, 2 v.p.p., Lietuvių namų Mindaugo menėje Petro Vaičiūno dramą "TĖVIŠKĖS PASTOGĖJE"

Bilietai: suaugusiems \$4.00, pensininkams ir studentams \$3.00

Po vaidinimo dalyviai bus pavašinti kavute ir pyragaičiais.

Maloniai kviečiame visuomenę dalyvauti

Rengėjai — Lietuvių namų moterų būrelis

SLA 236 kuopos susirinkimas — kovo 11, sekmadienį, 1.30 v.p.p., Lietuvių namuose.

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus narių susirinkimas — kovo 18, sekmadienį, po 11 v. Mišių. Visos narės kviečiamos dalyvauti. **Valdyba**

Metinis Toronto lietuvių golfinkų klubo susirinkimas — kovo 16, penktadienį, 7 v.v., Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Bus svarstomas 1984 m. golfo sezono planas, lėšų paskirstymas, parama jaunimui ir t.t. Po susirinkimo — kavutė. Kviečiame dalyvauti visus narius ir prijauniančius svečius. **Valdyba**

Bronius Kviklys, buvęs vienas "Draugo" redaktorių, autorius 4 tomų veikalų "Mūsų Lietuva", dabar rašas knygas apie Lietuvos šventoves, — atvyksta į Torontą kovo 31 d. su "Draudžiamosios lietuvių spaudos" paroda, skaidrėm ir paskaita. Supažindinimą su trimis tomiais "Lietuvos Bažnyčios" atliks kun. dr. Pr. Gaidis. Pradžią — 5.30 v.v. Visa tai rengia visuomeninė Prisikėlimo parapijos tarybos sekcija ir kviečia visus tautiečius susidomėti šiuo vertingu renginiu.

"Vilnius Manor" pastate kovo 31, šeštadienį, 5 v.p.p., pensininkai rengia vakaronę su kugeliu, dreslėmis, vynu ir kultūrine bei pramogine programa. Bus dr. R. Zabielauskio paskaita sveikatos klausimais, liaudies dainos su akordeono palyda, lošimas kortomis. Kviečiami dalyvauti ne tik pensininkai, bet ir jaunesni. Bilietų kaina — \$6. Gaunami "Vilniuje" antradieniais 9.30-11.30 v.r., trečiadieniais 1-3 v.p.p. prie durų nr. 118 arba tel. 762-1744.

Kenčiančios Lietuvos politiniams kalinams bei jų šeimoms paremti popietė įvyks balandžio 8, sekmadienį, 12.30 v.p.p., su tai dienai pritaikyta menine programa ir pietumis, kuriuos paruos J. Bubulienė. Meninę dalį atliks Toronto Lietuvių namų moterų dainos grupė su muzikos vadove D. Deksnyte. Popietė rengia ir visus kviečia dalyvauti KLKM dr. jos Lietuvos kankinių parapijos skyrius ir socialinė sekcija.

Estijos nepriklausomybės 66-sios metinės paminėtos vasario 24 ir 26 dienomis. Vasario 24 Estų namuose buvo su rengtas priėmimas kitautautišiems svečiams su menine programa. Jame lietuviams atstovavo gen. konsulas dr. J. Žmuidzinis su Ponia ir KLB krašto valdybos pirm. adv. Algis P. Jucevičius. Vasario 26, sekmadienį, pagrindinė iškilmė įvyko Toronto universiteto Convocation salėje, Lietuviams atstovavo ir sveikinimo žodį tarė KLB krašto valdybos vicepirm. H. Stepaitis.

"Gintaro" dainos grupė kovo 3 d. atliko meninę programą Vasario 16 minėjime Delhi, Ont. Kovo 4, sekmadienį, 7 v.v., įvyks šv. Kazimiero sukakties iškilmės, dalyvaujant 6 kunigams, Londono vyskupui Sherlockui ir gausiam būriui tautiečių. Giedojo parapijos choras. Dalyvavo ir keletas torontiečių.

Toronto lietuvių vyrų choras "Aras", vadovaujamas sol. V. Verikaitis, kovo 3, šeštadienį, koncertavo Hartforde, Conn., kur buvo surengtos plataus masto kazimierinės iškilmės. Koncerte dalyvavo apie 1.500 asmenų — lietuvių ir ne-lietuvių. Sekmadienį miesto katedroje įvyko iškilmingos pamaldos, dalyvaujant gausiam būriui kunigų. Pamokslą pasakė vietos vyskupas. Giedoję jungtinis 90 asmenų choras ir sol. V. Verikaitis.

JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūnas praneša, kad aukos, skirtos lituanistikos katedrai, galės būti atleidžiamos nuo pajamų mokesčio ir Kanadoje. Pajamų ministerija Otavoje tuo reikalu yra parašiusi atitinkamą raštą. Čekiai lituanistikos katedrai taip rašomi: "University of Illinois for the Chair of Lithuanian Studies". Jie siunčiami į LB raštinę Čikagoje šiuo adresu: Lituanistikos katedra, 5620 S. Claremont, Chicago, IL 60636, USA. Tikimasi, kad atitinkami kvitai už aukas lituanistikos katedrai 1983 m. bus netrukus išsiuntinėti ir kanadiečiams.

Dr. Aleksandras Štomas, profesorijaujantis Britanijoje ir dažnai skaitantis paskaitas įvairiuose Europos ir Š. Amerikos universitetuose, kovo 2 ir 5 d. skaitė paskaitas Toronto ir Yorko universitetuose. Kovo 4 d. jis kalbėjo lietuviams Toronto Lietuvių namuose. Savo lankymosi metu jis turėjo progą susitikti ir su Toronto lietuviams veikėjais. Šiuo metu dr. A. Štomas gyvena San Francisco mieste, Kalifornijoje, ir rašo knygą politiniams — socialiniams klausimais. Yra Lituanistikos instituto narys.

Kun. P. Azubalio stipendijų fondui paaukojo po \$25 E. Azubalienė ir J.O. Azubaliai, pagerbdami a.s. Oną Jonaitienę; a.s. Emilijos Azubalienės penkerių metų mirties sukakties proga p.p. Azubalių šeima paaukojo \$150. A.s. Tomo Prakapo vienerių metų mirties sukakties proga Jonas ir Linas Azubaliai paaukojo \$25.

Torontė veikia pagalbos įstaiga, parūpinanti vargan patekusiems nemokamą maistą bei pastogę. Jos telefonas: 863-0505. Įstaiga (emergency) veikia ištisias 24 valandas. Jos informacijos centras (Community Information Centre of Metropolitan Toronto) 34 King St. East, 3rd floor veikia nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 6 v.v.

"Toronto Sun" 1984.II.27 laisvų skyriuje išspausdino Stan Prakapo laišką, primenantį sovietinę Lietuvos okupaciją, nepriklausomybės praradimą. Redakcija pridėjo pastabą: "Negalima leisti, kad pripaustųjų balsas taptų pasenusia naujiena".

Stipendijų fondas, sudarytas iš A. ir T. Kojelaičių tam tikros dalies įnašų į Kanados lietuvių fondą, duoda stipendijas studentams bei siekiantiems mokslo laipsnių, taip pat — lankantiems Vasario 16 gimnaziją ir PLJ S-gos ryšių centro rengiamus lituanistikos seminarus. Skiria premijas studentams už rašto darbus universitetuose iš lituanistikos. Stipendijos ir premijos duodamos bet kurio krašto asmenims. Prašymai stipendijoms ir premijoms svarstomi bet kuriuo laiku. Iš studentų ar mokslo laipsnio siekiančių prašoma pridėti Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybos pažymėjimą apie stipendijos prašytojo lietuvišką veiklą ir materialinę padėtį, išskyrus torontiečius, o parašiusieji universitetui rašto darbą iš lituanistikos ir norintieji už tai gauti premiją turi pateikti atitinkamo profesoriaus patvirtintą rašinio nuorašą. Stipendijų fondo komisija sudaro: Kanados lietuvių fondo atstovai — L. Tamošauskas (pirm.) ir G. Petrauskienė, KLB atstovai — L. Underienė (sekretorė) ir D. Viskontienė, lietuvių visuomenės atstovai — Lietuvių tautodailės instituto pirm. inž. L. Balsys. A. ir T. Kojelaičių stipendijų fondo adresas: 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1A6.

Fondo komisija

Spaustuvės mašinų vajus

Kas savaitę atsiliepia vis nauji lietuviškos spaudos rėmėjai, siūsdami savo įnašus atnaujinimui bei papildymui "TŽ" spaustuvės mašinų.

\$100 atsiuntė dosni nuolatinė "TŽ" rėmėja Sofija Rakštie-nė iš Fruitlando, Ont. Po \$50 atsiuntė J. Budreika iš Toronto, Ont., K. ir J. Dervaičiai iš St. Catharines, Ont., po \$25: Albinas Paškevičius iš Otavos, Ont., B. ir A. Vileišis iš Deltos, B.C., Antanas Šukaitis iš Hamiltono, Ont., Viktorija Daugėlaičienė iš Toronto, \$20: Edvardas Veleška iš Toronto. Po \$15 paaukojo H. Sukauskas iš Toronto, Teofilė Šmitienė iš Montrealo, Que. \$10 atsiuntė J. Račius iš Phoenix, JAV, \$5 Che. Ambrasas iš Montrealo, Que.

Dėkojame už paramą visiems aukotojams, tikėdamiesi, kad ją pagaugins ir kiti.

Metropolinio Toronto gydytojai, protestuodami prieš rengiamą federacinės valdžios įstatymą, draudžiantį gydytojams imti papildomą mokesť iš pacientų, Toronto dienraščiuiose idėjos skelbimus. Juose sakoma, kad naujasis įstatymas negalės išspręsti dabartinių sveikatos problemų ir susilauks neigiamų pasekmių. Ilgame saraše tarp 400 gydytojų yra ir kelios lietuvių pavardės: dr. Irena Tarvydas, dr. Linda Leknickas, dr. Joseph Juozas Urbaitis, dr. Aukšė-Teresa Lingys, dr. Alexander J. Spudas, dr. Gailius J. Skrinckas, dr. Marija Uleckas-Arštikaitis, dr. Robert Tautkus.

Toronto lietuvių filatelistų draugija išleido specialius šv. Kazimiero metų vokus ir iš Kanados pašto išrūpino specialų antspaudą kazimieriniams laiškamis paminėti 500 metų nuo Lietuvos šventojo mirties. Valdyba yra nutarusi leisti savo nariams skirtą žiniaraštį. Ji taip pat parūpino 400 kazimierinių vokių "TŽ" redakcijai. Už tai reikiama jai nuosirdži padėką.

Toronto miestas mini šiais metais 150 metų įsteigimo sukaktį įvairiomis iškilmėmis. Kovo 6 yra laikoma miesto gimtadieniu. Išvakarėse įvyko plataus masto paradas, kuris prasidėjo 9 v.v. nuo Ontario parlamento rūmų ir baigėsi prie miesto rotušės orkestrų muzika, žymųjų sveikinimais. Programa baigėsi po 12 v. nakties. Miesto sukakties komitete veikia speciali daugiakultūrė komisija, kuriai pirmininkauja Frank Jones. Ji kviečia ir tautines grupes aktyviai dalyvauti miesto rengiamose iškilmėse bei jas organizuoti savose bendruomenėse.

Ateiviams pagelbėti Toronte Ontario vyriausybė yra įsteigusi Ontario ateivių namus (Ontario Welcome House). Centrinė įstaiga yra University Ave. — Dundas St. Jos skyrius atidarytas ir Wilsono plazoje prie Keele gatvės, Downsview, Ont. Atidarymas įvyko kovo 2 d., dalyvaujant pilietybės ir kultūros ministerei Susan Fish, tarnautojams ir spaudos atstovams. "TŽ" atstovavo V. Matulaitis. Tokie Ontario ateivių namai bus atidaryti Scarborough priemiestyje ir Mississaugos mieste. Jų paskirtis — teikti ateiviams reikalingas informacijas, patarimus bei pagalbą, liečiančią ateivio įsikūrimą bei įsidarbinimą. Minėtą įstaigą tarnautojai kalba įvairiomis kalbomis, bet nematyti nė vieno baltiečio tarnautojo. Centrinės įstaigos tel. 965-9917.

• Tėvynės laisvės netekimas yra toks didžiulis įvykis, jog jis perskverbia visą įsivaizdą ligi pat tolimiausią jos kartų, todėl keičia jos padėtį ligi pat jos būvio gelmių.

A. MACEINA

MONTREAL

Šv. Kazimiero parapijoje. — Šv. Kazimiero koncertas-pietūs įvyko par. salėje vasario 26. Susirinko apie 350 parapijiečių ir svečių, daugiausia iš A. Vartų parapijos. Parapijos komiteto pirm. T. Yaunish sveikino visus susirinkusius, dėkojo komitetui bei šeiminiškėm už pobūvio surengimą. Gražų įvadinį žodį pasakė Juozas Piečaitis. Montrealyje šv. Kazimiero metai pradėdami šiuo parengimu. Meninę programą pradėjo par. choras, vadovaujamas kun. M. Milox, sugiedodamas šv. Kazimiero himną ir dainą "Pilkie keleliai". Montreilio vyrų orkestras, vadovaujamas muz. A. Stankevičiaus, pagiedoją 3 religinio turinio kūrinius ir padainavo keletą dainų. Publika, susižavėjusi

jų gražiu dainavimu, gausiais plovimais išgavo dar vieną gražią dainą. Programos pabaigoje visiems Kazimierams sugiedota "Ilgiausių metų!" Iki šiol pasizymėjusi geru maisto aptarnavimu parapija šį kartą turėjo sunkumus. Tikimės, kad dalyvavusieji dėl to per daug nesiskūs. Priežastis — nebuvo tikėtasi tokio didelio dalyvių skaičiaus. Veikė loterija, kuri buvo gausi parapijiečių suneštais laimikiais. — Romon į šv. Kazimiero sukakties iškilmės išvyko Jozefina Gabrusevičienė ir Aurelija Tušienė. — Šv. Elzbieta dr. jos 65-rių metų sukaktis — pietūs su programa įvyks parapijos svetainėje kovo 25 d. tuoj po 11 v. pamaldų.

Sk.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
certifikatus 1 m.	9 %	
Terminuotus indėlius:		
1 metų	8.5 %	Nekilnojamo turto,
180 - 364 d.	8 %	asmenines ir prekybines.
30 - 179 d.	7.5 %	Paskolos mirties
Trumpalaikiai indėliai		atveju
\$20,000 ar daugiau		draudžiamos iki \$10,000
Taupomosios sąskaitos:		
specialios	7.25%	
su drauda	7 %	
Čekių sąskaitos:	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		3907A Rosemont
1475 De Seve		
Pirm. antr. treč.	9.00 - 3.00	4.00 - 8.00
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00	2.00 - 6.00
Penktadieniais	10.00 - 6.00	
Sekmadieniais nuo spalio 15 iki gegužės 15		
1475 De Seve ir Šv. Kazimiero par. salėje: 10.30 - 12.30		

"Canadian Scene", spaudos agentūra, praneša, kad Thunder Bay, Ont., miesto mokykloje IX sk. mokiniams bus dėstoma suomių istorija. Medžiaga tam reikalui paruošė vietinė suomių bendruomenė, surinkusi nuotraukas, žemėlapius, dokumentus, laiškus, meno kūrinius. Tuo pasirūpino suomių istorijos draugija.

Etninio Kanados meno taryba (Canadian Folk Arts Council) posėdžiavo Otavoje, parlamento rūmų senato posėdžių salėje, sausio 27-29 d. Dešimtą kartą iš eilės pirmininku išrinktas senatorius prof. Paul Yuzyk, ukrainietis. Vykdomųjų tarybos direktoriumi 20-tą kartą išrinktas Leon Kossar, Toronto ukrainietis, buvęs žurnalistas. Minėtąją centrinę tarybą sudaro provincinių tarybų rinkti atstovai. Ji koordinuoja visos Kanados etninių grupių saviveiklą; finansuoja — valstybės sekretoriato daugiakultūris direktoriatas. Centrinė taryba leidžia trimešninį žurnalą "Troubadour" anglų ir prancūzų kalbomis, organizuoja iškilmės prie parlamento Kanados dieną — liepos 1.

Ukrainistikos studijų institutas 1984 metais skiria visą eilę stipendijų akademinio lygio studentams, einantiems reguliarių kursų, b. siekiantiems akademinį laipsnį. Trys stipendijos po \$2,500 numatytos pirmosios grupės studentams, kurie eina bent penkis ukrainistikos kursus ir yra Kanados piliečiai arba imigrantai. Dvi stipendijos po \$4,500 skiriamos magistro laipsnio siekiantiems, o trys po \$8,000 — doktorantams. Akademinį laipsnį siekiantiems stipendijos skiriamos težes rašymo metais ir tiktai težes reikalams. Stipendijų reikalus tvarko dr. Yury Boshyk,